

Csendes hajózás a személyes kapcsolatok és a vezetés hullámzó vizein

Kézikönyv,
amely gyermekmunkásoknak nyújt segítséget
kapcsolataik építéséhez, ápolásához,
valamint vezetőknek segít abban,
hogyan felelősségeiket tudatosíthassák,
és vezetői megbízatásukat örömmel tölthessék be.

Sam Doherty

**Sam Doherty gyermekmunkásoknak írt sorozatának
magyar nyelven is megjelent kötetei:**

- 1. kötet:** A gyermekmunkás problémái – Isten megoldása
- 2. kötet:** Hogyan vezethetünk egy gyermeket Krisztushoz?
- 3. kötet:** Hogyan tanítsunk bibliai tantételeket gyermekeknek?
- 4. kötet:** Miért hirdessük az evangéliumot a gyermekeknek?
- 5. kötet:** Nem voltam engedetlen a mennyei látás iránt
- 6. kötet:** A tanítás alapelvei
- 7. kötet:** 100 kérdés és válasz a gyermekek közötti szolgálattal kapcsolatban
- 8. kötet:** Csendes hajózás a személyes kapcsolatok és a vezetés hullámzó vizein

Kiadó:

Child Evangelism Fellowship® Inc. – Specialized Book Ministry
Assisting Children's Evangelists Worldwide
53 Thornleigh Drive, Lisburn, BT28 2DA, Northern Ireland, UK
Copyright © 1998, 2012 Child Evangelism Fellowship® of Europe.

A mű eredeti címe:

Smooth Sailing in Personal Relationships and Leadership
All rights reserved.

Magyar nyelven kiadja:

Magyarországon a Vasárnapi Iskolai Szövetség Gyermekek-Evangélizációs Közösség
2119 Pécel, Nyírfa u. 1.; 0036-28-547960; betpecel@vizs.org; www.vizs.org

Erdélyben a Gyermekek Evangélizációs Közösség
AMEC, Calea Turnisorului 90, 550048 – Sibiu (Nagyszeben), Romania
0040-269-229994; gyek.romania@gmail.com; www.edituraamec.ro

Kárpátalján a Gyermekek-Evangélizációs Közösség
Komarova 11a, 90202 Beregszász, Ukrajna
00380 3141 23736; gyek.karpatalja@freemail.hu

Vajdaságban a Gyermekekmisszió
Testvériség u. 26, 24323 Feketics, Szerbia
0038-1-63-80-113-16; halaszsamuel@gmail.com

A könyvet ingyen terjesztjük. Amennyiben szeretne hozzájárulni az előállításai költségeihez, örömmel fogadunk el adományt („SD könyvek” megjelöléssel).

Tartalom

Előszó	9
Bevezetés	11
I. rész: A személyes kapcsolatok	19
1. fejezet: Az egység áldásai	19
A zsoltáríró megállapítása	20
A zsoltáríró szemléltető példái	21
A zsoltáríró által megtapasztalt következmények	22
Vigyázzunk!	23
2. fejezet: Az első lépések	27
Követendő alapelvek	27
A nyelv	28
A szív	31
3. fejezet: Ügyeljünk arra, hogyan viszonyulunk másokhoz! ...	33
Viszonyuljunk szeretettel mindenkihez!	34
Viszonyuljunk alázattal vezetőinkhez!	36
Viszonyuljunk önzetlenül másokhoz!	37
Fogadjuk csendes nyugalommal az ellenállást és a kritikát! ...	39
Legyünk elégedettek minden helyzetben!	41
Összegzés	42
4. fejezet: Ügyeljünk a fülünkre!	45
Hallgassunk figyelmesen, ha valaki magáról beszél!	45
Ne hallgassunk figyelmesen, ha valaki másról pletykál!	47

5. fejezet: Ügyeljünk a szavainkra!	49
Vigyázzunk arra, hogy mit mondunk másoknak!	49
Jakab tanítása a nyelvről.	50
Legyünk késedelmesek a szólásra!	52
Fegyelmezzük magunkat!	53
Legyünk kedvesek!	55
Legyünk tapintatosak!	57
Legyünk őszinték!	58
Ne túlozzunk!	58
Vigyázzunk arra, hogy mit mondunk másokról!	59
6. fejezet: Ne beszéljünk Isten szolgálói ellen!	65
Mirjám és Áron bírálja Mózeset.	65
Isten meghallja őket	66
Isten megszólítja őket.	66
Isten megbünteti őket.	67
Tanulság.	68
7. fejezet: Hogyan uralkodhatunk a nyelvünkön?	70
Képesek vagyunk uralkodni a nyelvünkön	70
Nyelvünk lehet áldás forrása is	72
8. fejezet: A Példabeszédek könyvének tanítása a nyelvről . .	79
Jól fontoljuk meg, mit mondunk!	79
Ismerjük fel szavaink erejét!	80
Hallgassunk meg másokat!	80
Gondolkodjunk, mielőtt beszélünk!.	80
Ne mondjunk semmit!	81
Beszéd közben legyünk körültekintőek!	81

9. fejezet: Ügyeljünk a leveleinkre!	85
Jól gondoljuk meg, hogy mit írunk le!	85
Levélíráskor a segítő szándék vezessen!	87
10. fejezet: Ügyeljünk az indulatainkra!	90
Várjunk a válasszal!	90
Gyakoroljunk önfegyelmet!	91
11. fejezet: Ügyeljünk a humorunkra!	94
Legyünk óvatosak!	94
Kerüljük a sértő humort!	95
Kerüljük a szentségtelen humort!	96
Kerüljük a kétértelmű humort!	96
Élvezzük a jó humort!	97
12. fejezet: Ügyeljünk a reakcióinkra!	98
A helytelen reakciók gondot okoznak	98
Bibliai parancsok, melyeknek engedelmeskednünk kell.	99
Követendő bibliai példák	102
Összegzés	103
13. fejezet: Nehéz helyzetek és ezek megoldása	106
1. sz. nehéz helyzet: Rosszat tettünk valakinek, és ezt tudjuk is.	106
2. sz. nehéz helyzet: Úgy érezzük, velünk tettek rosszat.	109
3. sz. nehéz helyzet: Csak érezzük, hogy valami nincs rendben egy másik személy közt és köztünk, de pontosan nem tudjuk, mi lehet a baj.	114
Néhány kulcsfontosságú alapelv	114

14. fejezet: A jó személyes kapcsolatok áldásai	117
Boldogok, akik békét teremtenek	118
II. rész: A vezetés	121
15. fejezet: Gondolatok a vezetésről	121
Mi a vezetés?	121
Vezetőnek születik valaki, vagy azzá válik?	123
Hogyan lehet a vezetői képességeket fejleszteni?	125
Az Isten által elhívott vezető életének egyes szakaszai	126
A vezetés jelentősége	128
Pál, minden idők egyik legnagyobb vezetője	128
Az apostolok vezetői képességei	130
16. fejezet: Mi egy vezető hat legfontosabb tulajdonsága?	133
Egy vezető legyen alázatos!	133
Egy vezető legyen kedves!	136
Egy vezető tudjon bízni!	137
Egy vezető legyen optimista!	139
Egy vezető legyen türelmes!	140
Egy vezetőnek legyen humorérzéke!	142
Mi a jó vezetés titka?	143
17. fejezet: Mi egy vezető hat legfontosabb feladata?	145
Egy vezető vezessen!	145
Egy vezető gondoskodjon az embereiről!	147
Egy vezető mindig tegye azt, ami helyes!	148
Egy vezető fektessen be a jövőbe!	150
Egy vezető tartson ki!	152
Egy vezető keresse az utódját!	153

18. fejezet:	Mi egy vezető hat legfontosabb tanulnivalója? . . .	157
	Egy vezető tanuljon meg csendben lenni az Úr előtt!	157
	Egy vezető tanuljon meg küldetésére összpontosítani!	158
	Egy vezető tanuljon meg bízni Istenben!	159
	Egy vezető tanuljon meg jól viszonyulni másokhoz!	161
	Egy vezető tanulja meg kiadni a munkát a kezéből!	162
	Egy vezető tanuljon meg pihenni!	165
	Tizenöt tanács (CEF-)vezetőknek	166
19. fejezet:	Néhány gondolat a „távvezetésről”	168
	Mit kell megértenie egy „távvezetőnek”?	169
	Melyek egy „távvezető” feladatai?	170
20. fejezet:	Mivel tartozunk vezetőnknek?	175
	Adjuk meg vezetőnknek a tiszteletet!	176
	Hallgassuk figyelemmel vezetőnket!	176
	Kövessük vezetőnket!	177
	Legyünk hűségesek vezetőnkhez!	177
	Segítsük vezetőnket!	178
	Becsüljük meg vezetőnket!	178
	Féltnél őrizzük kapcsolatunkat a vezetőnkkel!	178
	Imádkozzunk vezetőnkért!	179
	Utóirat CEF-vezetőknek	179
21. fejezet:	Engedelmeskedni vagy nem engedelmeskedni? . . .	181
	A bibliai alapelv	181
	A magyarázat	182
	A kivételek	184

22. fejezet: Egy vezető a Bibliából	187
Isten felkészít egy vezetőt	187
Isten kijelenti tervét egy vezetőnek	190
Isten megmutatja a problémákat egy vezetőnek	191
Isten ígéreteket ad egy vezetőnek	192
Isten két utasítást ad egy vezetőnek	193
Egy vezető munka közben	195
Egy vezető személyes kapcsolata Urával	197
23. fejezet: Önértékelés vezetőknek	200
Négy villámkérdés vezetőknek	200
Húsz kérdés vezetőknek	202
24. fejezet: Mit tanultam meg vezetőként?	204
„EGYMÁS ... EGYMÁST ... EGYMÁSSAL ...”	211

Előszó

Nagy kiváltságnak tartom, hogy én mutathatom be a szerzőt, és (véleményem szerint legkiválóbb) jelen művét, melyben az Isten szerinti személyes kapcsolatépítés bibliai alapjait taglalja.

Sam Doherty élete legnagyobb részében gyermekekért imádkozott, illetve közöttük szolgált, és tette mindezt Jézusért. Jelenleg egy olyan – gyermekeknek és gyermekmunkásoknak szóló – sorozaton dolgozik, amelynek több mint 30 darabja angol nyelven már megjelent. Több könyvet számos nyelvre lefordítottak és kiadtak a világ minden táján.

Ez a mostani könyv is a Biblia tanítására épül, és bizonyára nagy segítséget jelent majd mindazoknak, akik szeretik Jézust, és szívükön viselik a gyermekek sorsát.

Köszönjük, Sam, hogy odaszántad életedet mennyei Atyánknak, és ég a szíved a gyermekekért! Isten még akkor is felhasználja majd könyveidet sok gyermek és gyermekmunkás életében, amikor te már a dicsőségben leszel.

Jézus nevében!

Dicsőség az Úrnak!

Gene Warr, keresztyén üzletember, evangélista, vezető

Oklohama City, USA

Bevezetés

A könyv két különálló részből áll, bár a két rész szorosan kapcsolódik egymáshoz. A két fő téma a következő:

- A személyes kapcsolatok
- A vezetés

Több ok is indokolta, hogy a két témát egy könyvben adjuk ki.

- ✓ Szorosan kapcsolódnak egymáshoz. A személyes kapcsolatok területén ugyanis rendkívül fontos megértenünk, hogyan viszonyuljunk vezetőinkhez. Ugyanígy az igazán jó vezetőnek el kell sajátítania a kapcsolatépítés művészetét.

Mindezt jól szemlélteti egy nagy hajó példája. A legénységnek meg kell tanulnia együttműködni, és a kapitány vezetése alatt dolgozni. Ugyanakkor a kapitánynak is meg kell tanulnia vezetni, irányítani a legénységet. Ez a gyermekmunkásokra is érvényes. Ha minden rendben zajlik, mindenki élvezheti a „csendes hajózás” áldásait.

- ✓ Sokkal olcsóbb, ha a két részt egy könyvben nyomtatjuk és postázzuk. Több éve már annak, hogy Isten elültette szívünkben a vágyat olyan könyveket írni, amelyek segítik a gyermekmunkások életét és szolgálatát. Azt is megértettük, hogy ezeket a könyveket INGYEN juttassuk el azokhoz, akik a világ minden részén gyermekek között szolgálnak. Bár a nyomtatás és a postázás **magas** költségekkel jár, Isten mindezideig megadta a szükséges anyagiakat. Hisszük, hogy ezt a jövőben is megteszi.

Nekünk azonban kötelességünk a lehető legalacsonyabbra szorítani a költségeket; ezért is adjuk ki egy könyvben a két részt.

Bízom benne, hogy a kedves Olvasó sok segítséget talál a könyvben mind életére, mind szolgálatára nézve, és megtapasztalhatja a „csendes hajózás” áldásait.

Hálás vagyok Gene Warr¹ testvér Előszaváért. Warr testvér üzletember az USA-beli Oklahoma városában. Munkája mellett számos keresztyén munkás barátja és tanácsadója, valamint hosszú évek óta kiváló keresztyén vezető és evangélista. Feleségével, Irmával folyamatosan segítettek és bátorítottak minket, engem és feleségemet. Abban is kulcsszerepet játszottak, hogy az az irodalmi szolgálat beindulhasson, melynek ez a könyv is a részét képezi.

A személyes kapcsolatok

Mindenütt, ahol keresztyének élnek és dolgoznak, tulajdonképpen a személyes kapcsolatok témáját kellene az első helyre tenni, hiszen a személyes kapcsolatok határozzák meg családi életünket, gyülekezeteink életét, az egyes missziós társaságok, bibliaiskolák és keresztyén tanintézmények életét is.

Közülünk senki sem él vagy dolgozik önmagában. Mindnyájan állandóan – és gyakran igen szoros – kapcsolatban állunk másokkal. Mindkét fél megsínyli, ha egy kapcsolatban gondok jelentkeznek, sőt az efféle gondok még keresztyén szolgálatunkat is akadályozhatják.

Egy keresztyén vezető mondta egyszer: „Krisztus testében a legtöbb súrlódást és szakadást a személyes kapcsolatokban jelentkező, egyszerű, etikai problémák okozzák.” Egy jól ismert, nagy missziós szervezet vezetője a szervezetben tapasztalható fennakadások, hibák 60%-át abban látja, hogy a misszió tagjai nem tudnak alkalmazkodni egyrészt egymáshoz, másrészt a misszió vezetőségéhez.

A keresztyén otthonokban, egyházakban, gyülekezetekben, bibliaiskolákban és tanintézményekben, sőt még a missziós szervezetekben is találunk megromlott személyes kapcsolatokat. Sok tekintetben az összeférhetetlenség nagyobb gondot jelent a külmissziós és a belmissziós viszonyok között, mint gyülekezeti szinten, mert a külhoni, ill. a hazai missziói mezőkön nemigen lehet „kikapcsolni” a másikat az életünk-

¹ Gene Warr 2006-ban elhunyt. (Szerk. megj.)

ből! Márpedig ez a súlyos gond nemcsak az egyén szolgálatát, hanem az egészségét is veszélyezteti, sőt még azokra is komoly hatást gyakorol, akik megpróbálják orvosolni a bajokat.

Már az első keresztyén gyülekezetek is küszködtek ezzel a kérdéssel. Filippiben például Evódia és Szüntükhé között keletkezett feszültség, pedig mindketten a közösség buzgó és jó adottságokkal rendelkező munkásaiként szolgáltak (Fil 4,2–3). Egész egyszerűen nem tudtak kijönni egymással. A részleteket nem ismerjük, de a közöttük tapasztalható feszültség az egész gyülekezetre rányomta a bélyegét. Erre a nézeteltérésre több helyen találunk utalást a levélben: Filippi 1,27; 2,2; 3,15.

Az egység hiánya a korinthusi gyülekezetet még súlyosabban érintette. Itt már szakadást, viszálykodást sejtetnek az igék: 1Korinthus 1,9–13; 3,3–9 és az egész 12. fejezet. A korinthusi gyülekezetben tapasztalható ellenségeskedés szörnyű következményei már a 6. fejezet 1–8. verseiben jelentkeznek. Pál apostol nagy fájdalommal hangsúlyozza ebben a levélben egyrészt a széthúzás testi gyökereit (1Kor 3,3), másrészt az egység áldását (1Kor 10,14–17).

Mindannyiunknak három szinten kell őriznünk és ápolnunk személyes kapcsolatainkat!

- Először is a vezető(i)nkkel, vagyis azokkal, akik a gyülekezetben, egy missziós szervezetben vagy az iskolában felettünk állnak.
- Másodszor azokkal, akiket mi vezetünk. A legtöbben kerülünk ilyen helyzetbe: akár úgy, hogy GyEK/VISZ területi vezetők vagyunk, akár úgy, hogy egy Örömhír Klubban tanítunk, de úgy is, hogy szülőként gyermekeket nevelünk. A vezetés témájához tartozó kérdéseket a könyv második felében tárgyaljuk részletesebben.
- Harmadszor azokkal, akikkel azonos szinten állunk. Ilyenek a munkatársaink, házaspárok esetében a házastárs stb.

A legtöbb embert folyamatosan érinti mindhárom szint. Ezért kell nagyon vigyáznunk arra, hogy semmi olyat ne engedjünk be semmilyen szinten kapcsolatainkba, ami gondot, szakadást okozhat. A legnagyobb

bajok soha nem kívülről törnek rá munkánkra, szolgálatunkra, hanem belülről, a mi sorainkból támadnak. A megosztottság és a megromlott kapcsolatok mindennél nagyobb károkat okoznak nekünk magunknak is, de szolgálatunkban, munkánkban is, és az ördög jól tudja ezt. Nem lankad, és szüntelenül hinti a viszály magvait, illetve táplálja az ellenségkedés tüzét a keresztyén otthonokban, a missziós szervezetekben, az egyházakban, gyülekezetekben, bibliaiskolákban és tanintézményekben.

Ezért olyan életbevágó kérdés, hogy életünkben és szolgálatunkban hogyan ápoljuk személyes kapcsolatainkat. Miközben együtt olvassuk és tanulmányozzuk ezt az első, nagyobb részt, ne legyünk restek, tegyük nagyító alá személyes kapcsolatainkat, és tegyük fel magunknak többször is a kérdést: Uram, nem rólam van itt szó? Mások hibáit nagyon könnyű meglátni, még könnyebb azt gondolni, hogy egy-egy tanításra, figyelmeztetésre azoknak a **másoknak** van szükségük. Mi ne essünk ebbe a kísértésbe! Foglalkozzunk most magunkkal, ne másokkal! Azt igyekezzünk meglátni, hogy nekünk kell-e valamin változtatnunk, javítanunk személyes kapcsolatainkban! Majd imádkozzunk, és kérjük Istent, hogy mutasson rá személyes kapcsolataink gyenge pontjaira! Végül könyörögjünk azért, hogy, miután megláttuk ezeket a gyenge pontokat, Isten erejével és kegyelmével tudjunk hit által győzelmet aratni azokban a kapcsolatokban, amelyekbe miattunk állt be fennakadás. Ha megteszszük, várhatjuk Isten áldásait. Ha megfelelően ápoljuk személyes kapcsolatainkat, Isten megáldja életünket és szolgálatunkat.

Nem lenne jó, ha az jellemezne bennünket, mint ezt az embert!

*Vétket, hibát csak másokban találok,
bennem sehol, akárhogy is keressek.
A más szemében ülő szálka jó ok,
hogy gerendámat gyorsan elfeledjem.
Lehetnek hibáim, bár nagyok biztosan nem,
felnagyítom én a többiekét.
Jólesik inkább azokról fecsegnem.
takarja feledés a magamét!*

Sokkal jobb lenne, ha egy ilyen emberhez hasonlítanánk!

*A szent Igéből egyszer megértettem,
mert a Lélek megláttatta velem:
Nincs mentségem, nincsen igazságom!
Hű a kép, melyet a Biblia mutat.
Ha újra bírálgatni akarna szívem,
nézzem először önmagamat!*
(Ismeretlen szerző)

Sok éven át a legkülönbözőbb helyeken és tanfolyamokon tanítottam a személyes kapcsolatokról szerte Európában. A könyv első része egyrészt ezeknek az előadásoknak a gyümölcse. Másrészt sok olyan gondolatot tartalmaz, amelyet mások könyvei, előadásai ihlettek. Ezúton is szeretném kifejezni hálámat az olvasott és a hallott bölcs szavakért. Mivel azonban az anyag hosszú idő alatt, fokozatosan állt össze, sok módosításon ment át, a legtöbb esetben lehetetlen megnevezni az eredeti forrást.

Vezetés

Egyesek, amikor meglátják a második rész főcímét, talán ezt gondolják: *Ó, már megint egy könyv a vezetésről!* Valóban sok írás született már ebben a témában. Én mégis meg merem kockáztatni, hogy ebben a könyvben kicsit másképpen tárgyalom a vezetést. Bár a fejezetek tartalma minden keresztyén munkásra vonatkoztatható, én elsősorban a gyermekmunkásokat szólítom meg, vagyis azokat, akik bármilyen formában, de gyermekeket evangélizálnak. A vezetésről írt fejezetekkel tehát az én kedves gyermekmunkás olvasóim életét és szolgálatát szeretném segíteni.

Némelyek bizonyára nem is akarják elolvasni a vezetésről szóló részt. Arra hivatkoznak, hogy ők nem vezetők, és soha nem is tudják elképzelni azt, hogy másokat vezessenek. Inkább úgy gondolnak magukra, mint akiket vezetnek, és vágnak is arra, hogy vezessék őket.

Szeretném néhány tényre felhívni azoknak a figyelmét, akikben ilyen fenntartások vannak.

- A legtöbb keresztyén, ha nem az összes, valamilyen formában vezető. Talán egyáltalán nem úgy gondolunk magunkra mint tehetséges vezetőre, ám ha közelebbről megvizsgáljuk a dolgot, észre kell vennünk azokat, akiket nekünk kell vezetnünk.
- Eszünkbe juthatnak gyermekek a családjunktól, az egyik gyermekcsoportunktól, az Örömhír Klubból, gondolhatunk egy serdülőre, aki hozzánk jön, ha tanácsot, segítséget szeretne kapni, de egy gyülekezeti tagra, munkatársra is, akiben kérdések merültek föl a keresztyén hittel kapcsolatban. Az ilyen helyzetekben bizonyos mértékig vezetői feladatokat látunk el, még ha nem is úgy tekintenek ránk mint erős vezető egyéniségekre. Én, személy szerint, nem tudom elképzelni, hogy valaki mindig csak és kizárólag vezetett, beosztott ember legyen.
- Szinte mindenki egyszerre vezető és beosztott egy személyben. Igazából nem az a kérdés, hogy melyik csoportba tartozunk. Lehet, és gyakran kell is mindkét szerepet vállalnunk. Miközben egy gyermekmunkás a rábízott gyermekcsoport vezetője, alá van rendelve a gyülekezet lelkipásztorának és a gyermekmunka vezetőjének. Egy misszionárius vezeti a területén alá tartozó személyeket, ugyanakkor beszámolási kötelezettséggel tartozik a missziós körzet vagy terület vezetőjének. Egy főállású GyEK/VISZ-munkatárs, ha területi vezető, vezeti a területen szolgáló tanítókat (egy-egy tanfolyamon, szemináriumon), fiatalokat (nyári misszióban), de beosztottja a területi bizottságnak, illetve az országos vezetőnek.
- A vezetésről szóló részben összegyűjtöttem néhány szempontot mindkét csoportnak: a vezetőknek és a beosztottaknak is, hiszen fontos, hogy mind a vezetés, mind a követés művészetének elsajátítsuk minden csínját-bínját.

Szeretném hangsúlyozni, hogy nem tekintem magamat szakértőnek a vezetés témájában. Azért vetettem papírra ezeket a fejezeteket, mert úgy érzem, nem kevés gyermekmunkás igényel segítséget ezen a területen, és mert talán tudok iránymutatást adni nekik. Ennek ellenére még mindig sok a tanulnivalóm ezen a területen.

Sok gondolatot vettem át mások könyveiből és előadásaiból. Tulajdonképpen olyan sok ötlet, könyvrészlet gyűlt össze innen-onnan az évek alatt, hogy gyakran nem tudom, mi honnan származik. Ezért rendszerint nem tudom a forrást pontosan megjelölni. Természetesen saját tapasztalataimat is közreadom most, melyeket a CEF²-nél töltött közel 50 év alatt szereztem. Feleségemmel 14 éven át az írországi CEF nemzeti igazgatói voltunk, majd 29 évig mint az európai CEF területi igazgatói szolgáltunk. Ezek alatt az évek alatt a CEF-szolgálat csodálatos fejlődésen ment át. Amikor 1993-ban átadtuk utódainknak a vezetést, már 375 főállású munkatárs dolgozott Európában, akiknek a vezetése a mi felelősségünk volt. Ez a szám az évek során egyre csak nő.³

Bízom abban, hogy miközben a gyermekmunkások olvassák ezeket a fejezeteket, sok mindent megtanulnak, és így sok olyan hibát elkerülhetnek, amelyeket én elkövettem, továbbá azt is megértik, hogyan válhatnak jobb vezetőkké. Jézus Krisztus egyházában ma is kellene a jó vezetők; a gyermekeknek és a fiataloknak is jó vezetőkre van szükségük; Isten ma is keres és ma is hív el magának vezetőket.

Remélem, a kedves Olvasó is egyike lesz ezeknek a vezetőknek.

² CEF: Child Evangelism Fellowship – A nemzetközi szolgálatot ezzel a rövidítéssel jelöljük. A magyarországi szolgálat rövidítése VISZ, Vasárnapi Iskolai Szövetség, míg a többi, magyar nyelvterületen működő szolgálat elnevezése GyEK, Gyermek Evangélizációs Közösség. (Szerk. megj.)

³ Ma az európai CEF 42 országban, közel 500 főállású munkatárssal szolgál a gyermekek között. (Szerk. megj.)

I. rész

A személyes kapcsolatok

1. fejezet

Az egység áldásai

Az egység nem magától jön létre. Nem véletlenül alakul ki. Az egységért dolgozni kell, és ki kell építeni. Az egység után vágyakoznunk kell, be kell töltenie a gondolatainkat, és minden tőlünk telhetőt meg kell tennünk az egység megtartására. Ugyanakkor semmi olyat nem szabad mondanunk vagy tennünk, ami az egység létrejöttét akadályozná, vagy a már létező egységet megbontaná.

Az egység nem egyenlő az uniformizálással, vagyis az egyöntetű egységesítéssel. Különbözőek vagyunk, más a vérmelegletünk, a múltunk, gyakran a nemzetiségünk és/vagy a felekezeti háttérünk is. Az egység azt sem jelenti, hogy mindig automatikusan és tökéletesen mindenben teljesen egyet kell értenünk. Lehet a dolgokat különbözőképpen látnunk, és az sem baj, ha nem tudjuk elfogadni a másik véleményét. A lényeg az, hogy eltérő véleményünket megfelelő hangnemben, kemény merevség, feszültség és bántás nélkül tudjuk képviselni.

Egységről akkor beszélünk, ha

- mindenki azonosulni tud a kitűzött célokkal;
- mindenki kész a közös teherviselésre;
- mindenki egy szívvel és egy lélekkel munkálkodik;
- mindenki azonos hitbeli meggyőződést vall;
- mindenki kész elfogadni, figyelembe venni és meghallgatni azt, akivel nem ért egyet;
- mindenki kész elfogadni és végrehajtani a vezető(k) kívánságait, illetve a többség döntését, méghozzá jó lellekkel;

- mindenki kész együtt munkálkodni a másikkal ugyanabban a missziós szervezetben vagy gyülekezetben még akkor is, ha nem minden ponton teljes az egyetértés.

Tanulmányozzuk most a 133. Zsoltárt, amelyben sok jó és hasznos szempontot találunk.

A zsoltáríró megállapítása

„Ó, mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!” A Károli fordítás így hangzik: „Ímé mily jó és mily gyönyörűséges, amikor együtt lakoznak [vagy dolgoznak] az atyafiak [és természetesen a nőtestvérek is]” (Zsolt 133,1)!

A zsoltáríró két jelzővel illeti a testvérek közötti egységet.

➤ **Az egység jó.**

- ✓ Biblikus és erkölcsi szempontból helyes, korrekt és jó egységben élni másokkal.
- ✓ A megosztottság rossz és helytelen.

➤ **Az egység gyönyörűséges.**

- ✓ Az egység jó érzést kelt az emberben, az egységet jó látni és átélni.
- ✓ A megosztottság kellemetlen, rossz érzést kelt az emberben.

Vannak dolgok, amelyek jók, de nem kellemesek. Vannak dolgok, amelyek kellemesek, de nem jók. Az egység valami olyan, ami jó is meg kellemes is.

A német Bibliában azt a héber szót, amelyet az angol *egységnek* fordított, a *harmónia*, *összhang* szóval fordították. Ez a fordítás nagyon érdekes, és sokat segít a szó megértésében. A zenekar hangszereinek más és más a hangjuk, és az egyes szólamok kottája eltérhet, mégis, ha az összes hangszer ugyanazt a zenedarabot játssza, létrejön a **harmónia**.

A zsoltáríró szemléltető példái

Mint jó tanító, a zsoltáros is tudja, hogy a szemléltetés segíti és gyorsítja a megértést. Ezért az egységet két olyan dologhoz hasonlítja, amelyet olvasói jól ismertek.

- Az egység olyan „*mint mikor a drága olaj a fejről lecsordul a szakállra, Áron szakállára, amely leér köntöse gallérfára*” (Zsolt 133,2).

Az egység olyan, mint a papok által használt drága kenet.

- ✓ Az egység illatát jó belélegezni.
- ✓ Az egység jó illatot áraszt.

Kellemesnek érzik az illatát azok, akik a „sátoron belül vannak”. Az egység drága áldás és csodálatos megtapasztalás nekünk, akik Isten népéhez tartozunk. Minden jól és helyesen működik. Semmi sem okoz fennakadást a „gépezetben”.

Az egység jó illatát érzik azok is, „akik a sátoron kívül vannak”. Semmi nem vonzza jobban a kívülállókat, mint az egység kellemes illata, és semmi nem taszítja őket jobban, mint a szakadások és viszálykodások. Ezért imádkozott így az Úr Jézus a János 17,21-ben:

„*hogy mindnyájan egyek legyenek, ... hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem.*”

Ezenfelül pedig az egység mint kellemes illat felszáll Istenhez, aki előtt kedves, ha mi egységben élünk és szolgálunk.

- Az egység olyan „*mint a Hermón harmatja, amely leszáll a Sion hegyére*” (Zsolt 133,3a).

Az egység olyan, mint harmat a kiszáradt földnek.

- ✓ Az egység jó érzés.
- ✓ Az egység frissesség.

A szárazabb vidékeken a harmatot úgy fogadja a talaj, mint a mindent felfrissítő víz hön áhított követét. Tőle indul növekedésnek a növénytakaró, tőle zöldül ki a vidék, és tőle szépül meg a táj. Ugyanígy az egység frissességet, növekedést és szépséget hoz a család, a gyülekezet és a misszió életébe.

A zsoltáríró által megtapasztalt következmények

A 133. Zsoltár 3. versének második felében Isten két különleges eredményt helyez kilátásba, amennyiben az egység megvalósul.

➤ Ahol egység van, oda Isten **áldást** ígér.

„Csak oda [ahol egység van] küld az ÚR áldást és életet mindenkor.”

Isten azt a családot áldja meg, amelyik egységben él, azt a gyülekezetet áldja meg, amelyik egységben él, és azt a missziós szervezetet áldja meg, amelyik egységben él. Ugyanakkor ennek az ellenkezője is igaz. Isten nem áldja meg azt a családot, azt a gyülekezetet vagy azt a missziós szervezetet, amelyiket egység helyett állandó széthúzás jellemez. Erről számos alkalommal meggyőződhettem magam is. Előfordult, hogy súlyos nézeteltérések történtek munkatársak között, vagy egy vezető és az egyik munkatársa között, illetve egy munkatárs és a bizottsága között. Bár a munka tovább folyt, az áldás elillant. Ugyanennek az ellenkezőjét is megláthattam. Ahol a szolgálat egységben, harmóniában, széthúzások nélkül folyt, Isten áldásait tapasztalhatták.

➤ Ahol egység van, ott van **élet örökké**.

„Csak oda küld az Úr áldást és életet mindenkor.”

„Csak oda küld áldást az Úr és életet örökké” (Károli).

Azok, akik egységben vannak, természetesen nem „érdemlik ki” az örök életet. Az örök élet Isten ajándéka azoknak, akik hisznek Jézus Krisztusban. Amikor viszont egységben vagyunk, és Isten megáldja szolgálatunkat, gyermekek térnek meg, és **ők** örök életet kapnak. Az egység nemcsak nekünk jelent áldást, hanem áldást hoz másoknak is.

Ugyanennek az ellentéte is igaz. Ha nincs egység, munkánk akadályokba ütközik, és kevesebb gyermek jön Krisztushoz, ha egyáltalán jönnek.

Vigyázzunk!

Pál írja:

„A türelem és vigasztalás Istene pedig adja meg nektek, hogy kölcsönös egyetértés legyen közöttetek Jézus Krisztus akarata szerint, hogy egy szívvel, egy szájjal dicsőítsétek a mi Urunk Jézus Krisztus Istenét és Atyját” (Róm 15,5–6).

Isten harmonikus személyes kapcsolatokat akar látni mindennapi életünkben, és azt akarja, hogy a keresztyének **együtt** munkálkodjanak az Ő dicsőségére. Egymásra vagyunk utalva, nem élhetünk egymástól függetlenül. Szükségünk van a másakra, egymás bátorítására, intésére, feddésére, egymás adottságaira, mert a Krisztus-test így működik (1Kor 12,14–15.18; Róm 12,3–6).

Mindazzal, amit most leírtam, az ördög is teljesen tisztában van. Én Isten Igéjének világos tanítása alapján vallom ezeket, de az ördög is jól ismeri a 133. Zsoltárt. Gyakran nehezen tudja kívülről, a külső ellenállás és támadás bevetésével megakadályozni szolgálatunkat. Ezért próbálkozik a belső bomlasztással; tudja, ha sikerül belső viszályokat szítania, a szolgálat nemcsak megakad, de akár le is állhat. Ezért ma leginkább ezt a stratégiát alkalmazza: hinti a hívók közé a széthúzás, ellenségeskedés magocskáit, öntözi, tápozza azokat. Ily módon személyes kapcsolatainkat bombázza.

Talán az első lépés az, hogy valaki nem ért egyet a másikkal valami kis dologban (amit akár szóvá sem kellene tenni, vagy egészen egyszerűen el lehetne simítani), ezért szóban, majd később írásban is hangot ad ennek. Azután a kritikai megjegyzés (és lelkület) elkezd duzzadni, és egyre csak nő. Egyre több érzelmet, időt emészt fel, egyre nagyobb feszültséget gerjeszt, pedig az időt és a ráfordított erőt a szolgálat javára kellene használni. Ha a gondot nem orvosolják időben, az egész – nyilvános vagy rejtett – szakadáshoz vezethet. A munka talán folytatódik, de a tetszetős külcsín alatt a gondok tovább fortyognak, rotyognak. És a következmény? Meddő erőfeszítések, áldás nélküli szolgálatok. A gyermekekre már nem jut figyelem, és még az is megtörténhet, hogy Isten

visszavonja dicsőségét és jelenlétét. Ez történt Íkábód születésekor is (1Sám 4,21).

John Newton [dzson nyútn], angol prédikátor és számos ének szerzője 1757-ben a következőket írta George Whitefield [dzsódzs uitfild] evangélistának:

„Minél tovább élek, annál jobban látom, mennyi hiúság és bűn rejlik keresztyéninek egyáltalán nem mondható vizálykodásaink mélyén. Ezek szívják el a vallás életerejét. Fájdalommal gondolok arra, mennyi időt és érzelmet vesztegettem én is ezekre.”

Ellenben a keresztyének egysége mindenkinek gazdag áldások forrása, és komoly bizonyágtétel a mi Megváltónkról.

Szeretnék erre néhány példát említeni.

- Feleséggel együtt abban a kiváltságban lehetett részünk, hogy mi indíthattuk be 1950-ben, Írországból a CEF-szolgálatot. 14 évig töltöttük be az országos igazgatói posztot. Utódaink, David és Mollie McQuilken [dévid és moli mekuilkn] 30 évig töltötték be ezt a feladatkört. 1995 óta Henry és Madeline Berry [henri és medlin beri] az ír országos vezetők. A hosszú évek alatt a szolgálat szakadás és széthúzás nélkül folyhatott. Természetesen megtörtént, hogy valamiben nem értettünk egyet, és véleménykülönbségek alakultak ki. Ám amikor ezt észleltük, a felelős vezetők összeültek, és – sok imádság és megbeszélés után – mindig eljutottak egy közös álláspontra. Döntésüket azután mindenki egységesen elfogadta és magáévá tette. Ennek következtében soha nem került sor szakadásra, és egyetlen nézetkülönbség sem vezetett elmérgesedett kapcsolatokhoz. Ezért Isten nagyon gazdagon megáldotta az írországi CEF munkáját; ma az ír szolgálat a világszervezet legerőteljesebb nemzeti ága. A másfél milliós kis országban jelenleg több mint 100,⁴ főállású CEF-munkás szolgál. Ezeknek közel fele CEF-misszionárius egy másik országban.

⁴ 1996-os adatok. A legfrissebb adatok megtekinthetők az alábbi honlapon: www.cefireland.com

Az Észak-Írorszáiban tevékenykedő CEF évente minden kilencedik gyermeknek hirdeti az evangéliumot.

- 1964-től 1993-ig az európai CEF-szolgálatot vezettük. A 29 év alatt soha nem éltünk meg egyetlen komoly nézeteltérést sem. (Kivéve egyetlen esetet, amely rövid ideig tartott, mert a négy érintett személy kilépett a szolgálatból.) Ezt az egységet is felettébb megáldotta Isten: a főállású munkatársak száma⁵ 45-ről 375-re emelkedett az évek során, rengeteg gyermeknek hirdethettük az evangéliumot, és sokan közülük megtértek. Több új, érdekes, nagyszabású projektet dolgoztunk ki és indítottunk be: pl. a szolgálat fejlesztését a volt kommunista országokban. Véleményem szerint mindez nagy mértékben az egység gyümölcse volt, amelyet Isten adott közénk, és meg is áldott.
- Valamennyiünket lelkesedéssel tölt el, hogy a CEF szolgálata világszerte egyre fejlődik, erősödik. Új országokban indíthattuk el a munkát, új misszionáriusokat küldhettünk ki, új főállású munkatársakat fogadhattunk sorainkba, és – ami a legnagyobb örömmünk – sok-sok gyermek ismerhette meg és fogadhatta be hit által életébe az Úr Jézus Krisztust. Hogy minek tudhatjuk be ezt a növekedést és a növekedéssel járó sok-sok áldást? Meggyőződésem, hogy annak az egységnek, amelyet világszerte láthatunk missziós szervezetünkben. Én magam több mint 50 éve állok már a CEF szolgálatában, és minden eddiginél nagyobb egységet látok. Ez nem jelent teljes egyöntetűséget. A munkatársak különböző országokból, kultúrákból, vallási felekezetekből jönnek, és véleményük is sokszor különbözik. Ez természetes. Mégis szervezetünket a lelkiség és a célkitűzések mély egysége hatja át, mely összeköt minket, és Isten áldásait eredményezi.

Imádkozó szívvel, figyelmesen olvassuk el még egyszer a 133. Zsolnárt! Kérjük Istent, hogy segítsen meglátnunk, tettünk-e vagy teszünk-e bármi olyat, ami ellenérzést válthat ki másokból, széthúzást, szakadást

⁵ Szintén 1996-os adatok. Friss adatokat lásd: www.cfeurope.com

okozhat a közösségen belül. Ha Isten megmutat valamit, valljuk meg neki bűnbánattal, és hittel kapaszkodjunk ígéretébe, hogy Ő Krisztusért már megbocsátott. Végül kérjük Isten erejét és kegyelmét ahhoz, hogy az általunk okozott gondokat elsimíthassuk, megoldhassuk!

„Ó, mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek! Olyan ez, mint mikor a drága olaj a fejről lecsordul a szakállra, Áron szakállára, amely leér köntöse gallérjára. Olyan, mint a Hermón harmatja, amely leszáll a Sion hegyére. Csak oda küld az ÚR áldást és életet mindenkor” (133. Zsoltár).

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

◇ Te is ugyanazt tapasztaltad-e, mint amit én ebben a fejezetben felvázoltam?

✓ Az egység valóban áldást hoz?

✓ A széthúzás valóban az áldás elvesztését eredményezi?

Tudsz-e példát hozni bármelyik esetre?

◇ Ha visszagondolsz az elmúlt évre, emlékszel-e olyan esetre, amikor te okoztál megosztottságot akár otthon, akár a gyülekezetekben, akár a misszióban? Hogyan próbáltad jóvátenni?

◇ Egyetértesz-e azzal, hogy különbséget tettem egység és egyformaság között?

Tudsz-e példát mondani arra, hogy valakivel teljes egységet élsz át, pedig sok mindenben különböztök, de tudatosan elfogadjátok egymást? Miben különböztök? Vannak-e ugyanakkor olyan különbségek, amelyek lehetetlenné tennék az egységet? Melyek ezek?

2. fejezet

Az első lépések

Meg kell határoznunk, és világosan kell látnunk azt az alapot, amelyre a jó személyes kapcsolatok épülnek, továbbá meg kell ismernünk azokat az alapelveket és szempontokat, amelyek eligazítanak abban, hogy mit tegyünk, és mit ne tegyünk.

Követendő alapelvek

Két csoportját különböztethetjük meg azoknak az alapelveknek, amelyek segíthetik személyes kapcsolataink ápolását, illetve biztosíthatják, hogy kapcsolatainkat Isten szerint alakítsuk.

➤ **Bibliai alapelvek** – ezek a legfontosabbak.

Azok az alapelvek, amelyeket Isten Igéjében találunk, a jó személyes kapcsolatok alapvető fundamentumát képezik. Isten szól, és nekünk tudnunk és értenünk kell azt, amit Ő mond.

Amint ebben a könyvben látni fogjuk, számos helyen foglalkozik a Biblia részletesen ezzel a témával. Fontos és szükséges tehát megismernünk a Biblia álláspontját. Ezért sok igeverset fogunk idézni, és gyakran hivatkozunk majd a továbbiakban a Bibliára.

➤ **A józan ész alapelvei** is nagy szerepet játszanak.

Nincs semmilyen trükkre szükség; nem kellene mély pszichológiai ismeretek. Amit tudnunk és tennünk kell, annak nagy része nyilvánvaló és világos az érdeklődő, egyszerű emberi elme előtt.

Rendszerint két fő tényezőt lehet okolni egy emberi kapcsolat megromlásáért. Igen hasznos, ha már itt, az elején azonosítjuk őket, és felhívjuk a figyelmet a gondokra, amelyeket okozhatnak. Később még részletesebben is szót ejtünk róluk.

A nyelv

Amikor kettétört személyes kapcsolatokat vizsgálunk, úgy tűnik, a nyelv okozta gondok mindig jelen vannak. Bámulatos, hogy a Biblia milyen sokat beszél testünk eme kicsiny tagjáról! Csak néhány centiméter hosszúságú, és általában rejtve van az emberek tekintete elől. Mégis ezzel a kis testrészünkkel megszilárdíthatjuk vagy éppen földig rombolhatjuk kapcsolatunkat a másik emberrel.

Isten teremtményei közül egyedül az ember rendelkezik a beszéd képességével. Az állatok nem tudnak beszélni. A kutya ugat, a tehén bög, a malac visít, a ló nyerít, a kacsza hápog, de egyik sem tud beszélni. Ám ezekkel szöges ellentétben, mi, emberek nemcsak gondolkodni tudunk, hanem gondolatainkat szavakba is tudjuk önteni, és érthetően ki tudjuk magunkat fejezni.

A beszédkészség csodálatos adomány; mivel azonban az átlagember (szakértők szerint) 30 000 szót ejt ki naponta, állandóan ügyelnünk kell a nyelv helyes használatára. Annál is inkább, mert egy átlagéletkort megérett ember összesen kb. 13 évet tölt beszéddel.

Az általunk kiejtett szavakkal jóra vagy rosszra fordíthatjuk egy másik ember életét. Lerombolhatjuk velük valakiben a reményt, elvehetjük valakinek a boldogságát, vagy terjeszthetünk olyan rágalmakat, amelyek megfojtják a másik jellemét. De szavaink áldássá is válhatnak: vigasztalást nyújthatnak, bátorítást, örömet és biztatást vihetnek valakinek az életébe. Szavainkkal másokat Krisztushoz vonzhatunk, vagy éppenséggel messze űzhetünk tőle. Vannak emberek, akiknek a szavai megmelengetnek bennünket, míg másokéi megdermesztik a szívünket. Ezért kell gondosan megválogatnunk a szavainkat.

Az Efezus 5,18-ban ezt a parancsot kapjuk: „teljetez meg Lélekkel!” A következő versekben pedig azt látjuk, mit eredményez, ha valaki megtelik Lélekkel:

- „mondjatok egymásnak zsoltárokat, dicséreteket és lelki énekeket” (Ef 5,19a);

- „énekeljeteK és mondjateK dicséretet szívetekben az Úrnak” (Ef 5,19b);
- „és adjateK hálát az Istennek, az Atyának mindenkor mindenért” (Ef 5,20a);
- „engedelmeskedjeteK egymásnak” (Ef 5,21).

A nyelv legalább háromban, de akár mind a négyben részt vesz.

Az Efezus 4,30-ban ezt a parancsot kapjuk: *„ne szomorítsátok meg az Isten Szentlelkét!”*

Itt is kiderül a szövegösszefüggésből, hogy mivel is lehet a Szentlelket megszorítani:

- „semmiféle bomlasztó beszéd ne jöjjön ki a szátokon” (Ef 4,29);
- „minden keserűség, indulat, harag, kiabálás és istenkáromlás legyen távol tőleteK minden gonoszsággal együtt” (Ef 4,31);
- „legyetek egymáshoz jóságosak” (Ef 4,32).

Vagyis elsősorban a nyelv helytelen használatával szomorítjuk meg a Szentlelket, éppen úgy, ahogyan a nyelv helyes használata azt mutatja, hogy beteljesedtünk a Szentlélekkel.

A haragos szavak felszítják a viszály és az egyet nem értés tüzeit. A gyorsan kiejtett, keserű szavakat már nem lehet visszaszívni. A közönséges, haszontalan pletyka rengeteg szükségtelen szenvedést és szívfájdalmat okoz.

*Utadra figyelj, szavadra ügyelj,
Vigyázz, a szó éles kőként sebez!*

*Az úton járók lábain
kis kő is nagy sebet szerez.*

*A szó azonban szívig ér,
s a fájdalom el nem csitul.*

*Zárd szádat el, mint érckaput,
ha lelked indulatra gyúl.*

- Az Úr Jézus gyakran beszélt a nyelvről, és arról, hogy a nyelvet hogyan kell, illetve hogyan nem szabad használni.
 - ✓ Világosan megmondta, hogy szavainkat Isten egyszer megítéli.

„De mondom nektek, hogy minden haszontalan szóról, amelyet kimondanak az emberek, számot fognak adni az ítélet napján: mert szavaid alapján mentenek fel, és szavaid alapján marasztalnak el téged” (Mt 12,36–37).
 - ✓ Kijelentette, hogy igazán csak az számít, ami kijön a számon, és nem az, ami bemegy rajta.

„Nem az teszi tisztátalanná az embert, ami bemegy a száján, hanem ami kijön a szájából” (Mt 15,11).
 - ✓ Azt is világosan megmondta, hogy a szavaink jelzik, mennyire hasonlítunk, vagy mennyire nem hasonlítunk Istenre.

„Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket, hogy legyetek mennyei Atyátoknak fiai, aki felhossa napját gonoszokra és jókora, és esőt ad igazaknak és hamisaknak” (Mt 5,44–45).
 - Salamon a Példabeszédek könyvében gyakran beszél arról, hogy milyen fontos hallgatni tudni (pl. 17,28; 26,4), mennyi jó származik abból, ha valaki helyesen használja a nyelvét (pl. 12,25; 15,23), ugyanakkor milyen károkat okozhatunk, ha nem figyelünk a nyelvünkre (pl. 17,9; 25,18).
 - Jakab levele egyenesen azt tanítja, hogy valakinek a beszéde elárulja, van-e az illetőnek üdvössége vagy nincs.

„Ha valaki azt hiszi, hogy kegyes, de nem fékezi meg a nyelvét, hanem még önmagát is becsapja, annak a kegyessége hiábavaló” (Jak 1,26).
- Jakab levele arról is világosan szól, hogy ha valaki megtért, beszéde meghatározza és meg is mutatja lelki érettségének szintjét.

„Mert sokat vétkezünk mindnyájan: de ha valaki beszédében nem vétkezik, az tökéletes ember, meg tudja fékezni az egész testét” (Jak 3,2).

A szív

Mindazonáltal ne feledjük, hogy a nyelvet a szív irányítja. A nyelv csak azt mondja, ami a szívben van. Amikor beszélünk, az folyik ki belőlünk, amit gondolunk és érzünk. Ha tehát gond van a nyelvünkkel, tulajdonképpen a szívünkkel van gond.

- Az Úr Jézus világosan megmondja ezt.
„A jó ember szíve jó kincsből hozza elő a jót, és a gonosz ember a gonoszból hozza elő a gonoszt. Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj” (Lk 6,45).
- Sok évvel korábban Salamon pontosan ugyanezt mondta:
„Minden féltve őrzött dolognál jobban óvd szívedet, mert **onnan** indul ki az élet!” (Péld 4,23).
- Érdekes, hogy Pál apostol Filippibeliekhez írt levelének utolsó fejezetében, miután az első versekben ír a gyülekezetben lévő vizsályról és egyet nem értésről, végül ezeket a drága szavakat írja:
„Továbbá, **atyámfiai, amik csak igazak, amik csak tisztességesek, amik csak igazságosak, amik csak tiszták, amik csak kedvesek, amik csak jó hírűek; ha van valami erény, és ha van valami dicséret, ezekről gondolkodjatok**” (Fil 4,8 – Károli).
„Egyébként pedig, **testvéreim, ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta, ami szeretetreméltó, ami jóhírű, ha valami nemes és dicséretes, azt vegyétek figyelembe!**” (Fil 4,8).

Ezek a szavak összefoglalják a témát. Ezért kezdi a verset Pál az-
zal, hogy „egyébként”. Ha az elmém és a szívem tele van azokkal a „dol-
gokkal”, amelyeket Pál felvázol, és azokra összpontosít, akkor nem lesz
„túlfolyás”, sem „csőtörés” a kapcsolatainkban.

*Elszállt a szó, mint kődarab,
S most könny fakad, hol szívet ért.
Megszülte ím a gondolat,
s lám, a száj mindjárt beszélt.
De int a lelkiismeret,
s a bűnös szívre rámutat:
E gyarló volt, ki engedett
a rossz szavaknak most utat.*

(Ismeretlen szerző)

Személyes kapcsolatainkat nagymértékben befolyásolja, hogy beszédünk mennyire helyes és megfelelő, ami viszont szorosan összefügg azzal, hogy szívünk hogyan viszonyul a másik emberhez. A következő fejezetben részletesen foglalkozunk ezzel a kérdéssel.

*A szívek kedvessége szép kert
hol gondolatok kedvessége nő,
a kedves szó e fákon szép virág,
s kedves tettektől lesz gyümölcsöző.*

(Ismeretlen szerző)

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Egyetértesz-e azzal, hogy a személyes kapcsolatokban a legtöbb gondot a nyelv felhasználásával a szív okozza? Gondolj vissza egy nehéz helyzetre a közelmúltból! Mi okozta?
- ◇ Vissza tudsz-e emlékezni egy olyan esetre, amikor a szívbeli hozzáállásod kiderült a beszédeből, és ez gondot okozott?
- ◇ Mit tehetnél volna, hogy elkerüld a kellemetlen helyzetet?
- ◇ Olvasd el a Tízparancsolatot (2Móz 20,3–17)! Hány parancsolat igényli a helyes beszédet, illetve figyelmeztet a nyelv nem megfelelő használatára – közvetlenül vagy közvetve?

3. fejezet

Ügyeljünk arra, hogyan viszonyulunk másokhoz!

Ha megfelelően viszonyulunk másokhoz, jó emberi kapcsolatokat tudunk kiépíteni. A Biblia azt tanítja, hogy mindenkihez mindig helyesen kell viszonyulnunk, ha Istennek tetsző módon szeretnénk élni és dolgozni másokkal. Tulajdonképpen a józan ész is ezt diktálja a békés egymás mellett élés szempontjából.

A másikkal való viszonyulásunkat az határozza meg, hogy mit **gondolunk** a másikról, illetve mit **érezünk** iránta. Ez viszont befolyásolja azt, hogy mit **mondunk** a másikról, illetve mit **teszünk** a másikért vagy a másikkal.

Valaki egyszer a következőket mondta: „Minél tovább élek, annál inkább látom, mennyire rányomja a bélyegét az ember életére az, hogy hogyan viszonyul a másik emberhez. Mára ez sokkal fontosabbá vált nekem a tényeknél és az adatoknál. Fontosabb, mint a múlt, az iskolázottság, a pénz, a körülmények, a tévedések, a sikerek, a beosztásom, a munkám, vagy mint az, amit mások gondolnak, mondanak vagy tesznek. Fontosabb, mint a megjelenés, az adottságok vagy a szaktudás. Az, hogy hogyan viszonyulunk egymáshoz, felvirágoztathat vagy tönkretelhet egy missziót, egy gyülekezetet, egy egyházat vagy egy családot. Előreviheti az életünket, vagy lebéníthat minden fejlődést. Ha jól viszonyulunk egymáshoz, nem létezhetnek előttünk túl magas akadályok, túl mély völgyek, túl merész álmok, sem pedig túl nagy kihívások.

Az egészben az a legcsodálatosabb, hogy mindennap újra eldönthetem, hogyan fogok viszonyulni másokhoz. A múltat már nem tudom jóvátenni, azon sem tudok változtatni, hogy hogyan viszonyulnak majd mások hozzám. Ami nem rajtam áll, azt nem tudom befolyásolni. Egyet tehetek: megragadom az egyetlen lehetőséget, ami maradt, és a másokhoz való viszonyulásommal próbálok hatni a helyzetekre. Meggyőződésem, hogy életem 10%-át teszik ki azok az események, amelyek megtörténnek velem, 90%-át pedig az, ahogyan én az eseményekre reagálok.”

Öt biblikus viselkedésformát fontos magunk elé célként kitűznünk, illetve magunkban erősíteni, fejleszteni. Imádkozzunk azért, hogy a Szentlélek Isten az Ő erejével ösztönözzön bennünket, adjon nekünk kitartást, életünkben és személyes kapcsolatainkban pedig növekedést!

Viszonyuljunk szeretettel mindenkibe!

Erről beszél kimerítően az első Korinthusi levél 13. fejezete.

A szeretet ebben az értelemben nem valami érzelgősség. A szív indulatáról van szó, amely szavainkban és tetteinkben tükröződik, azokban jut kifejeződésre.

Mit is jelent ez a gyakorlatban?

➤ Meglátjuk a jó dolgokat a másokban.

A rosszat sokkal könnyebben és gyorsabban meglátjuk. Ez gyakran azt is jelenti, hogy a jót már észre sem vesszük. Ne a másik gyengeségeit figyeljük, hanem tudatosan összpontosítsunk erősségeire!

➤ Nem háborodunk fel, és nem izgatjuk fel magunkat, ha valami olyat veszünk észre a másikinál, ami különben minket nagyon szokott zavarni.

- ✓ A perfekcionistaikat könnyen kiborítja, ha valaki szétszórt, figyelmetlen és rendetlen.
- ✓ A lassú embereket idegesítik azok, akik gyorsak.
- ✓ Azokban, akik reggel korán kelnek fel, általában ellenérzést kelt, ha valaki későn szokott felkelni.

Meg tudom érteni Hudson Taylort [hözdn téjlő(r)], aki ezt mondta egy alkalommal: „A legnagyobb kísértést az jelenti, hogy elveszítsem a türelmemet és kiboruljak, amikor ismét megtapasztalom azoknak az elkeserítő hanyagságát és hozzá nem értését, akikkel függő viszonyba kerültem.”

Az embereket azonban olyannak kell elfogadnunk, amilyenek, és könnyedén túl kell lépniük emberi korlátaikon (már ha azok olyanok,

hogyan túl lehet lépni rajtuk). Másoknak is joguk van olyanoknak lenniük, amilyenek. Ismerjük meg először saját hiányosságainkat, majd fogadjuk el mások másságát.

- **Figyelünk a másik ember szükségére**, nem csak a saját igényeinkre.

Ezt világosan szemléltette az Úr Jézus a János 13,1–17-ben, amikor megmosta tanítványai lábát. Talán senkinek nem akaródzott ezt megtenni, vagy egyszerűen csak megfedkeztek róla. Ő tehát elvégezte a lábmosást, majd hozzátette a 17. versben:

„Ha tudjátok ezeket, boldogok (vagy áldottak) lesztek, ha így cselekesztek”.

Mindenkor a legjobbat kell akarnunk másoknak. Állandóan keresnünk kell az alkalmat, hogy másoknak segítsünk, másokat bátorítsunk. *Hogyan segíthetnék? Ha ezt vagy azt teszem, vajon nem okozok-e kárt vagy fájdalmat? Mondhatnék-e egy bátorító vagy dicsérő szót? Felteszünk-e ilyen és ehhez hasonló kérdéseket magunkban? Keressük-e az alkalmakat, vagy olyan figyelmetlenek vagyunk, mint a tanítványok?*

- **Mások javát keressük**, és szükségüket a mi szükségünk elé helyezzük.

Pál ezt írja az 1Korinthus 11,1-ben:

„Legyetek a követőim (utánzóim), mint én is követője vagyok a Krisztusnak”.

A szövegösszefüggésből kiderül, Pál tulajdonképpen azt parancsolja, hogy mások javát és üdvösségét keressük (1Kor 10,33). Ez volt Jézus Krisztus vágya és célja, és ez volt Pálé is. Az Úr Jézus azt akarja, hogy mi is kövessük az Ő nyomdokait.

Ugyanebben a levélben, valamivel korábban Pál apostol szinte ugyanazokat a szavakat használja:

„Kérlek tehát titeket: legyetek az én követőim” (utánzóim) (1Kor 4,16).

Az ottani szövegkörnyezet mások tanítására és szolgálatára utal (1Kor 4,14–17).

Amikor az a vágy ég a szívünkben, hogy segíteni és bátorítani szeretnénk másokat, akiknek arra van szükségük, még az egészen jelentéktelen tettek is hatalmas segítséget jelenthetnek, ha egy szerető és együtt érző szívből fakadnak. Gyakran éppen ezekkel az apró megnyilvánulásokkal mutathatjuk ki szeretetünket és szívünk érzéseit.

Szívből hiszem, hogyha te, kedves Olvasóm, és én ilyen gondoskodó szeretettel viszonyulnánk mindazokhoz, akikkel együtt dolgozunk, és akik között élünk, **igen kevés** gond jelentkezne személyes kapcsolatainkban.

*Szeretem én a világot,
nincsen ezzel gondom.*

*Egy problémám van csupán:
a közvetlen szomszédom!*

(Ismeretlen szerző)

Viszonyuljunk alázattal vezetőinkhez!

Mindannyian úgy élünk vagy dolgozunk, hogy elszámolással tartozunk valaki(k)nek, aki(k) fölöttünk áll(nak).

A Biblia világosan kijelenti, hogyan kell viszonyuljunk előljáróinkhoz.

„Ugyanúgy, ti ifjabbak: engedelmeskedjete az idősebbeknek” (1Pt 5,5).

„Bízzatok vezetőitekben, és hallgassatok rájuk, mert ők vigyáznak lelkekre úgy, mint akik erről számot is adnak. Hadd tegyék ezt örömmel és ne sóhajtozva, mert ez nem válnék javatokra” (Zsid 13,7).

Ez utóbbi vers négy igazságot tanít nekünk:

- Engedelmeskednünk kell vezetőinknek.
- Vezetőink felelősek a mi jólétünkért.
- Ha mi engedelmeskedünk, ők örömmel teszik a dolgukat.
- Ha mi engedelmeskedünk, ők segítenek nekünk.

A Róma 13,1–6 hasonló tanítást ad.

A mai világban sokak számára az engedelmesség nehezen érthető fogalom, és nehezen teljesíthető elvárás. Olyan világban élünk, amikor a felsőséget kritizálni szokás, és nem tisztelni. Ez, sajnos, gyakran már keresztényen körökben is tapasztalható. Pedig nekünk kötelességünk mindig elfogadni és örömmel követni vezetőink döntéseit, kivéve persze, ha azok erkölcsileg helytelenek. Mindenkor a tiszteletet és a hűséget kell erősítenünk magunkban vezetőink felé, annak ellenére, hogy ők sem tökéletesek.

(A 20. fejezetben bővebben visszatérünk erre a témára.)

Viszonyuljunk önzetlenül másokhoz!

Amint láttuk, Filippiben jelentkezett egy gond a gyülekezetben, és ez Pál apostolt nagyon aggasztotta. Hivatkozik is rá a gyülekezethez írt levelének minden fejezetében. Szeretné, ha egyek lennének (1,27), inti őket a versengéssel kapcsolatban (2,2–11), bátorítja őket, hogy egyesítsék erőiket a közös cél érdekében (3,15), rámutat a problémára, ill. annak egyik okára (4,2).

- Azt akarta, hogy a Filippi gyülekezet **célja** az EGYSEG legyen, noha a tagok személyiségüket, korukat és múltjukat tekintve nagyon különböztek egymástól. Ám sokkal kevesebb dologban különböztek, mint amennyiben egyet tudtak érteni.
- Azt akarta, hogy egymáshoz való **viszonyukat** az áldozatkészség, az alázatosság és az önzetlenség jellemezze. Ahol az emberek ilyen lelkiülettel közelednek egymáshoz, igazi egység és egyetértés alakul ki.
- Végül azt akarta, hogy **cselekedjenek**. Tegyenek is valamit, mert az egység sohasem jön létre automatikusan. Az egységért meg kell dolgozni.

Mindannyiunknak nagyon könnyű önző módon gondolkodni és cselekedni. **ÉN** az én munkámról, az én családomról, az én jövőmről és az én egészségemről gondolkodom és beszélek. **ÉN** mit nyerek vagy veszítek ezzel? **Engem** hogyan befolyásol ez? A bibliai hozzáállás ennek az ellenkezője. Isten azt akarja, hogy te is és én is önzetlenek legyünk.

Pál a bibliai értelemben vett önzetlenséget a Filippi 2,1–11-ben taglalja. Rámutat, hogy Jézus Krisztus élete és szolgálata jól példázza a helyes önzetlenséget, és nekünk is törekednünk kell ugyanerre a hozzáállásra.

- A 6. versben látjuk, hogy **Ő mit hagyott ott.**

„Mert ő Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel.”

Neki **nem voltak önző ambíciói.**

Isten volt, amikor a földön élt, de kész volt lemondani kiváltságairól és tisztségeiről. Nem ragaszkodott ezekhez, jóllehet jogoson megillették volna.

- A 7. versben és a 8. vers első felében látjuk, hogy **mivé lett.**

„Hanem megüresítette önmagát, szolgálai formát vett fel, emberekhez hasonlónak lett.”

Nem volt benne büszkeség.

A Biblia újra meg újra elmondja, hogy milyen helytelen a büszkeség, és milyen szörnyű következményekkel jár (Péld 13,10; 28,25). Az Úr Jézus megalázta magát, és emberré lett. Micsoda visszacsúszás és rangvesztés! Ez valami olyan, mintha egy ember egy kis féreg lenne hirtelen. De Jézus sokkal mélyebbre hajolt le (Zsolt 22,7; 2Kor 8,9).

- A 8. vers második felében látjuk, hogy **mit tett.**

„engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.”

Benne nem volt semmi önzés.

Engedelmes volt halála pillanatáig. Csak ránk gondolt, a mi javunkra, és soha nem Önmagára.

Ő a mi példaképünk. Pál ezt írja a Filippi gyülekezetnek és nekünk is:

„Az az indulat (vagy magatartás) legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt” (Fil 2,5).

„Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartsátok egymást magatoknál” (Fil 2,3).

Ennek eredménye az az egység lesz, amelyről Pál a 2. versben beszél:

„Ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjetek.”

Ha nincs bennünk önző ambíció, sem kevélység, sem önteltség, akkor nem idézünk elő sem sűrlődást, sem szakadást, és helyesen tudunk másokhoz viszonyulni, beszédünk pedig áldásforrás lesz nekik.

Uram! Ne hagyj teherré lennem,

s öntelten lenéznem másokat.

Segíts, hogy bármint hozza kedvem,

Cserben ne hagyjam embertársamat!

Fogadjuk csendes nyugalommal az ellenállást és a kritikát!

Hogyan kell fogadnunk, ha az emberek megbántanak, sértő dolgokat mondanak nekünk vagy rólunk? Mit kell tennünk, ha kritizálnak, kigúnyolnak vagy szembehelyezkednek velünk?

A világ reakciója a visszaütés; „adj” a másiknak annyit, vagy többet, amennyit ő „adott”!

Ám nekünk az Úr Jézus megmutatja, mi a helyes válasz, a megfelelő magatartás ezekben a helyzetekben.

„Krisztus is szenvedett értetek, és példát hagyott rátok, hogy az ő nyomdokait kövessétek: ő nem tett bünt, álnokság sem hagyta el a száját, mikor gyalázták, nem viszonozta a gyalázást, amikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem rábízta ezt arra, aki igazságosan ítél” (1Pt 2,21–23).

Ezek a versek Jézus szenvedését tárják elénk, az Ő csendes megadását, ahogyan teljesen alárendelte magát mennyei Atyja akaratának. Minden hatalma és képessége meglelt volna ahhoz, hogy „visszaüssön”. Egyetlen pillantásával vagy szavával elpusztíthatta volna ellenségeit. De nem tette. Mindent elfogadott, amit mondtak, csendben végighallgatta őket, és nem vágott vissza. Az egész helyzetet és az ügy kimenetelét mennyei Atyjára bízta.

Nekünk is meg kell tanulnunk csendben maradni, nem visszaválaszolni, és az egészret ráhagyni Istenre. Ugyanakkor meg is kell magunkat vizsgálnunk, hogy a kritika jogos volt-e vagy sem, mert azt is fontos meglátnunk, vajon nem kell-e valamin változtatnunk.

Ne próbáljunk meg annyit visszaadni, amennyit kaptunk! Ha a kritika háttérében nem megfelelő lelkület áll, csak úgy tudjuk legyőzni, ha ellentétes lelkülettel válaszolunk.

Ha viszálykeltés szándéka áll mögötte, válaszunkban törekedjünk békére.

Ha rosszindulat, rosszmájúság táplálja, jöjjön ki szánkon a szeretet hangja.

Ha kicsinyesség a kritika forrása, nagylelkűség érződjön a válaszban.

Ha büszke és kevély, ki minket megbírál, alázattal fogadjuk a kritikát.

Ha gúnyos éllel kioktatna valaki, jelezzük, hogy készek vagyunk tanulni.

Ha megsejtjük a megtévesztés szándékát, szavainkban hangozzon az igazság.

Ha a másik bizalmatlan mivelünk, bátorítsuk, hogy megbízhat mibennünk.

A Biblia azt tanítja, hogy akkor is őrizzük meg csendes nyugalmunkat, amikor kemény ellenállásba ütközünk, vagy nem fogadják el a mi nézetünket. A világban, ilyen helyzetekben általában kemény vita alakul ki, és a feleken úrrá lesz a keserűség. A bibliai lelkület megpróbál szelídséggel törekedni az egység és a harmónia fenntartására. Ezen azonban keményen kell dolgozni. A véleménykülönbségekkel számolni kell, hiszen természetes, hogy embereknek ugyanarról más a véleményük. Ám ezt úgy is képviselhetjük, illetve elfogadhatjuk, hogy nem áldozzuk föl a magunk meggyőződését, nem keseredünk meg, és tiszteletben tartjuk a másik embert.

Mindig fel kell tennünk magunknak a következő kérdéseket:

Értem az ő álláspontját?

Vajon miért látja másképpen a dolgokat?

Tudnék-e segíteni neki valamilyen formában?

Imádkozom-e érte?

Lesz-e ennek a dolognak jelentősége két-három év múlva? Vagy az örökkévalóságban?

Isten drága ígéretet ad nekünk Ézsaiás könyvében:

„A csöndesség (az emberek felé meg a nehéz helyzetekben) és bizalom (Istenben) erősségeitek lehetne” (Ézs 30,15 – Károli rev.⁶).

Legyünk elégedettek minden helyzetben!

Ha valami nem sikerül, vagy nem úgy alakulnak a dolgok, ahogyan az ember szeretné, a nagy többség azonnal zúgolódik, panaszkodik, kritizál, sajnálja magát, és másokat okol. Nekünk, keresztyéneknek nem szabadna így viselkednünk.

„De ne is zúgolódjatok, mint ahogyan közülük némelyek zúgolódtak, és elvesztette őket a pusztító angyal” (1Kor 10,10).

Jó lenne, ha arról az emberről vennénk példát, aki egyszer ezt mondta: „Nem volt cipőm, és nagyon elégedetlen voltam mindaddig, amíg nem találkoztam egy emberrel, akinek nem volt lába.”

Mindenkinek az életében jönnek nehézségek, gondok: betegség, fáradtság, csüggedés, csalódás, félreértések, anyagi problémák, de még a rossz időjárás és egy lerobbant autó is okozhat keserűséget. A Biblia azonban egészen világosan azt tanítja, hogy minden körülmények között legyünk megelégedettek.

Minket, keresztyéneket általában kétféle viselkedés jellemez a nehézségek idején:

- megkeseredünk, és más(oka)t hibáztatunk, vagy/és
- sajnáljuk magunkat, és boldogtalanságba süllyedünk.

A Bibliában viszont ezt olvassuk:

„Zúgolódás és vonakodás⁷ nélkül tegyetek mindent” (Fil 2,14).

A következő vers azt taglalja, hogy miért várja ezt tőlünk Isten. Szeretné, ha jó bizonyosság lennénk a világ előtt:

„hogy feddhetetlenek és romlatlanok legyetek, Isten hibátlan gyermekei az elfordult és elfajult nemzedékben, akik között ragyogtok, mint csillagok a világban” (Fil 2,15).

⁶ Károli fordítású Biblia (Újannonn revideált kiadás, Veritas Kiadó, 2011)

⁷ A Károli fordításban a *vonakodás* helyett a *versengések* szó áll.

Pál apostol elmondhatta magáról:

„mert én megtanultam, hogy körülményeim között elégedett legyek”
(Fil 4,11).

Azt is elmondja, hogyan volt erre képes:

„Mindenne van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem” (Fil 4,13).

Micsoda bizonyágtétel a megelégedett magatartás a világ és munkatársaink előtt! Bárcsak mindannyian tudnánk így viszonyulni minden nehézséghez!

A vitorla

*Két hajó siklik a habokon!
Ezt keleten várják, amazt nyugaton.
Mindkettőt a szél fújja.
De mi az, mi az irányt megadja?
Nem áramlat, nem is a szél;
a kibontott vitorla.*

(Ismeretlen szerző)

*Mint a hajók szelik a vizet,
nincsen megállás, elsuhan az élet.
A sok ember fut rohanva!
De mi az, mi a célt megszabja?
Sem szélcsend, sem küzdelem;
a lélek állapotja.*

Összegzés

Érdekes – és elgondolkodtató is – megfigyelni, mennyire más a világi magatartás és az itt ismertetett biblikus viszonyulás.

- A biblikus hozzáállás az, hogy szeretem a másikat; a világi hozzáállás az, hogy nem érdekel a másik.
- A biblikus hozzáállás az előjárókhöz az, hogy alárendelem magamat nekik; a világi hozzáállás az, hogy lázadok ellenük, bírálom őket, és megpróbálom magamat függetleníteni tőlük.
- A biblikus hozzáállás az, hogy önzetlenül bánok a másikkal; a világi hozzáállás az, hogy önző módon csak magammal foglalkozom.
- A biblikus hozzáállás az, hogy csendes nyugalommal fogadom az ellenvéleményt vagy sértést; a világi hozzáállás az, hogy azonnal visszaütök.

- A biblikus hozzáállás az, hogy megelégszem a körülményeimmel és a helyzetemmel; a világi hozzáállás az, hogy zúgolódom és panaszkodom.

Egyenesen tragikus, hogy milyen gyakran mi, keresztyének is világi módon viselkedünk az említett helyzetekben, és nem mutatjuk meg, milyen a biblikus hozzáállás! Vizsgáljuk meg magunkat!

**Néhány jó tanács John Wesley-től [dzson uezli],
a methodista egyház alapítójától**

„Senkiről se higgy el semmi rosszat! A lehető legkedvezőbben értelmezz mindent, amit hallasz! Senkiről se mondj semmi rosszat! Gondolataidat tartsd magadban, és igyekezz beszélni a szóban forgó személlyel! Légy szorgalmas! Ne töltsd tétlenül az időt, és soha ne fecsérelj el haszontalan beszélgetésekre és tevékenységekre több időt, mint amennyi feltétlen szükséges! Légy szűkszavú és óvatos, amikor a másik nemmel beszélsz! Nincs más dolgod, mint... végezni az Úr munkáját, és elégni az Úr ügyéért. Semmit ne szégyellj, csak a bűnt! Ne szégyellj, ha ki kell tisztítanod a csizmádat vagy felebarátod csizmáját! Semmit ne tégy a saját akaratod szerint, hanem cselekedj mindig az Úr akarata szerint!

Még néhány jó tanács John Wesley-től

Tedd a jót, mit tehetsz,
Bárhogy és bármivel.
Bárhol és bármikor,
Míg csak élsz, jót tehetsz.

ÁTGONDOLÁSA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Ha megvizsgálod, milyen hozzáállás lenne biblikus a felvázolt öt helyzetben, látsz-e esetleg olyan területet az életedben, ahol nem a biblikus, hanem a világi hozzáállás jellemez? Mit tehetnél, hogy ez a helyzet változzon a jövőben?
- ◇ Táplálsz-e haragot valaki iránt a szívedben, mert úgy érzed, hogy az illető megsértett, vagy esetleg megbírált? Hogyan lehetne feloldani a helyzetet? Neked mit kellene tenned?
- ◇ Mondj példákat (minden típusra legalább egyet), amikor az Úr Jézus életében helyes hozzáállást láthatsz!
- ◇ Tanulmányozd a Lélek gyümölcseit a Galata 5,22 szerint! Gondold végig, hogy a felsorolt tulajdonságok hogyan kapcsolódnak az általam felvázolt ötféle hozzáálláshoz!

4. fejezet

Ügyeljünk a fülünkre!

Ha jó kapcsolatokat szeretnénk másokkal, fontos tudnunk, hogy mit és kit kell meghallgatnunk. Valaki egyszer így mondta: „Két fülünk van, de csak egy szánk. Tehát az, amit hallunk, kétszer olyan fontos, mint az, amit mondunk.”

A hallgatással kapcsolatban két egyszerű szabályt tanuljunk meg!

Hallgassunk figyelmesen, ha valaki magáról beszél!

„Legyen minden ember gyors a hallásra” (Jak 1,19).

A parancs Jakab levelében nemcsak annyit mond, hogy hallgassuk meg azokat, akik hozzánk beszélnek, hanem azt is mondja, hogy figyelmesen és készségesen tegyük ezt.

Minden keresztyén munkás legyen jó hallgató! A hallgatás fontos része szolgálatunknak, akár a vezetőnket, akár a munkatársainkat, akár a barátainkat vagy akár azokat hallgatjuk, akiknek mi vagyunk a vezetői.

Valaki ezt mondta egyszer: „Csak nagyon kevés keresztyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy tud bölcsen hallgatni.”

Egy másik alkalommal pedig valaki ilyen bókot kapott: „Te hét nyelven tudsz hallgatni.”

Watchman Nee [uacsmn ní] írja: „Az Úr szolgájának ki kell alakítania magában azt a szokást, hogy meghallgatja, amit az emberek mondanak. Ez azonban nemcsak egyszerű hallgatást jelent, hanem összpontosított odafigyelést. Ez egyáltalán nem könnyű. A fülünket edzeni kell arra, hogy tudjon így hallgatni.”

Egy más helyen így ír erről: „Azok, akik nem tudnak másokat meghallgatni, soha nem lesznek jó munkások. Sokan gondolják, a legfontosabb az, ha valaki jól tud beszélni. De nem! A legfontosabb az, ha valaki jól tud másokat meghallgatni.”

Hogyan is tudnánk segíteni bárkin, ha csak azt tanultuk meg, hogyan használjuk a szánkat, de nem tanultuk meg használni a fülünket!

Engem mindig bosszant, ha az a valaki, akihez beszélek, szemmel láthatóan nem figyel rám. Tekintete elkalandozik, vagy ha rám is néz, elrövedve bámul rám, vagy már azon gondolkozik, hogy mit is fog ő mondani (abban a pillanatban, amikor magához ragadhatja a szót!).

Figyeljünk arra, hogy mi soha ne így hallgassunk másokat!

Gyakran előfordul, hogy miután 20–30 percig figyelmesen hallgatunk valakit, az illető, anélkül, hogy mi megszólalnánk, ezt mondja: „Köszönöm! Igazán sokat segítettél!” Jóllehet nem mondtunk semmit, a hallgatásunkkal segítettünk. Ha jól tudunk hallgatni, azzal azt jelezzük a másíknak, hogy érdekel, ami vele történik, és megértjük őt. Természetesen mindig kerülhetünk olyan helyzetbe, amikor valóban nem tudunk mit mondani, és olyankor a legjobb, ha nem is mondunk semmit. Egy megértő gesztus a fejünkkel vagy a kezünkkel jobban beszél. De mondhatunk csak ennyit: *Imádkozom érted. Vagy: Köszönöm, hogy elmondtad ezeket.*

„Megvan az ideje a hallgatásnak, és megvan az ideje a beszédnek” (Préd 3,7).

*Öreg tölgyfa odvában
vénséges bagoly lakott.
Sokat látott, tapasztalt,
s egyre többet hallgatott.
Keveset szólt, s eközben
odafigyelt másokra.
Bárcsak hasonlíthatnék
erre a bölcs madárra!*

Természetesen nem arról van szó, hogy egyfolytában csak hallgassunk másokat, és soha ne beszéljünk. Vannak helyzetek, amikor beszélünk kell. De soha ne feledjük, mennyire fontos, hogy olyan emberek is legyünk, akik JÓL TUDNAK HALLGATNI.

Egyszer egy fiatalember felírt öt szabályt egy kis papírra, és felragasztotta a tükörrre, hogy mindennap emlékeztesse magát erre az öt fontos elhatározásra.

Ne csak gondolkozz! Elmélkedj!
Ne csak hallgass! Figyelj oda!
Ne csak odafigyelj! Értsd is meg!
Ne csak beszélj! Mondj valamit!
Ne csak olvass! Mélyedj bele!

Ne hallgassunk figyelmesen, ha valaki másról pletykál!

D. E. Hoste [dí í houszt], Hudson Taylor utódja a Kína Belföldi Misszió vezetésében, ezt mondta egyszer: „Az elmúlt 50 évben, az Úrért végzett munkában a legtöbb kárt, fájdalmat és szakadást a sok mende-monda és pletyka okozta.”

Még visszatérünk erre, de most lássuk, mit mond a Biblia:

„Aki szeretetre törekszik, fátyolt borít a vétekre, aki folyton arról beszél, elszakad a barátjától” (Péld 17,9).

„Ha elfogy a fa, kialszik a tűz, ha nincs rágalmazó, megszűnik a vi-szály” (Péld 26,20).

Sokan ismerjük a három kismajom jól ismert szobrocskáját. Az első a szemét takarja el, a második a szájára tapasztja a kezét, a harmadik a fülét fogja be.

„Ne nézz meg semmit, ami gonosz!”

„Ne mondj semmit, ami gonosz!”

„Ne hallgass meg semmit, ami gonosz!”

Bizony, nem egyszer hasznos lenne a három kismajmot utánoznunk. De Dávid imádságát is elmondhatjuk egy kicsit átalakítva: *Őrizd füleim nyílását!* (a Zsoltárok 141,3 alapján).

Augusztinusról, a híres 5. századi teológusról mondják, hogy egy táblát függesztett ebédlője falára, a következő szöveggel:

„Az, aki szeretetlenül beszél egy testvéréről, aki nincs jelen, nem szívesen látott vendég ennél az asztalnál.”

Mit tehetünk, ha hozzánk jön valaki pletykával és olyan hírekkel, amelyek másokat rossz színben tüntetnek föl, megítélnék vagy elmarasztalnak?

- Le kell állítani az illetőt, és nem szabad meghallgatnunk.
- Kedvesen és szeretettel meg kell őt intenünk. Emlékeztessük arra, hogy az ilyen történetek nagy kárt okozhatnak. Ezután remélhetőleg nem akar többé másokat kitérgyalni velünk. Ha hallgatunk, vagy – ami még rosszabb – figyelmesen meghallgatjuk, sőt – ami még ennél is rosszabb – egyetértően bólintunk, azt jelzi neki, hogy helyeseljük mindazt, amit mond, és így további pletykálkodásra ösztönözzük.
- Bármit hallunk, nem szabad továbbadnunk. Így állítsuk meg a pletyka terjedését!
- Szinte biztosra vehetjük, hogy aki nekünk pletykál másokról, az másoknak meg rólunk pletykál.
- Válaszoljuk meg őszintén a következő kérdéseket! Miért mindig hozzám jön ez az ember a történeteivel? Talán azért, mert tudja, hogy én szeretem az ilyen történeteket? Szeretem én az ilyen történeteket?

Ha követjük az előbb ismertetett lépéseket, nyugodtak lehetünk, hogy az illető nem hoz nekünk újabb híreket.

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Kifejlesztetted-e már magadban azt a képességet, hogy figyelmesen meghallgatsz a másikat, és nem kalandozol el közben? Ha még nem, mit kellene tenned?
- ◇ Mit tettél eddig, amikor keresztyén testvérek kibeszéltek előtted másokat? Legközelebb, ha ez történik, mit szándékozol tenni?
- ◇ Gyakran mondják el neked emberek mások dolgait? Feltetted már magadnak a kérdést, hogy vajon miért van ez így? Mit válaszolnál a kérdésre?

5. fejezet

Ügyeljünk a szavainkra!

A 2. fejezetben már hangsúlyoztuk, hogy a személyes kapcsolatokban mi játssza a legfontosabb szerepet, ill. mi okozza a legtöbb problémát: az ember nyelve. Szinte minden megromlott kapcsolatért a nyelv alapvetően és döntő mértékben felelős. Ezért életbevágóan fontos végiggondolnunk, hogy hogyan használjuk a nyelvünket.

Watchman Nee ezt írja: „Vétkeinket megbánhatjuk, és bocsánatot is kaphatunk rájuk, de kimondott szavainkat nem vonhatjuk vissza. A keresztyén ember életében és szolgálatában a legkomolyabb jellemhiba és hiányosság az, ha nem tudja megzabolázni a nyelvét, mert a meg gondolatlanul kiejtett szavak nyomán halálfolyma tör elő, amely egyre csak árad, és halált terjeszt mindenhol, ahová csak eljut.”

Szintén Watchman Nee-t idézem: „Könnyen megtörténhet, hogy amikor majd ott állunk az ítélőszék előtt, arra döbbenünk rá, hogy felelőtlen beszédünkkel okoztuk a legnagyobb károkat. Nemcsak mások életében vittünk végbe pusztítást, de a sajátunkban is. Azokat a szavakat, amelyek egyszer kicsúsztak a szánkon, többé már nem lehet visszaszívni. Elindulnak a maguk útján, szájból ki, fülbe be és így tovább, és rombolnak, ahová csak eljutnak.”

Szavaink kétféle módon hozhatnak áldást vagy sérülést:

- azzal, amit egymásnak mondunk, és
- azzal, amit egymásról mondunk.

Semmilyen módon nem lenne szabad fájdalmas károkat okoznunk!

Vigyázzunk arra, hogy mit mondunk másoknak!

Ez valóban sarkalatos kérdés. A szavak megsebezhetnek, és mi gyakran túl sok sebet ejtünk egymáson. Olyasmiket mondunk a munkatársainknak, beosztottainknak, vezetőinknek vagy családtagjainknak, amiket soha nem lett volna szabad mondanunk. A kritika, a gúny, a bölcstelen humorizálás vagy a nem megfelelő hangvétel is tud komoly sérülést előidézni.

Pál apostol ezt írja:

„Beszédetek legyen mindenkor **kedves, sóval fűszerezett**, hogy így mindenkinek helyesen tudjatok felelni” (Kol 4,6).

Majd máshol azt parancsolja, hogy a hívők „senkit se szóljanak meg, kerüljék a viszálykodást, legyenek **megértőek**, teljes szelídséget tanúsítva **minden ember iránt**” (Tit 3,2).

Talán megtörtént már velünk is, hogy miután megsértettünk valakit, azt gondoltuk: bárcsak ne mondtuk volna ki azt az egy-két szót. De már túl késő volt. Kimondtuk, és nem lehetett visszavonni. A „nyelv okozta gondokat” inkább azelőtt kell orvosolni, mielőtt jelentkeznének, mint a baj megtörténte után. Erre is érvényes, hogy a megelőzés sokkal jobb, mint a gyógyítás.

Meg kell értenünk, hogy mekkora hatalom van a nyelvben, és ez vonatkozik a jóra is meg a rosszra is.

Jakab tanítása a nyelvről

Jakab levelének a 3. fejezete aprólékos részletességgel foglalkozik ezzel a témával.

Hat képet fest a nyelvről a 3,3–12-ben.

A nyelv irányít

A nyelv olyan, mint a ló szájában a zabla. Noha kicsi, mégis az irányítja a lovat, hogy melyik irányba menjen (3. v.).

A nyelv olyan, mint egy hajó kormányrúdja, amelyik a hajóhoz viszonyítva nagyon kicsi, mégis irányítja azt: amelyik irányba elhúzzák, arra fordul a hajó is (4. v.).

A nyelv pusztít

A nyelv olyan, mint a tűz: tönkretelheti az embereket és bizonyágtételüket úgy, ahogyan a tűz megsemmisít egy házat (6. v.).

Dr. Warren Wiersbe [uarn uézbí], a jól ismert amerikai író és előadó írja: „Ha a szívet a gyűlölet tölti be, a Sátán gyújtja meg benne a tüzet.

Ám ha a szívet a szeretet tölti be, Isten gyújtja meg a tüzet.”

A nyelv olyan, mint egy vadállat, amelyik ha szabadon kószál, nagy pusztítást vihet végbe (7–8. v.).

Egyszer valaki találóan ezt mondta: „Bár a nyelv csak hét centiméter, meg tud ölni egy kétméteres embert!”

A nyelv felüdít

A nyelv viszont a forráshoz is hasonlít. Milyen jó is egy bővizű patak ott, ahol kevés a víz! A környékén minden felpeszül, és növekedésnek indul (11. v.).

A nyelv egy olyan fához is hasonlít, amelyik a pusztaságban nő. Gyümölcse táplál és felfrissít; lombja árnyékot és védelmet nyújt, tövében megpihen és megnyugszik a fáradt vándor (12. v.).

Annak fényében, hogy a nyelv irányíthat is meg pusztíthat is, Jakab ezt írja:

„Tanuljátok meg tehát, szeretett testvéreim: legyen minden ember gyors a hallásra, késedelmes a szólásra...” (Jak 1,19).

Érdekes, hogy ez a parancs közvetlenül az Istenről (17. v.) és a Szentlélek újjászültő munkájáról (18. v.) szóló tanítás után következik, és a *tehát* szó egyértelműen az előtte álló tanításhoz kapcsolja. A tantétel szorosan összefonódik a gyakorlati következményekkel, kötelezettségekkel (amelyek a tantételből következnek). Hiszen a hit is az ember viselkedésében, hozzáállásában nyilvánul meg, mert a hitet és a cselekedeteket sem lehet szétválasztani.

Legyünk késedelmesek a szólásra!

Mindenkinek valószínűleg ugyanaz a gondja a nyelvével: túl gyorsan beszélünk, és elhamarkodottan válaszolunk, még mielőtt végiggondolnánk a dolgot, elmélnénk és imádkoznánk.

Természetesen **magunkkal kapcsolatban** is legyünk késedelmesek a szólásra! Olyan sokszor beszélünk arról, hogy mink van, és mit teszünk. Három kedvenc szavunk az *én*, az *engem* és az *enyém*. Túl sokat beszélünk magunkról. Ezzel talán több földi megbecsülést és hálát tudunk bezsebelni az emberektől, de elveszítjük azt a mennyei jutalmat, amelyet a Máté 6,1–6. és 16–18. ígér azoknak, akik titokban adakoznak, imádkoznak és böjtölnek. Ha ezeket nyilvánosan végezzük azért, hogy az emberek megdicsérjenek bennünket, a dicséret valószínűleg nem marad el itt, a földön, de elmarad mennyei Atyánktól.

Sose beszéljünk túl sokat magunkról és a munkánkról! Különösen őrizkedjünk attól, hogy bármikor és bárhogyan felmagasztaljuk magunkat!

Mindezekon túl mégis azt gondolom, Jakab itt elsősorban arra hívja föl a figyelmet, hogy akkor legyünk késedelmesek a szólásra, amikor **másoknak** vagy **másokról** beszélünk, és tartsuk kordában a nyelvünket.

„Az igaz megfontolja szívében, hogy mit mondjon” (a jó ember gondolkodik, mielőtt beszél), *a bűnösök szájából pedig árad a rossz*” (a gonosz ember gondolkodás nélkül mondja gonosz szavait) (Péld 15,28).

„A sok beszédben elmaradhatatlan a vétek; aki pedig megtartóztatja ajkait, az értelmes” (Péld 10,19 – Károli).

„Még az ostobát is bölcsnek gondolják, ha hallgat, és értelmesnek azt, aki csukva tartja a száját” (Péld 17,28).

„Aki vigyáz a szájára és a nyelvére, életét őrzi meg a nyomorúságtól” (Péld 21,23).

Egy faluban élt egy asszony, akit mindenki nagyon szeretett. Egyszer valaki megkérdezte tőle, mi a titka, hogy ilyen nagy népszerűségnek örvend. Ezt válaszolta: „Hát, uram, az a helyzet, hogy mindig nagyon gondosan megízlelgetem a szavaimat, mielőtt kiengedném őket a fogaim mögül.” Ez aztán a bölcs tanács!

Fegyelmezzük magunkat!

Jakab levele szerint egy keresztyén ember érettségét, lelki fejlettségét az mutatja igazán, hogy mennyire tudja fékezni a nyelvét.

„Mert sokat vétkezünk mindnyájan: de ha valaki beszédében nem vétkezik, az tökéletes (vagy érett) ember, meg tudja fékezni az egész testét” (Jak 3,2).

A következő történetet egy olyan ember mondta el, aki a második világháborúban kórházi ápolóként szolgált a brit haderőnél, Észak-Afrikában.

*„Az orvossal minden reggel vizitet tartottunk, és sorra jártuk a betegeket. Az orvos minden ágnál ugyanazt a két mondatot mondta: *Hogy érzi magát? Mutassa a nyelvét!* Megfigyeltem, hogy jobban érdekelte a páciens nyelve, mint az, amit az első kérdésre válaszolt az illető. Időközben rájöttem, hogy ez a mi kapcsolatunkra is érvényes Istennel. Talán mi is adunk egy választ Isten kérdésére, amellyel azt mondjuk el, hogy milyen a lelkiállapotunk a saját megítélésünk szerint. Isten azonban, akárcsak az a kórházi orvos, a valódi képet főként a nyelvünk alapján alkotja meg rólunk.”*

Elég sokszor úgy próbáljuk meg jobb színben feltüntetni szavainkat, hogy azt mondjuk, mi csak építő kritikát fogalmaztunk meg (pedig inkább romboló volt!). Vagy kijelentjük, hogy itt elvekről és nem embekekről van szó (pedig a kettő elválaszthatatlan). Azt is szoktuk mondani, hogy az egészség nem személyeskedésnek szántuk. Ezenkívül gyakran próbálkozunk azzal, hogy szavainkra ráterítjük a humor vagy a gúny köpönyegét. Ám az emberek érzékenyek, és ha nem fékezzük a nyelvünket, nagyon könnyen megbánthatjuk őket. Charles Spurgeon [császár szpödzn], a jól ismert 19. századi angol lelkipásztor írta: „Egyeseknek a nyelve jobban harap, mint a foga.”

„Van, akinek a fecsegése olyan, mint a tördőfés, a bölcsék nyelve pedig gyógyít” (Péld 12,18). „A meggondolatlan szavak szúrnak, mint a tördőfés, de a bölcsék nyelve orvosság” (Péld 12,17 – Károli rev.).

Ahogy a pallos nagy vágást ejt, a tör pedig mélyre hatol, úgy a nyelv is különféle sebeket okozhat. Washington Irvine [usingtn öváj] novellista írta: „Az emberi nyelv az egyetlen olyan éles eszköz, amely az állandó használatból egyre jobban metsz.”

„Aki féken tartja száját, megtartja önmagát, aki nagyra nyitja száját, romlására lesz az annak” (Péld 13,3 – Károli rev.).

A Biblia a gonosz (a Károli fordítás az *álnok*) szót használja a nyelvvel kapcsolatban, például:

„az istentelenek szája pedig gonoszságot szól” (Péld 10,32b – Károli rev.).

A gonosz (*álnok*) beszéd olyan szavakból áll, amelyek viszályt, veszekedést szítanak. Az, akinek ez jellemzi a beszédét, élvezi, ha jelentéktelen kérdésekről vitatkozhat másokkal, körömszakadtáig védi a maga igazát, és minden olyan véleményt lesöpör az asztalról, amelyik nem egyezik az ő látásával.

„A bolond ajka viszályt szít, és szája ütésekért kiált” (Péld 18,6 – Károli rev.).

Nincs abban semmi kivetnivaló, ha emberek barátságosan elbeszélgetnek, sőt még vitatkozhatnak is, ha a felmerült téma mindkét oldalát megvizsgálják. Ám amikor a felek kezdik felemelni a hangjukat, a fejek kezdenek kivörösödni az indulattól, és a levegőben a közelgő vihar érződik, legjobb gyorsan berekeszteni a beszélgetést. Ha egy téma a kelleténél jobban felizgatja a feleket, a megbeszélést el kell napolni. Lehet javasolni, hogy mindenki menjen haza, gondolkozzon az ügyről, és imádságban álljon Isten elé.

Az olyan ember, aki felettébb gyorsan dühbe gurul, és pillanatok alatt elveszti a fejét, tulajdonképpen alighogy elhagyja az egyik viharzónát, máris belekerül a következőbe, és összetört szíveket hagy mindenütt maga mögött. Éles, bántó megjegyzéseivel mindig csak olajat önt a tűzre, amitől magasba csapnak a viszály lángnyelvei.

Legyünk kedvesek!

Pál apostol nagyon világos és lényeges parancsot ad nekünk, amely kulcsversünk is lehet személyes kapcsolatainkban.

„De az Úr szolgálója ne viszálykodjék (**soha** nem helyes, ha harcolunk vagy veszekszünk), hanem legyen barátságos mindenkihez, tanításra alkalmas és türelmes” (2Tim 2,24).

A felhívásban Pál azt írja, hogy *mindenkihez*, tehát nem csak azokhoz, akik kedvesek hozzánk.

Milyen a kedves⁸ ember? A fenti igeversben szereplő görög szó még egy helyen fordul elő az Újszövetségben, az 1Thessz 2,7-ben, ahol Pál apostol magáról és szolgálatáról ír:

„Olyan **szelíden** léptünk fel közöttetek, mint ahogyan az anya dajkálja gyermekeit” (1Thessz 2,7).

Mi lenne jobb és szemléletesebb kép, mint az anya és újszülött csecsemője? Így kellene nekünk is viszonyulnunk másokhoz. Legyünk tehát KEDVESEK mindenkihez és minden helyzetben! Valaki így fogalmazott egyszer: „Attól senki nem szenved kárt, ha kedves a másikhoz. Így a legolcsóbb örömet szerezni. Semmibe nem kerül, de sokat ad. Öröm annak, aki adja, és öröm annak is, aki kapja. Kétszeres áldás jár vele, akár csak az irgalmassággal.” A következő mondatot egy másik személy mondta: „Minél nagyobb ember valaki, annál kedvesebben bánik a kisemberekkel.”

Erre utal Pál egy másik helyen is:

„Beszédetek legyen **mindenkor kedves**” (Kol 4,6).

Mindenkor kedvesen kell szólnunk a másik emberhez, és szavainkból sugározniuk kell a szeretetnek meg az odafigyelésnek:

„Lépes méz a kedves beszéd: édes a léleknek és gyógyulás a testnek” (Péld 16,24).

⁸ Az idézett versekben a magyar Bibliák több szót is használnak: *barátságos, kedves, nyájas, szívélyes, szelíd.* (Szerk. megj.)

William Shakespeare [uiljem séjkszpir], az egész világon ismert angol drámaíró ezt írta a *Velencei kalmár*⁹ című művében:

„Az irgalom lényege nem a kényszer,
Úgy fakad, mint csöndes eső a mennyből
A lenti földre, s kétszeresen áldott:
Megáldja azt, ki adja, s azt, ki kapja.”

Természetesen vannak olyan esetek, amikor szükséges a dorgálás, de dorgálni lehet kedvesen, szeretettel is. Nemcsak a szavaink riaszthatják el az embereket, hanem az is, ahogyan beszélünk velük. Lehetséges, hogy abban, amit mondunk, igazunk van, de nem a megfelelő módon adjuk elő. Így aztán az egész rossz lesz úgy, ahogy van.

„Idősebb férfit ne dorgálj meg, hanem intsd mint apádat, a fiatalabbakat pedig mint öcsédet” (1Tim 5,1).

„Testvéreim, ha valakit tetten is érnek valamilyen bűnben, ti, akik lelki emberek vagytok, igazítsátok helyre az ilyet szelíd lélekkel” (Gal 6,1).

Ne feledjük tehát, hogy a kedvesség nemcsak arra vonatkozik, amit mondunk, mert szavainkhoz elválaszthatatlanul hozzátartozik a hanghordozásunk, sőt az arckifejezésünk is.

Nem mindegy, hogy hangzik a szó,
Elmondhatod százféleképp.
Sok múlik itt a hangnemen,
vizsgáld meg azt hát legelőbb.
– Jöjj ide! – hangzott nyers szavam,
de megriadt a gyermekem.
– Jöjj ide! – hívtam lágyan őt,
s ölembe mászott lelkesen.
Beszélhetsz bölcsen, józanul,
és színigaz, mit mondanál,
ha hangod, mint az ostor, üt,
megsebzí azt, kit eltalál.

⁹ 4. felv. 1. szín – fordította: Vas István (Szerk. megj.)

A hangod így árulkodik,
Jelzi, mi lakja szívedet:
öröm vagy bánat, sok harag,
titkolni mindezt nem lehet.
Ha mással békességre vágysz,
s együtt örülni volna jó,
ne azt nézd csak, hogy mit jelent,
de hallgasd is, hogyan cseng a szó!
(Ismeretlen szerző)

Legyünk tapintatosak!

A tapintat az, amikor valaki gyorsan felismeri és átlátja, hogy az adott helyzetben mit illő, alkalmas és helyes mondani, illetve mit nem.

Azt is tapintatnak nevezzük, amikor valaki különösen arra tud figyelni, hogy ne sértse meg a másikat. Ugyanazt el lehet mondani tapintatosan is, de tapintatlanul is.

Egy cipőbolti eladó ezt mondta egyszer egy vevőnek: „Sajnálom, asszonyom, de túl nagy a lába ehhez a cipőhöz.” Egy másik eladó, ugyanabban a helyzetben így szólt a vevőhöz: „Sajnálom, asszonyom, de ez a cipő túl kicsi az ön lábára.” Mindkettő az igazat mondta, de vajon melyik volt a tapintatos eladó?

A tapintatlanság sokszor a meggondolatlan beszéd eredménye. Mindig próbáljuk meg magunkat beszélgetőpartnerünk helyébe képzelni, és gondolkozzunk, mielőtt véleményt vagy ítéletet mondunk!

Egy képzeletbeli (és meglehetősen humoros) imádságot idézek:

Drága mennyei Atyám!

Eddig ma még mindent jól tettem. Nem pletykálgodtam, és nem vesztettem el a türelmemet. Nem voltam irigy, barátságtalan, mogorva, önző, sem mohó. Nem voltam nyers és tapintatlan. Nem beszéltem hevesen, és nem mondtam ki elhamarkodottan semmi olyat, amit nem kellett volna. Mind ezért nagyon hálás vagyok. De, mennyei Atyám, néhány perc múlva kikelek az ágyból, és attól kezdve sokkal több segítségre lesz szükségem. Ámen.

Legyünk őszinték!

Egy keresztyén soha ne essen a hazugság bűnébe! A hazugság az, amikor valaki becsap másokat, vagy megkísérli megtéveszteni őket szóval, cselekedettel vagy a viselkedésével. Úgy is becsaphatjuk a másikat, ha elhallgatunk vagy eltúlozzunk valamit, elferdítjük az igazságot, hamis benyomást keltünk, vagy megszegjük ígéretünket.

Az Ige világosan tanítja, hogy Isten elvárja az őszinteséget az Övéitől (2Móz 20,16; 3Móz 19,11; Zsolt 52,4–6; ApCsel 5,1–11; Kol 3,9; 1Pt 3,10). Az, aki nem őszinte minden helyzetben, bűnt követ el Isten ellen, kárt okoz önmagának is, és magatartása gyakran vezet személyes kapcsolatainak megromlásához, megszakadásához.

Természetesen egyáltalán nem egyszerű minden körülmények között egyenesnek és őszintének lennünk, de ez nem adhat soha okot a „kétszínűségre”, amikor mást mondunk az illető szemébe, és mást a háta mögött. Egyenes kérdésre a legtöbb esetben egyenes választ kell adnunk. Gyávaság, ha vonakodunk őszintén beszélni valakivel; és képmutatás, ha másoknak mondjuk el azt, amit nem közöltünk az érintett személlyel. Bár az őszinteség gyakran nehéz, és először talán nem is örülnek neki, de az az ember, aki helyesen gondolkodik, végül értékelni fogja. Fontos azonban, hogy őszinteségünk mindig párosuljon kedvességgel. A kettő nem ellentéte, hanem elengedhetetlen párja egymásnak.

Időnként természetesen nem helyes vagy nem szükséges minden részletet felfednünk. Ám emiatt soha ne hazudjunk! Vannak esetek, amikor ezt kell mondanunk: „Sajnálom, de most nem mondhatok erről többet.”

Ne túlozzunk

A túlzás lényegében a hazugság egyik formája; alapja a hatásvadászat, mert az illető szeretne különlegesnek, érdekesnek feltűnni, szeretne a figyelem középpontjába kerülni, vagy éppen szeretné a másikat manipulálni. Ám ez odavezethet, hogy az illető elveszíti szavahihetőségét, és az emberek

bizalmatlanul kezdenek el viszonyulni hozzá, tehát a személyes kapcsolatokba beszivároghat a gyanakvás, ami súlyos gondokat eredményezhet.

Gyakran azért túlozunk, mert jobb színben akarjuk magunkat feltüntetni. Máskor a munkánkat, szolgálatunkat szeretnénk fényezni. Néha meg azért mondunk nagyobbakat a kelleténél, hogy hallgassanak ránk az emberek, és mondanivalónkat tartsák lényegesnek. Bármilyen húzódjön is meg a háttérben, be kell látnunk: a túlzás gyakran nem más, mint hazugság, vagy legalábbis kísérlet arra, hogy bizonyos tények elferdítésével félrevezessük az embereket.

Vigyázzunk arra, hogy mit mondunk másokról!

Már utaltunk annak veszélyeire, ha meghallgatjuk a pletykát. Ennél még csak az a veszélyesebb, ha mi magunk terjesztjük a pletykát.

Valaki így fogalmazta meg tapasztalatait ezzel kapcsolatban: „Óriási szégyen és gyalázat, hogy különböző gyülekezetekben, bizottságokban, testületekben, közösségekben és keresztyén csoportokban milyen sok a hát mögötti beszéd! Gyakran úgy tűnik, a dolgok mennek a rendes kerékvágásban. A munka halad. Bizonyos mértékű áldás is tapasztalható. De az együtt munkálkodás nem az igazi. A testvéri közösség megromlott. Nagy szükség lenne őszinte bűnvallásra és szívből jövő megbocsátásra a keresztyén kapcsolatrendszerek egész területén.”

A Biblia világosan megmondja, hogy a pletyka – a gonosz beszéd másokról – helytelen.

„Vigyázz, hogy nyelved ne szóljon rosszat, és ajkad ne beszéljen csalárd-ságot!” (Zsolt 34,14).

„A pletykálkodó szavai ínyencfalatok, és bejutnak az ember bensőjébe” (Péld 18,8 – Károli rev.).

A pletykának három fajtája ismert.

- Rosszindulatú pletyka vagy rágalmozás, amikor valaki megpróbál szándékosan csorbát ejteni valakinek a hírnevén. A pletyka, vagyis a hír, amelyet az illető terjeszt, lehet igaz, de gyakran hamis.

- „Jó szándékú” pletyka. Tartalma és sokszor a hatása sok mindenben hasonlít az előző típushoz, ám itt más az indíték. A pletykáló elhitei magával, hogy az, amit elmond, a másik személy javát szolgálja, vagy segítséget jelent az adott helyzetben. Pedig nem áll más a háttérben, mint az, hogy a pletykát terjesztő személy így akarja magát felmenteni.
- Ártatlan pletyka. Valószínűleg ez a leggyakoribb típus. Meggondolatlanságból, érzéketlenségből, bölcstelenségből, illetve beszédkényszerből fakad, és semmivel sem okoz kevesebb kárt, mint a másik két típusú pletyka.

A rágalmazás az, amikor valaki rossz szándékkal valótlanságot terjeszt valakiről, mert szeretné az illető jó hírét lerontani. Ezért a rágalmazó olyan dolgokat mond, amiket nem lenne szabad kimondania.

Többféle módon lehet valakit rossz hírbe keverni: lehet róla téves információkat terjeszteni, fel lehet nagyítani a hibáit, de az is ide tartozik, amikor valami igazságot mondunk tovább vele kapcsolatban, csak éppen minden szeretet nélkül. Vajon mit mond erről a Biblia?

„Gyűlöletet rejteget a hazug ajak, és rágalmakat terjeszt az ostoba” (Péld 10,18).

Személyes kapcsolatainkban szinte semmi nem okoz akkora kárt, mint amikor egy másik keresztyénről terjesztünk pletykát vagy rágalmat. Jó, ha tudjuk, mit gondol Isten erről a témáról!

„Hat dolgot gyűlöl az Úr, sőt hét dolog utálatos előtte: A nagyravágyó szemek, a hazug nyelv, az ártatlan vért ontó kezek, a gonosz terveket koholó szív, a rosszra sietve futó lábak, a hazugságot beszélő hamis tanú és a testvérek közt viszályt szító ember” (Péld 6,16–19).

A hét felsorolt dolog közül, amelyeket Isten kifejezetten gyűlöl, majdnem mind kapcsolódik így vagy úgy a pletykához vagy rágalmazáshoz. A világon nincs hatásosabb hírközlő hálózat, mint az egyházi vagy gyülekezeti levelezőlisták, internetes vagy mobiltelefonos csoportok. Bármilyen pletyka egy keresztyén testvérrel kapcsolatban pár óra alatt megkerülheti a világot!

A hívők közötti pletykázkodás kétszer biztosan előfordul az Újszövetségben. Az 1Timóteus 3,11-ben Pál inti a keresztyén feleségeket, hogy ne legyenek rágalmozók, a Titusz 2,3 pedig ugyanezt parancsolja az idősebb asszonyoknak. A görög szó mindkét esetben azonos. Ugyanezt a szót használja a 2Timóteus 3,3 is a hitetlenekre. A görög szó a *diabolosz*. Ebből származik az *ördög* szó, melynek jelentése: *vádló* (Jn 8,44). Az *ördög* a nagy hazug vádló, ő a rágalmozó és a pletykáló. Tehát amikor mi mint hívő ember ilyeneket teszünk, tulajdonképpen az ördög munkáját folytatjuk.

Szomorú, hogy Isten hány szolgájának az életét és bizonyágtételét tette már tönkre a pletyka; a sok továbbadott történet, amelyek nem voltak igazak, vagy amelyeket elferdítettek. Figyeljük meg, hogy egy kis történet, miközben szájról szájra jár, mennyire feldagad, eltorzul, és meg is változik.

*Az, ki leheletével, melyet a menny kölcsönzött neki,
úgy szól, hogy azzal egy élet tisztaságát beszennyezi,
bizony hidegvérű gyilkos, ki megöli a másikat,
hiszen a késen kívül, halált a nyelvünk is okozhat.*

El kell határoznunk, hogy soha nem mondunk a másikról semmit,

- ami nem segíti vagy nem építi az illetőt;
- ami sérti a személyét, és gyengíti a bizonyágtételét;
- amit nem mondanánk el neki személyesen;
- amit nem akarnánk átengedni Isten bölcsességének és jóságának a szűrőjén.

Könnyen eldönthetjük, hogy mit szabad és mit tilos elmondanunk a másikról, ha feltesszük magunknak a következő kérdéseket:

- Békességet hoz ez Krisztus testébe, és erősíti az egységet?
- Valóban ez a legirgalmasabb dolog, amit tehetek?
- Jó gyümölcsöt terem majd?
- Alázatos hozzáállást tükröz ez az én részemről?

- Komolyan és minden hátsó szándék nélkül tovább akarom adni ezt az információt?
- Nincs bennem részrehajlás, és tudok tárgyilagos maradni? Minden tényt ismerek?
- Tekintettel vagyok-e az illetőre, ha elmondom ezt az információt?
- Nincs bennem irigység iránta?
- Nem akarom-e megbántani?
- Nem vezet-e önző szándék?
- Nem okoz-e majd zavart, és nem bontja-e meg az egységet a Krisztus testében?
- Vajon rosszat vagy jót teszek ezzel?

Amit hallasz, ne add tovább,

akárhogy is feszít a szó!

Három aranykaput emelj!

Az első kérdje: Ez való?

A másodikon álljon az:

Biztosan kell most szólanom?

A harmadik, s legfontosabb:

Használ-e, ha továbbadom?

Azt a hírt mondd másnak el,

csak mi e hármon átjutott,

akkor nem ártasz senkinek,

ha szavaid így megfontolod.

(Ismeretlen szerző)

A pletyka azt jelzi, hogy az a személy, aki pletykál, nem méltó mások bizalmára. A Példabeszédek 11,13-ban olvassuk ezeket a sorokat:

„A rágalmazó titkokat tár fel, de a hűséges lélek leplezi a dolgot”. [Az angol fordítás a *hűséges* szó helyett a *megbízható, szavahihető* jelentésű szót használja – szerk.megj.].

A hűséges, megbízható ember tehát éppen a pletykás ellentéte. A pletyka öl! És itt ismét hangsúlyoznunk kell, hogy nemcsak

az „gyilkol”, amit valaki mond, hanem az is, amit egy fejbólintással, egy sokat mondó pillantással vagy akár csak a hallgatásával sejtet.

Ne feledjük, hogy azt, amit másokról mondtunk, soha nem szívhatjuk többé vissza! A kimondott szavak gördülnek tovább... és tovább... és tovább, és a hír közben egyre változik és torzul.

Ha egymásnak ezt mondanánk:

„Tudok rólad valami jót!”

így biztatnánk a csüggedőt,

és emelnénk a fáradót,

ha mindig így fognánk kezét:

„Tudok rólad valami jót!”

szebbé tennénk a napjaink,

s víggá sok szomorkodót.

Hiszen még abban is akad

sok jó és dicséretes,

kiről mi rosszat gondolunk,

s mindig talál, ki jót keres.

Gyakoroljunk máris ekképp:

„Tudok rólad valami jót!”

Ki ráfelel, ezt mondja majd:

„Rólad én is sok jót tudok!”

(Ismeretlen szerző)

Szeretnék ajánlani egy rövid imádságot a Bibliából. Imádkozzuk el mindennap!

„Legyenek kedvedre valók **szájam mondásai**, és az én szívem gondolatai előtted legyenek, oh Uram, kösziklám és megváltóm” (Zsolt 19,15 – Károli).

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Mondtál-e valakinek mostanában valamit, amiről tudod, hogy megbántottad vele az illetőt? Tettél-e lépéseket az ügyben? Ha nem, mit kellene tenned?
- ◇ Elkövetted-e mostanában azt a bűnt, hogy mondtál valamit valakiről, amit nem kellett volna mondanod? Hogyan tudnád ezt a gondot megoldani?
- ◇ Egyetértesz-e azzal, hogy azt mondom: mindkét problémát még a baj megtörténte előtt jobb orvosolni, mint utána? Tudsz-e példát mondani a saját életedből arra, hogy azért romlott meg vagy ment tönkre egy kapcsolatod valakivel, mert nem léptél korábban?
- ◇ Megtanítanád-e a gyermekeknek is mindazt, amiről ebben a fejezetben olvastál? Miért? Hogyan?

6. fejezet

Ne beszéljünk Isten szolgálói ellen!

Vigyázzunk, hogy féltékenységből vagy rosszindulatból soha ne támadjuk meg Isten egyik szolgáját sem, és ne is mondjunk semmi rosszat ellenük! Ez egyaránt vonatkozik vezetőinkre, munkatársainkra, de azokra is, akik nekünk tartoznak elszámolással, hiszen mindegyikőjük Isten szolgálója.

Mirjám és Áron bírálja Mózes

Szomorú példája ennek, amikor Mirjám és Áron, féltékenységből és rosszindulatból felemelték hangjukat öccsük, Mózes ellen (4Mózes 12.). Mirjám és Áron tulajdonképpen rágalomhadjáratot indított. Két vádat hoztak fel: egyrészt hogy Mózes kúsita asszonyt vett feleségül, másrészt hogy magához ragadta a hatalmat, és nem vonta be Izráel vezetésébe a többi alkalmas embert (mint amilyenek ők is).

„Egyszer Mirjám és Áron Mózes ellen beszélt a kúsi asszony miatt, akit feleségül vett. Mert Mózes kúsi asszonyt vett el” (1. v.).

Rendkívül kicsinyes dolog volt egy ilyen váddal előhozakodni, hiszen a „kúsita asszony” valószínűleg Cippóra volt, Jetró leánya, akit Mózes negyven évvel azelőtt vett feleségül Midján földjén. A másik vád még gyengébb lábakon állt.

„Ezt mondták: Vajon csak Mózes által beszélt az Úr? Nem beszélt-e miáltalunk is?”

Mirjám és Áron is próféta volt. Egyszerre úgy érezték, hogy Mózes bezsebelt minden dicsőséget. Az ő szemükben Mózes önző diktátorrá vált, noha a tények mást mutattak: testvérük alázatos és önfeláldozó vezetője volt a népnek. Ezt a Bibliában Isten jelenti ki róla:

„Ez a Mózes pedig igen alázatos volt, a földön élő minden embernél alázatosabb” (3. v.).

Mózeset tehát nem jellemezte sem a kisszerűség, sem az alantas gondolkodás. Nagy jellem volt, és nemes lélek lakozott benne, ahogyan látjuk is, miközben egyik történetet olvassuk a másik után.

Isten meghallja őket

„De az Úr meghallotta” (2. v.).

Isten meghallotta Mirjám és Áron vádaskodását. Mindenről tudott: nemcsak szavaikat hallotta, hanem látta gondolataikat, és ismerte érvrendszerüket, indokaikat. Isten figyelmét semmi nem kerülheti el. Bár Mirjám és Áron megpróbálta álca alá rejteni a szívükben lángoló féltékenységet, Isten előtt nem ködösíthettek, mert Ő mindenben átlátott. Isten nagyon csúnya dolgot látott, mert ami féltékeny szívükből előbugyogott, nem volt más, mint alávaló rágalom.

Isten megszólítja őket

Isten egyszer csak megszólalt. Először Mirjám és Áron szórta szét a sok panaszt a nép egyedüli vezetője, Mózes ellen. Most viszont Isten kezdett el beszélni velük: „Teljesen igazatok van. A nép vezetője Mózes, csakhogy ő nem egy önjelölt. Én bíztam meg, és én akartam úgy, hogy Izráelt egyetlen ember vezesse: a ti testvéretek, Mózes.”

Mózesnek két olyan jellemvonása volt, amelyeket szeretnék minden lelki vezetőnek a szívére helyezni: mindig szoros kapcsolatban állt Istennel, és megbízható volt.

- Mózes közvetlen kapcsolatban állt Istennel. Mirjám és Áron nem ismerte Istent úgy, ahogyan Mózes, aki „szemtől szemben” ismerte az Urat. A vezetésre az tette alkalmassá, hogy egészen szoros közösséget ápolt Istennel, ismerte és elfogadta Isten terveit.

Azoknak, akik lelki vezetők, valami hasonlót kell megtapasztalniuk, mint Mózes. Ahogyan hozzá szemtől szemben, közvetlenül szólt az Úr, úgy kell szólnia ma hozzánk Igéje, a Biblia által. Ezenkívül Mózes sokkal szorosabb kapcsolatot ápolt Istennel, mint bárki más a nép között; ezért is kaphatott nagyobb tekintélyt.

- Mózes azért kaphatta meg a lelki vezetés fontos feladatát, mert teljes mértékben megbízható volt.

„De nem így van Mózessel, aki egész házam hűséges szolgája” (7. v. – Károli rev.).

Ugyanezt azonban nem lehetett elmondani Mirjámról és Áronról. Mirjám, ha nem állt a figyelem középpontjában, nem volt megbízható, bár jó adottságokkal rendelkezett. Úgy is nevezi az Ige, hogy „Mirjám prófétaasszony”. Kétségkívül voltak nagy és emelkedett pillanatai (2Móz 15,20). Mégsem lehetett teljesen megbízni benne: mert nem tudta elfogadni sem azt, hogy a második helyet kapja, sem azt, hogy egyáltalán ne kapjon tisztséget. Ragaszkodott a rivaldafényhez. Szinte kierőszakolta, hogy észrevegyék. Vezetőként azért bukott el, mert mindig azt akarta, hogy az emberek rá figyeljenek.

Áron pedig azért bukott el, mert népszerűsége vágyott. Annyira igyekezett elnyerni a nép kegyeit, hogy nem tudott ellenállni követelésüknek. Amíg Mózes a Sínai-hegyen tartózkodott, hogy átvegye a Tízparancsolatot Istentől, a nép azt követelte Árontól, hogy csináljon nekik egy istent, akit imádkozhatnak, és aki vezetheti őket. Áron engedett nekik, és egy aranyborjút készített (2Móz 32.).

Isten azt akarja, hogy olyan emberek legyünk, akikben teljesen megbízhat, akik ellenállnak minden kísértéshullámnak, és szilárdan állnak minden viharban.

Isten megbünteti őket

Most pedig jöjjön a figyelmeztetés! Érdekes, hogy mit mond Isten nekik, miután megerősíti Mózeset vezetői tisztségében:

„Hogy mertetek hát beszélni szolgám, Mózes ellen?!” (8. v.).

Mirjámnak és Áronnak meg kellett volna rettennie attól, hogy az Isten szolgája ellen szóljanak. Tudhatták, hogy Isten büntetését vonja maga után az ilyen gonosz beszéd.

„Az Úr haragra gerjedt ellenük, és elment” (9. v.).

➤ Mirjám **megbetegedett**. Utolérte Isten ítélete, és „poklos lett, olyan, mint a hó” (10. v.). Mirjám poklossága arra figyelmeztet bennünket, hogy Isten minket is megítélhet, ha az Ő szolgálai ellen beszélünk.

➤ Amikor Mirjám megbetegedett, Áron **kétségbeesett**.

„Áron Mirjám felé fordult, és látta, hogy poklos” (10. v.).

Áron iszonyattal és fájdalommal tekintett nővére sebekkel borított testére. Egy pletykahadjáratot csakis nyomorult gyötrődés követhet.

Ekkor viszont Áron már helyesen cselekedett. Megvallotta bűnét, és kérte Mózeset, hogy imádkozzon Mirjám gyógyulásáért. Ezt Mózes meg is tette.

„Ezért így kiáltott Mózes az Úrhoz: Istenem, gyógyítsd meg őt!” (13. v.).

Isten meghallgatta imádságát.

➤ Ezzel együtt azonban **megfeddte** Mirjámot. Bár Mirjám megmenekült a lepra teljes büntetésétől, fizetnie kellett gögjéért és irigységéért. El kellett viselnie azt a méltatlan állapotot, hogy kirekesztették Izráel táborából. Hét napra el kellett szakadnia Isten népétől.

➤ Mirjám féltékenységének és Mózes elleni gonosz beszédének még egy szomorú következménye lett: **Isten tervét feltartóztatta**.

„A nép nem indult tovább addig, amíg vissza nem fogadták Mirjámot” (15. v.).

Mirjám féltékenysége miatt Izráel csak egy kis késéssel tudott továbbhaladni az ígéret földje felé.

Tanulság

Hogyan kerülhetjük el a rágalmazás bűnét?

1. szabály. Jól vessük az eszünkbe, hogy Isten minden szót hall, amit mondunk, bárhol is legyünk! „De az Úr meghallotta” (2. v.). Mindig úgy beszéljünk, hogy az Isten előtt kedves legyen!

2. szabály. Ne feledjük, hogy Isten haragját vonja magára az, aki beszédével az Ő gyermekei ellen vét. Ahogyan egykoron Mirjámot, Isten ma is megfenyítheti az illetőt, még ha más formában is.

3. szabály. Ha gonoszul szólunk valakiről vagy valakinek, azonnal valljuk meg bűnünket Istennek, és ha úgy vezet, annak is, akit megbántottunk, mint ahogyan Áron is megvallotta bűnét Mózesnek.

4. szabály. Ne feledjük, hogy beszédünkkel feltartóztathatjuk Isten tervét. Megelőzősképpen imádkozzuk el naponta a zsoltáros imádságát!

„Uram, tégy zárat a számra, őrizd ajkaim nyílását!” (Zsolt 141,3).

„Legyenek kedvedre valók **szájam mondásai**, és az én szívem gondolatai előtted legyenek, oh Uram, kösziklám és megváltóm” (Zsolt 19,15 – Károli).

(Ezt a fejezetet Gerald B. Griffiths cikke alapján írtam, aki a torontói Calvary Church lelkipásztora.)

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Mit tanultál, ill. miben erősödtél meg a vezetőiddel szembeni felelősséggel kapcsolatban?
 - ✓ Mindig...
 - ✓ Mindig...
 - ✓ Soha...
- ◇ Mit tennél, ha valaki elkezdené neked bírálni vezetőd lelkiségét, képességeit és életmódját?
- ◇ Mit kellene tenned, ha megtudnád, hogy vezetőd erkölcsileg helytelenül cselekedett?
 - ✓ Beszélnél vele erről?
 - ✓ Beszélnél erről másokkal? Kivel?
 - ✓ Csendben maradnál, és imádkoznál érte?
- ◇ Szerinted mások ellen is lehet ugyanúgy vétkezni, mit egy vezető ellen, pl. ha valaki rossz hírt terjeszt a munkatársairól vagy a beosztottjairól? Hallottál már erre példát?

7. fejezet

Hogyan uralkodhatunk a nyelvünkön?

Nyelvünk nagy gonoszságokra képes, akár arra használjuk, hogy valakivel, akár arra, hogy valakiről beszéljünk. Helyesen mondta egyszer valaki: „Azokra, akik nem tudnak uralkodni a nyelvükön, nem lehet rábízni az Úr munkáját”.

Hogyan uralkodhatunk a nyelvünkön, hogy ne okozunk vele kárt egyik irányba sem?

Képesek vagyunk uralkodni a nyelvünkön

Jakab ezt írja:

„A nyelvet azonban az emberek közül senki sem tudja megszelídíteni” (Jak 3,8).

Ez a vers egyszerűen azt akarja mondani, hogy a **magunk erejével** képtelenek vagyunk megszelídíteni, illetve megfékezni a nyelvünket. De egyáltalán meg lehet-e szelídíteni vagy fékezni a nyelvet? A Biblia több helyen is int vagy biztat erre. Akkor tehát a válasz igen, az ember képes uralkodni a nyelvén.

„A sok beszédben elmaradhatatlan a vétek; aki pedig **megtartóztatja** ajkait, az értelmes” (Péld 10,19 – Károli).

„Aki **vigyáz** a szájára és a nyelvére, életét őrzi meg a nyomorúságtól” (Péld 21,23).

Salamon arról is beszél, hogy „**megvan az ideje a hallgatásnak, és megvan az ideje a beszédnek**” (Préd 3,7b).

Mit kell tennünk, ha vezetés közben fékezni akarunk, vagy meg akarunk állni?

- Először is értsük meg: az autó fékje rendelkezik azzal a képességgel, hogy lefékezze vagy megállítsa az autót. Nekünk, akik az autót vezetjük, nincs erre adottságunk.

Dávid ezt írja:

„Uram, tégy zárat a számra, őrizd ajkaim nyílását!” (Zsolt 141,3).

Vagyis felismeri, hogy egyedül Istennek van **hatalma** és **ereje** megfékezni az ember nyelvét. Dávid tulajdonképpen azt kéri Istentől, hogy adja neki is ezt az erőt, mert akkor meg tudja fékezni a nyelvét. Tehát a fék Isten hatalma és ereje.

Szoktunk-e imádkozni, amikor a telefon csöng, amikor ebédre hívjuk egy barátunkat, vagy amikor emberek közé megyünk, és kérjük-e Istent, hogy így őrizze szavainkat, és tegyen fogékonyra meghallani az Ő figyelmeztető, fékező hangját? Imádkozunk-e azért, hogy kedvesek legyünk és ne gorombák, szelídek és ne kemények, hogy építsünk és ne romboljunk?

- Meg kell lennie bennünk a **hajlandóságnak**, hogy lábunkat a fékre tegyük. A fék önmagában nem állítja le az autót. A lábunknak is el kell ehhez végeznie a saját feladatát. Miközben Isten adja az erőt ahhoz, hogy megfékezzük a nyelvünket, bennünk ott kell lennie a vágnak és a készségnek arra, hogy fegyveljünk magunkat. A mi felelőségünk gondolkodni, várni, imádkozni, hallgatni, és valóban vágyni Isten segítségére és erejére.

Dávid ilyen fogadalmat tesz:

„Ezt határoztam: vigyázok szavaimra, hogy ne vétkezzem nyelvemmel, megzabolázom számat, ha gonosz ember kerül eléem” (Zsolt 39,1). Itt a hangsúly a vágyra, döntésre, az énem megfegyvelzésére esik. Dávid tudta, hogy Isten adja az erőt a nyelv megfékezéséhez, és imádkozott ezért az erőért. De azt is tudta, hogy neki kell **akarnia** kordában tartani a nyelvét, és neki kell ennek érdekében mindent **megtennie**.

Van egy kicsi kapu,
mít bárki bezárhat.
Ez a kicsi kapu,
az orrunk alatt van.

ISTEN EREJE + SAJÁT VÁGYAM = FÉK

„Az én Uram, az Úr, megtanított engem mint tanítványát beszélni, hogy tudjam szólni igéjét az elfáradtaknak. Minden reggel fölébreszt engem, hogy hallgassam tanítványként¹⁰” (Ézs 50,4).

A megrendszabályozás nem történik meg egyik napról a másikra, hanem egy folyamat eredménye.

Ennek a fejlődésnek a négy kulcsszava a következő:

- felismerés (tudnunk kell, milyen nyelv, illetve beszéd kedves Isten előtt);
- felelősség (vágynunk kell arra, hogy a mi beszédünk is ilyen legyen);
- fegyelem (meg kell tanulnunk csukva tartani a szánkat);
- függés (bíznunk kell Istenben, hogy megadja az erőt nyelvünk megfékezéséhez).

Nyelvünk lehet áldás forrása is

Eddig arról gondolkodtunk, hogy mit **nem szabad** tennünk a nyelvünkkel. Jó és szükséges erről elmélkedni. Ám a jó oldalt is számba kell vennünk, vagyis azt, hogy mit **tegyünk** a nyelvünkkel.

A nyelvünk adhat segítséget, de okozhat kárt is. Építhet, de rombolhat is. A jóra is korlátlan hatalommal rendelkezik.

„Élet és halál van a nyelv hatalmában” (Péld 18,21).

„Lépes méz a kedves beszéd: édes a léleknek és gyógyulás a testnek” (Péld 16,24).

„Színezüst az igaz ember nyelve... Az igaznak az ajka sokakat vezet” (Péld 10,20–21).

„Mint az aranyalma ezüstitányéron, olyan a helyén mondott ige” (Péld 25,11).

¹⁰ Az angolban a *tanítvány* és a *fegyelem* szó azonos töről fakad. A magyarban a *tanítvány* – hasonló módon – olyas valakit jelöl, aki engedi, hogy tanítsák, oktassák, fegyelmezzék. (Szerk.megj.)

„Semmiféle bomlasztó beszéd ne jöjjön ki a szátokon, hanem csak akkor szóljatok, **ha az jó a szükséges építésre, hogy áldást** hozzon azokra, akik hallják” (Ef 4,29).

Én ilyen nyelvet szeretnék. Remélem, a kedves Olvasó is! Segíteni akarunk az embereknek, szeretnénk őket helyreállítani, megbátorítani. Hogyan használhatjuk erre a nyelvünket?

- Segíthetünk másoknak bátorító szavakkal. Sok keresztyén gyakran elcsügged, egyrészt maga miatt, másrészt a szolgálata miatt. Bárki közlünk lehet egy Barnabás, „a vigasztalás és bátorítás fia” (vagy lánya). Úgy is segíthetünk valakinek növekedni és fejlődni, ha kedvesen, szeretettel szólunk hozzá, jól megválasztjuk szavainkat, miközben megszorítjuk a kezét, vagy átkaroljuk a vállát.

Egyesek úgy gondolják, a kedves, szeretetet sugárzó **tettek** elegendőek. Ám ez nem így van. Minden ember körülöttünk igényli bátorító **szavainkat** is. Ez nem csöpögő érzelgősséget jelent, sem azt, hogy körbehízelegjük a másikat. Ez azt jelenti, hogyha értékeljük a másik embert, és azt is, amit tesz, azt neki is megmondjuk. Szeretetünket úgy is ki kell fejeznünk, hogy kedves **szavakkal** biztatjuk a másikat.

Én a magam részéről dicsérem Istent azért a sok testvéremért, akiktől az elmúlt évek alatt, feleségemmel együtt oly sok bátorítást kaptunk.

- ✓ Fred Orr-ért, aki Jézus Krisztushoz vezetett minket, aki arra biztatott, amikor még fiatal hívők voltunk, hogy kapcsolódjunk be a gyermek-evangélizálás szolgálatába, és aki azóta is mellettünk áll, és támogat minket.
- ✓ Jimmy Magill-ért és Johnny Maguir-ért [dzsimi medzsil – dzsoni möguáje(r)], annak a számunkra oly kedves, evangéliumi gyülekezetnek a véneiért, amelyhez fiatal hívökként csatlakoztunk. Emlékszem, egyszer megkértek, hogy tartsam én az egyik hétközi bibliaórát a gyülekezetben, és utána megdicsérték a tanításomat, pedig az (több órai készülés után is) csak 10 percig tartott, a tervezett 30 perc helyett!

- ✓ Mrs. Major-ért, Miss Pollock-ért és Mrs. Symington-ért [misziz méjdzsö – misz polok – misziz szimingtön], három kedves asszonyért, akik azon a környéken laktak, ahol házasságunk első éveiben éltünk. Mindhárom hölgy lakásán házi csoport működött, és mindhárom házikörben rendszeresen szolgáltam az Igével. Mindháromról elmondhattuk volna, hogy valóban „Izráel anyja”,¹¹ hiszen hihetetlen érzékkel léptek túl tapasztalatlanságomon, és csodálatosan bátorítottak a prédikálásban.
- ✓ Stewart Johnston-ért [sztjúöt dzszonsztn], aki az egyik missziós ház vezetőjeként szolgált akkoriban. Ezek a missziós házak szinte behálózzák Észak-Írországot. Stewart a szárnyai alá vett minket, és lelkesített, hogy tegyek bizonyosságot, illetve prédikáljak a vasárnap esti alkalmakon és a szabadtéri evangélizációkon is.

Ezeknek a drága testvéreknek és még sok más kedves embernek a támogatása és ösztönzése nagyon sokat jelentett nekünk, fiatal hívőknek, de nemcsak akkor, hiszen sokan végig mellettünk álltak szolgálataink hosszú évei alatt.

Nagyon remélem, akadnak majd olyanok is, akik ugyanilyen hálával emlékeznek miránk!

- Azzal is segíthetünk másoknak, ha elismerésünk jeleként elmondjuk nekik, mennyire értékeljük őket és azt, amit tettek. Lássuk meg mindenkiben a jót, és szóljunk elismerően arról, amit megláttunk. Ne gondoljuk, hogy ez hízelgés! A hízelgés azért dicséri meg az embereket, ami nincs meg bennük. Az elismerés viszont valós, látható, tapasztalható tényeken alapszik.

A legegyszerűbben úgy tudjuk kihozni a másikból a legjobbat, ha értékeljük bennük és tetteikben a jót. Egy kis adag rendszeres, őszinte dicséret és elismerés átalakíthat egy embert.

„Hálás vagyok azért, amiért mindig olyan vidám vagy.”

¹¹ 1. Bírák 5,7

„Köszönöm, hogy olyan hűségesen jársz a bibliaórára. A jelenléted mindig nagy segítség és bátorítás nekem.”

„Annyira jó, hogy kitartóan szolgálsz, és soha nem adod föl!”

„Bámulatos a türelmed.”

„Nem is tudod, milyen sokat jelent mindenkinek, hogy mindig mosolyogsz, és mindig jókedved van!”

A dicséretben csodálatos és titokzatos erő rejlik. Óriási segítséget és buzdítást ad az embereknek, ha természetesen és őszintén megdicséjük őket.

Nekünk, európaiaknak ez egyáltalán nem megy könnyen. Érzékeljük, amikor elismernek bennünket, mi is ki tudjuk mutatni elismerésünket a másik iránt, de nagyon nehezen tudjuk mindezt szavakba önteni. Mikor mondtuk például utoljára a lelkipásztorunknak, hogy örültünk a prédikációjának; vagy a feleségünknek, hogy mennyire ízlett a főztje? Mikor mondtuk utoljára a szüleinknek, hogy mennyire szeretjük őket, és mikor köszöntük meg nekik mindazt, amit értünk tettek? Miért ne tehetnénk meg ezt még ma? Ha messze lagnak, telefonba is megmondhatjuk nekik. Mikor mondtuk utoljára a gyermekeinknek, hogy mennyire szeretjük őket, látjuk a sok jót bennük, és örülünk az eredményeiknek?

A beszéden kívül még máshogyan is kifejezhetjük ezeket a pozitív gondolatokat. Ha leírjuk egy rövid levélben vagy egy levelezőlapon, talán még kézzelfoghatóbbak, és így még nagyobb segítséget jelentenek.

Egy asszony minden hétfőn reggel leült, és írt egy pár elismerő sort a lelkészének a vasárnapi prédikációról. Ezeket a rövid levélkéket a lelkész nagy áldásként fogadta, és sok erőt merített belőlük.

Milyen áldott eszközzé válhat a nyelvünk, ha megbecsülésünket, dicséretünket fejezzük ki vele! Kezdjük el már ma így használni! Van valaki, aki sokat jelent nekünk? Mondjuk ezt meg neki! Az emberek általában nem várják ezt, mégis nagyon örülnek minden kedves szónak. Tegyük föl a kérdést: „Hogyan mutathatom meg ennek vagy annak a személynek, hogy valóban érdekel, mi van vele?” Aztán ha megértünk valamit, tegyük is meg.

Azt azonban el kell határoznunk, hogy nem hízelegni akarunk a másoknak, hiszen az az elismerés ellentéte. A hízelgés olyan mézes-mázos beszéd, amelynek nincs más célja, mint hogy kedvező benyomást tegyünk a másokra, és valamilyen meg nem érdemelt előnyhöz jussunk. Annak a dicsérete soha nem őszinte, aki hízeleg. Míg az igazi elismerés és dicséret segíti, serkenti a másikat, addig a hízelgés tulajdonképpen be akarja csapni.

„Aki figyelmezteti az embereket, az végül kedvesebb lesz annál, aki csak hízeleg” (Péld 28,23).

Fontos megtanulnunk azokat a szavakat is, amelyek valósággal „csodát művelnek”. Használjuk ezeket minél gyakrabban!

- ✓ Szeretnélek megkérni arra, hogy...!
- ✓ Köszönöm.
- ✓ Annyira jó volt, amit mondtál/csináltál stb.!
- ✓ Mindig örülök, ha együtt lehetünk!
- ✓ Nagy áldást jelentettél most nekem.

A személyes kapcsolatokban nagy a jelentősége annak is, ha megjegyezzük azoknak a nevét, akikkel beszélgetünk, és a nevüket sokszor ki is mondjuk. Minden ember örül, ha hallja a saját nevét, mert ez azt mutatja, hogy a másik figyelt és emlékszik rá.

Egyébként nem csak azt kell megtanulnunk, hogy hogyan fejezzük ki elismerésünket. Fontos az is, hogy hogyan fogadjuk mások elismerését. A dicséretet soha ne hárítsuk el azzal, hogy a másik téved! Ezzel tulajdonképpen azt mondjuk, hogy szerintünk a másik hazudik. Jobb, ha egy kedves mosollyal ennyit mondunk: „Köszönöm. Örülök, hogy így gondolsz!”

- Azzal is segíthetünk másoknak, hogy Isten Igéjéből szolgálunk nekik.

„Mély víz az ember szájának a beszéde” (Péld 18,4). Ez azt jelenti, hogy a szavak a szívéből fakadnak.

„Életnek forrása az igaz ember szája” (Péld 10,11a). Ez pedig azt jelenti, hogy a száj közvetíti az élet üzenetét másoknak.

Ahhoz, hogy a hitetlenek szemében bizonyágtételünk hiteles legyen, nemcsak az életünkkel kell mutatnunk nekik az utat, hanem a szánkkel is hirdetnünk kell az élet üzenetét. Ahhoz, hogy valaki hitre jusson Krisztusban, először hallania kell Krisztusról (Róm 10,14). Márpedig az evangéliumot csak a nyelvünkkel tudjuk hallható módon továbbítani másoknak.

Ahhoz is a nyelvünket kell használnunk, hogy tanítsuk és bátorítsuk a hívőket, és elmondjuk nekik, amit megértettünk a Szentírásból.

- Másokat tudunk úgy is támogatni, hogy távollétükben sok szépet és jót mondunk róluk. Ez nemcsak az ő javukat szolgálja, de bizonyágtétel azok előtt is, akikkel beszélünk. Isten azt akarja, hogy szenteljük meg a nyelvünket, vagyis beszédünk legyen tiszta, udvarias, jelezze a másik iránti törődésünket, odafigyelésünket, szavainkkal biztassunk, vigasztaljunk, dicsérjünk. Ám ez csak akkor lehetséges, ha nyelvünket úgy használjuk, mint Krisztus. Ehhez pedig kordában kell tartanunk!

Forgassuk a szívünkben Jakab bölcs szavait, melyek arra intenek, hogy legyünk óvatosak és körültekintőek a beszédben:

„Legyen minden ember... késedelmes a szólásra” (Jak 1,19).

Vigyázzunk, hogy ne bántsunk meg senkit! Nyelvünket használjuk bátorításra, tanításra, a másik épülésére!

A beszédben is legyen példa előttünk Urunk és Megváltónk, Jézus Krisztus földi élete: Őt kövessük, és Őt utánozzuk! Beszéljünk úgy, mint Ő, nyelvünket használjuk úgy, mint Ő!

„És mindnyájan bizonyágot tőnek felőle, és elálmélkodának **kedves beszédein**, amelyek szájából származtak” (Lk 4,22 – Károli).

„Legszebb vagy az emberek közt, **kedves szavak áradnak ajkadról**, meg is áld Isten örökre!” (Zsolt 45,3).

„Nem szít viszályt, és nem kiáltoz, senki sem hallja hangját az utcákon. Megrepedt nádszálat **nem tör el**, és füstölő mécsest nem olt ki, míg győzelemre nem viszi az igaz ítéletet” (Mt 12,19–20).

Őrizd ajkaimat, hogy tudjak hallgatni!
Adj nekem erőt, és tartsd bennem szavaim
addig, míg időm lesz mindent megfontolni,
s míg kezdem az ügyet világosan látni.
Kérlek, Uram, téged, abban is te vezess,
mi az, mit mondanom nekem nem szükséges.
Ezek a harag s a gyűlölet szavai,
melyekkel oly könnyű nagy vitát szítani.
Nincs szükség a keserű s hideg szavakra,
melyek rámutatnak mások hibáira.
Nem kell a sok pletyka, rágalom, szóbeszéd,
mert mind másokról a sok rossz hírt vitte szét.
Jaj, azok a visszavonhatatlan szavak!
A te szent nevedre mily szégyent hozhattak!
Jó Atyám, mindenható akaratoddal
őrizd ajkaimat, hogy hallgatni tudjak!
(Ismeretlen szerző)

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Segítséget jelentett-e ez a fejezet? Miért?
- ◇ Hogyan értékelnéd saját lelki érettséged szintjét egy 1-től 10-ig terjedő skálán, ha érettséged fokmérője az lenne, hogy mennyire tudod fékezni a nyelvedet (ahogyan ezt a Jakab 3,2-ben is olvassuk)?
- ◇ Szerinted kellene erről a témáról is tanítani a gyermekeket? Miért? Hogyan? Mi a véleményed, jó az autó és a fék példája? Mivel tudnád még a témát szemléltetni?
- ◇ Mondott-e neked valaki mostanában valami olyat, ami segítséget és bátorítást jelentett? Miben és miért segítettek azok a szavak? Fel tudsz-e idézni egy olyan esetet a közelmúltból, amikor a te szavaid jelentettek segítséget valakinek? Honnan tudod, hogy valóban tudtál segíteni? Hogyan reagált az illető?

8. fejezet

A Példabeszédek könyvének tanítása a nyelvről

A Példabeszédek a Biblia egyik leggyakorlatiasabb könyve. Ezért nem is meglepő, hogy milyen nagy számban találunk benne tanításokat a nyelvről. Segítheti lelki fejlődésünket, ha megkeressük és tanulmányozzuk a témához kapcsolódó igeverseket. Érdekes megfigyelni, hogy a Példabeszédek könyvének tanítása mennyire alátámasztja, illetve még jobban megmagyarázza az igazságokat a nyelvnek a személyes kapcsolatok területén játszott kulcsszerepéről.

A szóban forgó bibliai könyvben a nyelvről, konkrétan vagy közvetve, legalább tíz parancsot, illetve irányelvet találunk, melyeknek többségét már érintettük könyvünk korábbi fejezeteiben. Idő- és helyszűke miatt nem tudunk mindegyikkel részletesen foglalkozni, de a megadott versek alapján ki-ki további tanulmányokat végezhet a témában. Öt parancs arra irányul, hogy mit tegyünk, mielőtt megszólalunk, öt pedig abban segít, hogy mit tegyünk, miután már megszólaltunk.

Jól fontoljuk meg, mit mondunk!

A Példabeszédek könyve felsorol néhány kulcsfontosságú elvet. Jó, ha emlékezünk ezekre, ill. elmélkedünk róluk, mielőtt szóra nyitjuk szánkat.

Legelőször is tudnunk kell, hol találjuk szavaink forrását!

„A bölcs szívű értelmesen beszél, és ajkával is gyarapítja a tudást” (Péld 16,23).

A szavak a szív túlsordulásának következményei. A kimondott szavak, különösképpen ha sietve törnek elő, leleplezik a forrás minőségét, amelyből származnak. Ha a forrás tiszta, a szavak is tiszták lesznek, ám ennek az ellenkezője is igaz. Ezért tekinthető a nyelv lelki „hőmérőnek”, amely a beszélő lelki érettségének (vagy éretlenségének) a szintjét mutatja.

További kapcsolódó versek: 4,20–24; 6,12.14.18–19; 15,28; 16,1–2.

Ismerjük fel szavaink erejét!

„Élet és halál van a nyelv hatalmában, amelyiket szereti az ember, annak a gyümölcsét eszi” (Péld 18,21).

Néha valóban nehezen értjük meg, mekkora erő rejlik szavainkban. Életet vagy halált okozhatnak. Építhetnek vagy rombolhatnak; segíthetnek vagy akadályozhatnak, bátoríthatnak vagy elkeseríthetnek, felvidíthatnak vagy elszomoríthatnak, és mi rendelkezünk e fölött a hatalom fölött, hogy jóra vagy rosszra használjuk azt.

Dr. Warren Wiersbe érdekes és hasznos megjegyzést tesz erre vonatkozóan: „Milyen csodálatos, amikor helyesen megválasztott szavainkkal segíthetünk abban, hogy egy összetört szív meggyógyulhasson” (1. Péld 15,4).

További kapcsolódó versek: 11,9; 12,18; 15,4; 18,4,8; 25,11; 26,22.

Hallgassunk meg másokat!

„Aki arra felel, amit meg sem hallgatott, azt bolondnak tartják, és megpirogatják” (Péld 18,13).

Leggyakrabban abba a hibába esünk, hogy mielőtt minden fontos, szükséges részletet meghallgatnánk, már beszélünk, véleményt mondunk, sőt mi több, döntést is hozunk. Ezt a ballépést rendszerint türelmetlenségünk okozza, melynek gyökere a büszkeségünk, illetve az alázat hiánya. Ha jobban odafigyelnénk, és mindent meghallgatnánk, mielőtt megszólalnánk, számos olyan problémát elkerülhetnénk, amelyek az elhamarkodott, hiányos ismereteken alapuló válaszokból származnak.

További kapcsolódó versek: 15,31; 18,15; 19,20; 21,28.

Gondolkodjunk, mielőtt beszélünk!

„Az igaznak elméje meggondolja, mit szóljon; az istenteleneknek pedig szája ontja a gonoszt” (Károli). „Az igaz megfontolja szívében, hogy mit mondjon, a bűnösök szájából pedig árad a rossz” (Péld 15,28).

Ez a vers a „meggondolja, mit szóljon” gondolatot hangsúlyozza, amikor valaki töpreng, gondolkodik, mielőtt beszélne. Újra meg újra átélünk

kisebb-nagyobb baleseteket személyes kapcsolatainkban, amelyek gyors, elhamarkodott reakcióinkból származnak, és amelyeket el lehetett volna kerülni, ha adtunk volna magunknak egy kis időt, mielőtt bármit is mondtunk volna. A fenti igevers jól szemlélteti a másik végletet is, amikor az „istentelenek szája ontja a gonoszt”; mintha egy szabályozatlan folyó hömpölyögne a szemünk előtt.

További kapcsolódó versek: 12,17; 14,29; 16,32; 21,23; 26,4; 29,20.

Ne mondjunk semmit!

„Az értelmes ember türelmes, dicsére válik, ha megbocsátja a vétket” (Péld 19,11).

„Az embernek értelme hosszútávúróvé teszi őt; és ékességére van néki **elhallgatni** a vétket” (Károli).

Vannak esetek, amikor jobb nem mondani semmit. A szólás is úgy tartja, hogy „hallgatni arany”. Bizonyos helyzetekre ez tökéletesen érvényes. Ezért olyan fontos tehát felismernünk a szavainkban rejlő erőt, meghallgatnunk másokat, és gondolkodnunk, mielőtt szólánánk. Ha ezeket az alapelveket követjük, megtörténhet, hogy bölcsen a hallgatás mellett döntünk. Olyankor se beszéljünk, ha nem vagyunk biztosak abban, hogy kell-e mondanunk valamit. Azon, ha nem szólunk, később módosíthatunk, ha mégis úgy értjük meg, hogy beszélnünk kell. Ám ha beszélünk, de később megbánjuk, azt már jóval nehezebb, vagy nem is lehet helyesbítenünk.

További kapcsolódó versek: 12,16; 15,1; 16,32; 17,1.14.

Beszéd közben legyünk körültekintőek!

A Példabeszédek könyvében található irányelvek érintik beszélgetéseinket is.

Mondjunk igazat!

„A bolond bosszúsága azonnal kitudódik, az okos pedig leplezi szégyenét” (Péld 12,16).

Soha nem helyes, ha bárkit becsapunk, eltúlozzuk a dolgokat, vagy hazudunk. A Biblia olvasatában nem léteznek „kegyes hazugságok”. Isten előtt minden hazugság helytelen és utálatos. Bennünket, keresztyéneket a becsületességünkről kell ismernie a világnak. Csak így nyerhetjük el családtagjaink, munkatársaink és hitetlen ismerőseink bizalmát. Ellenkező esetben viszont elveszítjük bizalmukat, és bizonyágtételünk is hiteltelenné válik.

További kapcsolódó versek: 12,21; 16,13; 19,5; 26,17–19,22; 28,23; 29,5.

Ne beszéljünk túl sokat!

„A tudós ember takarékoskodik beszédével, és aki értelmes, az higgadt lelkű. Még az ostobát is bölcsnek gondolják, ha hallgat, és értelmesnek azt, aki csukva tartja a száját” (Péld 17,27–28).

Sokszor mi, keresztyének túl sokat és túl hangosan beszélünk. Jóllehet van ideje és helye a beszédnek, de a hallgatásnak is. Egyáltalán nem kötelező minden elképzelhető témáról véleményt nyilvánítanunk, akár tudunk róla valamit, akár nem. Valaki ezt mondta: „Jobb hallgatni és engedni, hogy mások butának tartsanak, mint kinyitni a szánkat, és engedni, hogy mások megbizonyosodjanak butaságunkról.”

A Példabeszédek 10,19 is ezt igazolja: *„A sok beszédnél elkerülhetetlen a tévedés, de az eszes ember vigyáz a beszédre.”*

Az ajkak megtartóztatása sokszor nehéz, ám nagy bölcsességre vall.

További kapcsolódó versek: 11,12–13; 13,3; 18,6–7; 20,19; 21,23.

Válaszoljunk nyugodtan és szelíden!

„A higgadt válasz elhárítja az indulatot, de a bántó beszéd haragot támaszt” (Péld 15,1).

Amikor valaki bántó és kellemetlen szavakat használ, amikor velünk beszél, könnyen érezhetünk kísértést arra, hogy mi is ugyanúgy visszavágjunk, ám ezzel csak tetézzük a bajokat. Ellenben ha nyugodtak és kedvesek tudunk maradni, nem vétkezünk a szánkkal, és Isten a mi szelídségünket használhatja arra, hogy az illetőt bűnbánatra és megté-

résre segítse. De még ha ez nem is történe meg, akkor is ez a helyes magatartás a részünkről.

Ezzel kapcsolatban Salamon is nyomatékosan tanácsolja az asszonyoknak (ami ugyanúgy vonatkozik a férfiakra is), hogy ne hóbörögjenek (21,9; 25,24), és ne zsémbelődjenek (21,19).

További kapcsolódó versek: 15,4; 16,1; 25,15.

Ne pletykáljunk!

„A rágalmozó titkokat tár fel, de a hűséges lélek leplezi a dolgot” (Péld 11,13).

Noha ezzel már részletesen foglalkoztunk, jó és szükséges emlékeztetnünk magunkat erre a rossz és káros gyakorlatra, amely oly gyakori keresztyén körökben is. Bizony a keresztyének is hordják-viszik a híreket egymásról. Némely hír igaz, némely hír viszont nem. Egyes hírek óriásivá dagadnak, miközben szájról szájra járnak. A pletyka és a mendemondák nagymértékben rombolhatják a másokról alkotott általános képet, mások hitelét, sőt még egészségét is. Ugyanakkor arra is rossz hatással van, aki továbbadja az ilyenfajta híreket.

Természetesen bizonyos esetekben, az arra illetékes vezetővel meg kell osztanunk egy harmadik személlyel kapcsolatos aggodalmainkat, fenntartásainkat. Hatalmas különbség van azonban aközött, hogy jelenetek egy erkölcsi vétséget vagy egy bűncselekményt, vagy pedig rosszindulatú, sokszor hazug mesékkal házalok, ami nemcsak gonosz, de teljesen szükségtelen dolog is. Arra, ha egy testvérünk bűnbe esett, sokkal jobb kezelési módokat ajánl a Biblia, mint hogy elkezdjünk szégyenteljes történeteket terjeszteni.

További kapcsolódó versek: 6,16–19; 11,9; 16,28; 17,9; 18,8; 20,19; 26,20.

Ügyeljünk az időzítésre!

„Mint az aranyalma ezüstitányéron, olyan a helyén mondott ige”
(Péld 25,11).

Salamon a Prédikátor 3,1–8-ban részletesen ír a rendelt időkről. Ott olvassuk a következő mondatot: „megvan az ideje a hallgatásnak, és megvan az ideje a beszédnek” (7b). A beszélgetés művészete, továbbá az a képesség, hogy valaki egy beszélgetéssel tud a másiknak segíteni, szoros összefügg a jó időérzéssel. Nemcsak az számít, amit mondunk, hanem az is, hogy mikor mondjuk. A „helyén mondott”, vagyis a legalkalmasabb körülmények között elhangzó szavak igazi áldást jelenthetnek.

Fontos tehát azt is érzékelnünk, hogy mikor szólhatunk, és mikor kell hallgatnunk; mikor kell nagyon komolyan beszélnünk, és mikor lehetünk picit kötetlenebbek. Nagyon gyakran egyetlen megfelelő szó segíthet megvigasztalnunk egy gyászolót, elmondanunk egy rossz hírt, vagy tisztáznunk egy súlyos félreértést. Ennek a művészetét gyakorolnunk és fejlesztenünk kell magunkban.

További kapcsolódó versek: Péld 10,32; 15,23; 27,6.

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Találsz-e vagy gondolsz-e más irányelvekre még a nyelvvel kapcsolatban a Példabeszédek könyvében?
- ◇ Mondjál példákat, amikor jobb a hallgatás.
- ◇ Kerülhetsz-e olyan helyzetbe, amikor az igazság elhallgatása vagy éppen a hazugság elfogadható? Mi a véleményed az alábbi szituációkról?
 - ✓ Egy hölgy, aki szörnyű kalapot visel, megkérdezi, hogy tetszik-e neked a kalapja.
 - ✓ Találkozol valakivel, aki ezt mondja neked: „Szia, megismersz?” (Te sajnos nem ismered meg!)
 - ✓ Végül nézzünk egy helyzetet, amely néhány évtizeddel ezelőtt többször is megtörtént: Bibliát akarsz becsempészni egy kommunista országba. A határon a vámtisztviselő megkérdezi, van-e Biblia az autódban.

Beszélgjünk meg ezeket kérdéseket másokkal is!

9. fejezet

Ügyeljünk a leveleinkre!

Az írással egyszerűen csak a távolságot tudjuk növelni, ahová eljuttathatjuk a szavainkat. Ha pl. az a valaki, akivel szeretnénk valamit közölni, távol van tőlünk, és a személyes beszélgetés nem oldható meg, leírjuk egy levélben mindazt, amit mondani akarunk neki.

Jól gondoljuk meg, hogy mit írunk le!

Arra, hogy mit írunk le, különösen is kell figyelniünk. Egy-egy levél mélyebb sebeket ejtethet, mint a kimondott szavak, mert

- nem kíséri hanghordozás, hangvétel, amely finomíthatná a leírta-
kat, és ezért sokszor a levelet a címzett egészen másképp érti, mint
ahogyan azt a feladó gondolta;
- egy levelet újra meg újra el lehet olvasni, ami növelheti a szavak
súlyát;
- meg lehet mutatni másoknak is.

Én már láttam, olvastam (és kaptam is) olyan leveleket, amelyeket nem lett volna szabad megírni. Általában az ilyen levelek sebtében, megfontolás és imádság nélkül születnek. Ha úgy érezzük, hogy egy ilyen levelet mindenképpen papírra kell vetniünk, gyorsan írjuk le gondolatunkat, majd égessük el a levelet!¹² De ne küldjük el!

Jöjjön most néhány kulcsfontosságú alapelv, amelyre mindenképpen gondolnunk kell, amikor levelet írunk egy vezetőnknek, egy munkatársunknak vagy egy olyan személynek, akinek mi vagyunk a vezetője. Különösen akkor jelentenek majd segítséget, ha olyan levélre kell válaszolnunk, amelyben valamilyen formában megbántottak bennünket.

- Gondolatban képzeljük magunk elé azt, akinek írunk, és képzeljük el, hogyan fogadja majd levelünket. Tetszik-e neki majd a levél tartalma, érdekli-e és segít-e neki, amit írunk, vagy unalmasnak,

¹² Vagy töröljük a számítógépünkről! (Szerk. megj.)

kellemetlennek, bántónak vagy bosszantónak találja? Sokan rendkívül bátrak vagyunk levélben, de eszünk ágában sincs **kimondani** mindazt, amit leírunk, ha az illető ott lenne velünk, ugyanabban a szobában.

- Alaposan és imádkozva gondoljuk végig, mit kellene írunk, mielőtt válaszolnánk egy levélre. Amikor emberek előtt kell beszélnünk, gondosan felkészülünk előadásunkra. Ugyanígy készülünk föl egy levél megírására is, hiszen egy levél bánthat és sebezhet is.
- Ezért nagyon lényeges, hogy – különösen a nehéz, problémás levelekre – ne válaszoljunk túl gyorsan vagy elhamarkodottan. Legyünk „késedelmesek az írásra”! **Soha** ne írjunk levelet első indulatból vagy haragból! Jó, ha írunk piszkozatot, és addig változtatjuk, míg elégedettek nem leszünk. A levelet se küldjük el azonnal, hanem pihentessük néhány napig, majd olvassuk el újra, mielőtt elküldenénk!
- Az is célravezető, ha feladás előtt fennhangon elolvassuk a levelet, és elképzeljük, hogy mi kapjuk azt meg. Megmutathatjuk egy közeli barátunknak, munkatársunknak, házastársunknak, és kérhetünk véleményt, tanácsot.

Kulcsfontosságú alapelv egyébként, hogy ne csak levélíráskor, de szolgálatunk minden területén bátran kérjük mások segítségét, tanácsát.

„Vezetés nélkül elbukik a nép, de segítséget jelent, ha sok a tanácsadó”
(Péld 11,14).

A legkiválóbb keresztyének is tévedhetnek, és követhetnek el hibát egy helyzet megítélésekor, ezért mielőtt bármilyen fajsúlyos kérdésben döntenénk, mint pl. egy nehéz levél megírása, érdemes végigbeszélünk a dolgot egy bölcs és megfontolt személlyel.

- Az egyszerűség roppant lényegbevágó alapelv levélíráskor. Ne kalandozzunk el, ne bocsátkozzunk bonyolult részletek vég nélküli ismertetésébe, mert azok sokszor elhomályosítják a levél valódi célját és mondanivalóját. Természetesen a távirati stílust sem fogadhatjuk el, de abba a végletbe se essünk, hogy terjengősen és túl bo-

nyolultan fejezzük ki magunkat. Az átgondolatlanul összecsapott levelek gyakran zavarosak, összefüggéstelenek, ezért félreértéseket okozhatnak, és újabb gondokat gerjeszhetnek. Valaki így foglalta össze az itt leírtakat: A jó levél **tárgyilagos, találó, tömör, tiszta és tisztelettudó!** Milyen igaz!

- A nyers hangvétel a hozzá nem értésnek, az éretlenségnek és az önfegyelem hiányának a jele. Állandó szabályként kitűzhetjük, hogy minden, amit mondunk vagy írunk, legyen udvarias. Leveleink úgy is lehetnek világosak és, ha szükséges, erőteljesek, hogy nem használunk nyers, tiszteletlen és bántó stílust. A királyok Királyának nagyköveteihez és szolgálóihoz teljesen méltatlanok a heves indulatokról tanúskodó levelek.

„De az Úr szolgálója ne viszálykodjék, hanem legyen barátságos mindenkihez, tanításra alkalmas és türelmes” (2Tim 2,24).

- Vegyük fontolóra, hogy egyáltalán bölcs dolog-e levelet írni. Gyakran egy rövid telefonbeszélgetés gyorsabban és eredményesebben tisztázhat egy kellemetlen helyzetet, mint a legtapintatosabb levél. De esetenként lehet a hallgatás is a legjobb megoldás.

Soha ne válasszuk a levélírást mint a könnyebbik lehetőséget csak azért, hogy ne kelljen nyíltan beszélnünk az érintett személlyel.

- Akkor is imádkozzunk, amikor levelet kapunk. Fontos, hogy azt olvassuk, ami le van írva, és ne magyarázzunk bele olyasmit, ami nincs benne.

Levélíráskor a segítő szándék vezessen!

Egyrészt egy levél valóban megsértheti, megsebezheti, megbánthatja, sőt tönkre is teheti a címzettet, másrészt azonban, ha megfontoltan és szeretettel íróják, közvetíthet nagy áldást és bátorítást is. Én magam mindig hátaltelt szívvel olvastam a buzdító hangvételű, elismerő leveleket, amelyeket írtak nekem. Nagyon sokat jelentettek, és valóban megerősítettek a szolgálatban.

Bárki elkezdhet egy levélíró szolgálatot: küldhet másoknak lelkesítő, elismerő leveleket, de gyakran elég néhány kedves sor egy képeslapon, egy bátorító üzenet a tányér alá dugva vagy az íróasztalra állítva.

Próbáljuk ki még ma! Írjuk meg például valakinek, hogy imádkozunk érte!

Amíg még nem késő

*Ha ott él még a régi házban drága jó anyád,
írd meg neki a levelet, ne halogasd tovább!
Ne várj, míg a gyöngykapun át a mennybe belép ő!
Tudja meg, hogy gondolsz reá, amíg még nem késő!
Küldj egy kedves üzenetet, szerető szavakat;
nem írod meg, ha most vársz, hisz ismered magadat!
Gyötrő, vádló emlékeket hozhat majd a jövő,
tedd boldoggá, akit szeretsz, amíg még nem késő!
Csak a jelen van neked, a jövőt nem láthatod,
csak a pillanatban élhetsz, a holnap még titok.
Ha sokat vársz és halogatsz, elillan a jövő.
Szórd szét drága kincseidet, amíg még nem késő!
Elfeledett üzenetek, meg nem írt levelek,
féltnve őrzött szelíd szavak és szeretet-kincsek!
Szeretteid szívét törik, ezekre várnak ők,
mutasd meg, hogy törődsz velük, amíg még nem késő!
(Ismeretlen szerző)*

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Kaptál mostanában olyan levelet, amellyel megbántottak? Miért fáj annyira a levél tartalma? Hogyan válaszoltál rá? Most hogyan érzed, helyesen cselekedtél?
- ◇ Írtál-e a közelmúltban olyan levelet, amellyel talán megbántottad a címzettet? Miért? Követted-e azokat a tanácsokat, amelyeket ez a fejezet ismertet?
- ◇ Kaptál-e mostanában bátorító levelet? Áldást jelentett? Miért?
- ◇ Írtál-e te bátorító sorokat valakinek a közelmúltban? Gondolsz-e most valakire, akinek írhatnál?

10. fejezet

Ügyeljünk az indulatainkra!

Az indulat tulajdonképpen fék nélküli harag. Természetesen előfordulhat, hogy a harag helyénvaló és indokolt, ám mindig tartsuk kordában. Fegyelmezzük magunkat imádsággal, még ha jogos is a harag, amelyet érünk! Erre utal Pál apostol az Efezusi levélben:

„Ha haragusztok is, ne vétkezzetek: a nap ne menjen le a ti haragotokkal” (Ef 4,26).

Bizony **létezik** bűnös harag is. Sokkal elterjedtebb, pedig ez az, amelyet el kell kerülnünk.

Mit teszünk, ha valaki ránk szól, kioktat, megbánt vagy jól megkritizál? Hogyan reagálunk? Visszavágunk? Megpróbáljuk még jobban megbántani az illetőt, mint ahogyan ő megbántott minket? Mit teszünk, ha érezzük, hogy emelkedik a vérnyomásunk a miatt, amit mondtak nekünk, vagy tettek velünk? Egyszer csak KIROBBANUNK?

Várjunk a válasszal!

Jakab apostol ezzel is foglalkozik a Jakab 1,19-ben. Emlékszünk a kulcsversre?

„Tanuljátok meg tebát, szeretett testvéreim: legyen minden ember gyors a hallásra, késedelmes a szólásra, **késedelmes a haragra**” (Jak 1,19).

Már láttuk, mennyire lényeges, hogy „gyors” hallgatók és „lassú” beszélők legyünk. Jakab most a sort egy harmadik paranccsal is kiegészíti. „Lassúságra” az indulatok területén is nagy szükség van!

Semmiképpen ne válaszoljunk azonnal, ha megbántanak, megbírálnak vagy félreértenek minket! Sokszor éppen egy túl heves és azonnali válasz miatt akad el egy kapcsolat. Inkább

- harapjunk a nyelvünkbe;
- számoljunk százig, ezerig vagy tízezerig, ha kell, vagy
- menjünk el, gondolkodjunk és imádkozzunk!

Megtörténhet, hogy bizonyos lépéseket meg kell tennünk. Am megfelelő imaharc és várakozás után mindenképpen nagyobb az esélye annak, hogy helyesen cselekszünk majd. Juthatunk arra a döntésre is, hogy nem mondunk és nem is teszünk semmit. Mindenesetre minden indulatos ki-rohanás, dühkitörés csak kárt okozhat; annak is, akivel beszélünk, de nekünk magunknak is. Két helytelen lépésből soha nem jön ki jó. Ha a másik vétkezett ellenem, nem oldhatom meg úgy a helyzetet, hogy én is vétkezem ellene, mert így a gond megkétszereződik, és mi is vétkesekévé válunk.

Jól vessük az eszünkbe a 2Timóteus 2,24 szavait:

„De az Úr szolgálja ne viszálykodjék” (más fordításokban: ne torzsal-kodjon, és ne veszekedjen).

Őrizzük meg méltóságunkat! Az Úr szolgálói vagyunk. Fegyelmezzük magunkat, hogy ne maradjunk szégyenben! De ami még ennél is fonto-sabb: ne hozzunk szégyent az Úrra!

Gyakoroljunk önfegyelmet!

A Biblia állandóan hangsúlyozza, hogy a keresztyéneknek – és kü-lönösen a keresztyén szolgálóknak – mindenkor önfegyelmet kell tanú-sítaniuk. Több görög szót is használ az Ige ennek a kívánatos tulajdon-ságnak a jelölésére, de mindegyik *önfegyelmet, önmegtartóztatást, józansá-got, féken tartást* jelent. Ezért nem engedhetjük szabadjára érzelmeinket, hanem kötelességünk megzabolázni azokat.

- Egy helyi gyülekezet, ill. egyház vezetőitől elsődleges feltételként várjuk el az önfegyelmet. Az Ige önfegyelemre inti
 - ✓ a püspököket (Tit 1,8; 1Tim 3,2),
 - ✓ az idős embereket (Tit 2,2) és
 - ✓ a diakónusok feleségeit (1Tim 3,11).
- Az Ige elvárja, sőt egyenesen parancsolja, hogy minden hívő ember életét jellemezze az önfegyelem. Az Ige arra inti
 - ✓ az ifjú asszonyokat, hogy legyenek józanok, vagyis fegyelme-zettek (Tit 2,5);

- ✓ a fiatal férfiakat, hogy legyenek józanok (Tit 2,6);
- ✓ a hívőket általában, hogy józanul, vagyis fegyelmezetten éljenek (Tit 2,12);
- ✓ a hívőket általában, hogy legyenek józanok, és imádkozzanak (1Pt 4,7);
- ✓ a hívőket általában, hogy az ismeret mellett gyakorolják az önuralmat (2Pt 1,6);
- ✓ a hívőket általában, hogy józanul gondolkozzanak (Róm 12,3);
- ✓ a hívőket általában, hogy legyenek mindenben önmegtartóztatók (1Kor 9,25).

Egy keresztyén munkástól méltán el is lehet várni, hogy örködjön az indulatain, és lehetőleg soha ne veszítse el az önuralmát. Ehhez elengedhetetlen, hogy vágyjon önfegyelemre, illetve legyen hajlandó fegyelmezni magát. A Biblia szerint ugyanakkor a Szentlélek Isten teszi **képessé** az embert arra, hogy ezt meg is tudja tenni.

Ezért Pál apostol a Lélek gyümölcseinél az önfegyelmet is említi:

„A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívedesség, jószág, hűség, szelídség, önmegtartóztatás (önfegyelem)” (Gal 5,22–23).

Valójában a Szentlélek az, aki kimunkálja bennünk az önfegyelmet, ha mi ezt akarjuk. Szorosan kapcsolódik az önfegyelemhez, illetve annak egyik következménye a béketűrés, mely szintén a Lélek gyümölcse (a különböző fordításokban hosszútűrés, türelem).

Pál arra emlékezteti Timóteust, hogy megkapta *„az erő, a szeretet és a józanság (önfegyelem) lelkét” (2Tim 1,7).*

A LÉLEK EREJE + A MI VÁGYUNK + A MAGUNK FEGYELMEZÉSE = ÖNFEGYELEM

*Amikor csak dühbe jövök, elvesztem az eszem.
Nem dicsekszem semmivel, mit haragomban teszek.
Jó nagy hévvel válaszolok, és lángol az arcom,
mondok akkor olyanokat, hogy utóbb már bánom.
Ádáz dühből képtelenség bármi jót is tenni,
sértegetni lehet csak, majd bocsánatot kérni.
Életemben sokat kaptam, sokat veszítettem,
de látom már, hogy haraggal semmit sem nyerhettem.
Bölcsőbb korba jutottam már, s vágyom türelemre,
dühből szólni s cselekedni nincs már a kedvemre.
Szomorúan tapasztaltam, hogy harag idején
semmi méltót, jót és bölcsét soha nem tettem én.*

(Ismeretlen szerző)

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Kolerikus alkat vagy, aki mindig kísértést érez arra, hogy gyorsan válasszon, ha valami éri?
- ◇ Tanulod-e a „fegyelmezettebb” magatartást? Hogyan?
- ◇ Milyen tanácsot adnál valakinek, aki most kezdett szolgálni, és hasonló gondokkal küzd?
- ◇ Az önfegyelem és a „Szentlélek fegyelmező ereje” ellentétes vagy egymást kiegészítő fogalmak? Magyarázd meg a válaszodat!

11. fejezet

Ügyeljünk a humorunkra!

Véleményem szerint a humor Isten ajándéka. A keresztyén vezetők között mindig is voltak olyanok, mint például Charles Spurgeon vagy D. L. Moody [dí el múdi], akik nemcsak értékelték a jó humort, de alkalmazták is. Mindenki kedveli a vicceket és a humoros történeteket, mert szeretünk nevetni; és a nevetés jó nekünk. A humorérzék gyakran segít feloldani a feszültséget, amely hétköznapi életünkben vagy szolgálatunkban jelentkezik. Az megterhelt elmét ellazító humor szavai nem feltétlenül hiábavalóak. A humor az elmének gyakran olyan, mint a torna a testnek, ezért fontos, hogy legyen helye az életünkben. Általában örülünk, ha találkozzunk valakivel, aki vidáman, gondtalanul fütyörész egy kedves kis dallamot. Bizony több olyan emberre lenne szükség, aki megnevettet, és segít meglátnunk az élet napos oldalát is. Valaki ezt mondta egyszer: „Addig ne mondd, hogy készen állsz a napi feladataidra, amíg fel nem öltöttél egy mosolyt!” Ám itt ne egy erőltetett, hamis mosolyra gondoljunk, hanem egy őszinte mosolyra, amely belső örömmünket fejezi ki, és abból fakad, hogy Istenhez tartozunk, és ismerhetjük Őt.

„A vidám szív a legjobb orvosság” (Péld 17,22).

Legyünk óvatosak!

Mindazonáltal figyelniük kell arra, hogy mit mondunk, és hogyan tréfálkozunk. Ez különösen is érvényes azokra, akik kifinomult és erős humorérzékkel rendelkeznek.

A legtöbb ember igen érzékeny, és viccelődésünkkel könnyen megbántjuk őket, még akkor is, ha nevetnek, és láthatóan élvezik tréfálkozásunkat. Akkor is megsérthetünk valakit a humorunkkal, ha ez nem áll szándékunkban. Ha egy viccel kapcsolatban kétségek merülnek föl bennünk, inkább hallgassunk. A Biblia világosan int arra, hogy ostobaságokat ne beszéljünk.

„A bölcsek nyelve jól alkalmazza a tudást, az ostobák szája meg balgaságot áraszt” (Péld 15,2).

Pál apostol elítéli a haszontalan, „bolond beszédet”, és tanácsot ad arra, hogy mit mondjunk, és hogyan beszéljünk.

„szóba se kerüljön közöttetek... se szemérmatlenség, se ostoba beszéd vagy kétértelműség: ami nem illik, hanem inkább a hálaadás” (Ef 5,4)¹³.

A szöveg nem azt mondja, hogy minden viccelődés tilos. Egyáltalán nem! Csak a nem illendő humort tiltja! Az *illik* szó jelentése: *alkalmas, megfelelő, helyénvaló*. Ezek szerint azt a humort kell száműznünk életünk-ből, amelyik nem méltó ahhoz a megtiszteltetésünkhöz, hogy mi az Úrnak szolgálunk.

Ha engedelmeskedni akarunk az Efezus 5,4 parancsának, és szeretnénk jó kapcsolatokat ápolni másokkal, háromféle humort kell kerülnünk.

Kerüljük a sértő humort!

Nagy fájdalmat okozhatunk, ha tapintatlanul kifigurázzuk valakinek a beszédét, nevét, testalkatát, méreteit, külső megjelenését vagy esetleg valamilyen fogyatékoságát. El tudom képzelni, hogy valaki nem szántsándékkal és rosszindulatúan viccelődik így a másikkal, mert azért a tréfák mögött a legtöbbször nincs ártó indíték, mégis jóvátehetetlen károkat okozhatunk a másik embernek, és kapcsolatunk is végleg tönkremehet.

A sértő humor legrosszabb fajtája a gúny. Egy keresztyén soha nem tehet gúnyos megjegyzéseket valakire. Ez a fajta „humor” különösen a gyermekeket bánthatja meg.

¹³ Az eredeti görög szavak jelentése: *ocsmányság, ostoba bolondság, felszínes jópofáskodás, obszcén bohóckodás*. A régi Károli-fordításban ezeket olvassuk: *undokság, bolond beszéd, trágárság*. (Szerk. megj.)

Kerüljük a szentségtelen humort!

Nem mindegy, mivel tréfálkozunk. Vannak témák, amelyekkel mi, keresztyének soha nem viccelődhetünk. Ezek a következők: Isten, a Biblia, az Úr Jézus, a menny és a bibliai személyek.

Dr. Isaac Page [ájszek péjdzs], a Kína Belföldi Misszió helyettes titkára nagyon szerette a tréfát, de szilárd meggyőződése volt, hogy a Szentírás semmilyen körülmények között nem válhat humor tárgyává. Egyszer, ebéd közben meghallotta, hogy valaki ezt kérdezte:

– Ki megy ki a kenyérért?

Egy másik hang így válaszolt:

– „Itt vagyok, engem küldj!”¹⁴

Page felkapta a fejét:

– Ki mondta ezt?

Egy fiatal leány jelentkezett riadtan. A „lelki fröccsöt”, melyet Page-től kapott, bizonyára élete végéig nem felejtette el.

Ha meggondolatlanul vagy vicces összefüggésben bibliai verseket vagy akár lelki énekeket idézünk, a téma szentségét veszélyeztetjük.

Kerüljük a kétértelmű humort!

Az Efezus 5,3 fényében a 4. vers minden bizonnyal elsősorban a kétértelmű és gyakran erkölcstelenül pajzán humorra utal. Semmilyen körülmények között nem viccelődhetünk semmi olyannal, aminél az erkölcstelenség legkisebb gyanúja felmerül. Tilos bármit mondanunk, vagy érdeklődéssel meghallgatnunk, ami súrolja a jó ízlés határát. Ez életbevágóan fontos mai világunkban, ahol szinte túlburjázott ez a fajta humor.

¹⁴ Ézsaiás 6,8b

Élvezzük a jó humort!

Van azonban olyan humor is, amelyik hasznos, mert segít. Valamennyien értékeljük a jó humorérzékét és a nevetés szerepét az életben. A jól alkalmazott humor segítség és áldás lehet mindenkinek, és erősítheti kapcsolatainkat.

DE AZÉRT LEGYÜNK ÓVATOSAK!

Egy mosoly értéke

Nem kerül semmibe, mégis nagy dolgokra képes. Meggazdagítja azokat, akik kapják, anélkül, hogy megfosztaná valamitől azokat, akik adják.

Egy pillanat műve, de emléke örökké tart.

Nincs a földön senki, aki olyan gazdag lenne, hogy ne volna rá szüksége.

A szegényeket meggazdagítja. Boldogságot visz az otthonokba, és jó légkört a munkahelyekre. Pihenés a megfáradtoknak, fény az elkeseredetteknek, napsugár a szomorúaknak, és a természet legjobb gyógyszere aggodás ellen. Pedig nem lehet megvásárolni, nem lehet könyörögni érte, nem lehet sem kölcsönvenni, sem ellopni, mert mindenkinek csak akkor ér valamit, ha továbbadja.

Ha olykor-olykor annyira hajszott vagy fáradt lennék, hogy már egy mosolyt sem tudok adni neked, akkor adj te nekem egyet, mert senkinek nincs nagyobb szüksége egy mosolyra annál, akinek egy mosolya sincsen, hogy továbbadhassa.

(Ismeretlen szerző)

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Szereted a humort? Gyakran mondasz vicceket? Gondoltál már arra, hogy humoroddal megbánthatsz másokat? Szoktál figyelni erre?
- ◇ Megtörtént már veled, hogy valakinek a humorizálása bántott? És arra emlékszel-e, hogy elmondtál egy viccet, és valakit megbántottál vele?
- ◇ Milyen vicceket nem mondhat és nem is hallgathat meg egy keresztényen?

12. fejezet

Ügyeljünk a reakcióinkra!

Az ember jellemét jobban meg lehet ítélni a reakcióiból, mint a cselekedeteiből. Cselekedetek alatt azt értjük általában, amit úgy teszünk vagy mondunk, hogy előtte rendszerint van időnk gondolkodni és felkészülni a válaszra. Amikor reakciókról beszélünk, arra gondolunk, hogy valaki tesz vagy mond valamit, és mi arra azonnal „válaszolunk”. A gondot rendszerint az okozza, hogy nincs idő, vagy nem szánunk elég időt erre a válaszra.

Ezért a reakcióink tulajdonképpen a jellemünkről és szívünk indulatáról lebbentik fel a fátylat: az vagyok, ami kijön belőlem. Amikor egy pohár felborul, csak az tud kicsordulni belőle, ami előzőleg benne volt.

- Egy kisgyermek aranyosan, békésen el tud játszogatni a játékaival mindaddig, amíg egy másik gyermek el nem veszi tőle az egyik játékát. Reakció alatt azt értjük, ahogyan a gyermek a helyzethez viszonyul.
- Egy autóvezető nyugodtan autózik mindaddig, míg egy másik vezető eléje nem vág az autójával. Amit akkor látunk a vezetőn, az a reakció.
- Egy keresztyén örvendezve gyakorolja a közösséget munkatársaival mindaddig, míg valaki nem tesz, vagy nem mond valamit, amivel ő nem ért egyet. Ami akkor a magatartásán tapasztalható, az a reakció.

A reakció tehát a valódi személyiségünket fedi fel.

A helytelen reakciók gondot okoznak

A szavainkkal kapcsolatos problémák nagy részét a gyors és helytelen reakciók okozzák. Ha szánnánk időt a gondolkodásra és az imádságra, egészen megváltoznának a ránk jellemző reakcióink. De sajnos gyakran már túl késő: azt, ami megtörtént, nem tudjuk visszafordítani. Ezért

talán mindennél fontosabb megtanulnunk féken tartani reakcióinkat, amelyek nemcsak másokat, hanem minket is megsérthetnek.

Pál levelében azt olvassuk, hogy minden, ami velünk történik az életben, a javunkat szolgálja, nem pedig a kárunkat.

„Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhatározása szerint elhívott” (Róm 8,28).

Gyakran lehet például szükségünk kritikára vagy feddésre, amelyekre különösen visszafogottan kell reagálnunk. Nem egyszer egy jó barát kiváltsága, de feladata is felhívni a figyelmünket valamire, ám olyankor annak is fennáll a veszélye, hogy erélyesen, magunkat igazolva reagáljunk. A Biblia viszont azt tanítja, hogy a barát jogos kritikája nagy segítség:

„Jó szándékúak a baráttól kapott sebek” (Péld 27,6a).

Charles Spurgeon mondta: „Legyen egy barátod, aki megmondja a hibáidat, de még jobb, ha örülsz annak az ellenségednek, aki árgus szemmel figyel, és kíméletlenül górcső alá veszi minden mozdulatodat. Az ilyen kemény kritikára a bölcs ember hatalmas áldásként tekint, míg a bolond túrhetetlen bosszantásnak tartja.”

Fontos megjegyeznünk, hogy ha helytelenül reagálunk arra, amit mondanak nekünk, vagy arra, ami történik velünk, kárt okozunk saját magunknak. A neheztlenség tönkretesz. A keserűség megmátelyez. Az önsajnálattal megbetegít. A harag pusztít. A gyűlölet rombol. A rossz reakciók mindenféle nyavalyát, betegséget is elindíthatnak. A helytelen reakció rossz bizonyoságtétel mások előtt; nemhogy nem tud az Úrra mutatni, de egyenesen szégyent hoz rá.

Mit tanít a Biblia erről a témáról?

Bibliai parancsok, melyeknek engedelmeskednünk kell

➤ Mond-e valamit Jakab levele?

„Legyen minden ember gyors a hallásra, késedelmes a szólásra, késedelmes a haragra” (Jak 1,19).

A késedelmes itt a kulcsszó, hiszen a gyors reakció rendszerint téves és rossz. Szükséges, hogy megfékezzük a nyelvünket. Minden helyzetben, amikor hajlamosak lennénk azonnal visszavágni, először gondolkodjunk, imádkozzunk és várjunk.

➤ Mond-e valamit bölcs Salamon is?

„Türelemmel a fejedelmet is rá lehet beszélni, és a szelíd szó a csökönnyösséget is megtöri” (Péld 25,15).

„Türelemmel a fejedelmet is ki lehet engesztelni; és a szelíd beszéd megtöri a csontot” (Károli rev.). A fejedelem hatalmas, a csont erős. A helytelen reakció pont az ellenkezőjét teszi.

„A higgadt válasz elhárítja az indulatot, de a bántó beszéd haragot támaszt” (Péld 15,1).

„A szelíd válasz lecsillapítja a haragot, a bántó szó viszont haragot szül” (Károli rev.).

Több szempontból is ez a kulcsvers a reakció terén. Ha valaki „odacsap” nekünk, és ezzel bűnös haragot árul el, válaszoljunk neki kedvesen, mosolyogva. Kérjük Istent, hogy adjon iránta őszinte szeretetet a szívünkbe, és mutassuk is meg neki szeretetünket. Elismerem, hogy ez borzasztóan nehéz; de Isten Igéje szerint ez a módja a harag elfordításának.

➤ Mond-e valamit Pál apostol?

Ez a téma gyakran előfordul Pál leveleiben, mert ő is tudta, milyen lényeges, hogy a keresztyéneken mit lát a külvilág a különféle helyzetekben.

✓ „Áldjátok azokat, akik üldöznek titeket; áldjátok, és ne átkozzatok” (Róm 12,14).

✓ „Ne fizessetek senkinek rosszal a rosszért” (Róm 12,17).

✓ „Ne álljatok bosszút önmagatokért, szeretteim” (Róm 12,19).

✓ „Sőt, ha éhezik ellenséged, adj ennie, ha szomjazik, adj innia; mert ha ezt teszed, parazsat gyűjtesz a fejére” (Róm 12,20).

- ✓ „Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval” (Róm 12,21).
- ✓ „Vigyázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjetez mindenkor a jóra egymás iránt és mindenki iránt” (1Thessz 5,15).

A test azt mondja: „Add vissza!” Isten azt mondja: „Bízd rám az ügyet!” Két rosszból soha nem lesz egy jó. Ha visszavágunk, lealacsonyítjuk magunkat a másik szintjére, és ugyanúgy bűnbe esünk. Vagy a gonosz fog legyőzni minket, vagy mi győzzük le a gonoszt jóval.

Pál az 1Korinthus 4,16-ban ilyen felhívást intéz hozzánk: „Legyetek az én követőim!” A 12. és 13. versben megmagyarázza, mit ért ezen:

„amikor gyaláznak, áldást mondunk,”

„amikor üldöznek, tűrünk,”

„amikor rágalmaznak, jó szóval válaszolunk.”

➤ Vajon Péter mond-e valamit?

Péter a saját tapasztalatából tudta, milyen fontos a jó reakció.

„Végül pedig legyetek mindnyájan egyetértők, együtt érzők, testvérszeretők, könyörületesek, alázatosak. Ne fizessetek a gonoszért gonosszal, vagy a gyalázkodásért gyalázkodással, hanem ellenkezőleg: mondjatek áldást, hiszen arra hívatatatek el, hogy áldást örököljetez” (1Pt 3,8–9).

Vagyis azt írja, hogy „Ne üssetek vissza!” Az a helyes, ha áldjuk az illetőt, mert ennek eredményeként mi magunk is áldást kapunk. Háromféle módon válaszolhatunk.

- ✓ Az ördög válasza: A jót rosszal viszonzod!
- ✓ Az ember válasza: A jót jóval, a rosszat rosszal viszonzod!
- ✓ Isten válasza (amelyet Péter is ajánl): A rosszat jóval viszonzod!

- Volt-e az Úr Jézusnak mondanivalója erről?

A Máté 5,38–48-ban megfogalmazott gondolatok szinte felzakkaltják az embert:

„Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket, hogy legyetek mennyei Atyátoknak fiai” (vagyis legyetek Őhozzá hasonlóak – Mt 5,45).

Isten ezen a területen igen magas elvárásokat és kemény parancsokat állít az ember elé, amelyeket (szinte) lehetetlen teljesíteni. Ám ezeket mégis a Bibliában olvassuk, tehát célként kell kitűznünk magunk elé, és folyamatosan törekednünk kell azokra.

Követendő bibliai példák

A Bibliában sok olyan személlyel találkozunk, akik helyesen viszonyultak az őket ért támadásokra és a nehéz helyzetekre.

- József kedves, nyájas, megbocsátó lelkülettel közeledett testvéreihez (1Móz 50,19–21). Minden oka meglett volna a megkeseredésre, illetve a jogos bosszúra. De nem vágott vissza. Isten ezért gazdagon megáldotta, és általa sokan kaptak áldást. Még azok is, akik bántották őt. Egy ilyen lelkületű embert nem lehet megsérteni. Minden esemény az ő javát szolgálja, mindenki őt segíti, és Isten általa dicsőíttetik meg.
- István megbocsátott gyilkosainak, és imádkozott értük (ApCsel 7,60). Isten pedig megmentett egyet az ott állók közül, aki később a világ legnagyobb misszionáriusa lett.
- Legfőbb példaképünk maga az Úr Jézus. Arra kell törekednünk mindig, hogy mindenben Őt kövessük (utánozzuk).

Csendesen és Istenbe vetett bizalommal fogadta ellenségei és gyilkosai gonoszságát (1Pt 2,21–24), pedig nem érdemelt olyan bánásmódot, amelyet kapott.

- ✓ Nem válaszolt, amikor szidalmazták. Nem szidta és nem is fenyegette ellenfeleit, bár hatalmában és jogában állt volna megbüntetni őket:

„mikor gyalázták, nem viszonozta a gyalázást; amikor szenvedett, nem fenyegetőzött” (23a).

- ✓ Ellenségeit és az egész helyzetet mennyei Atyjára bízta. Nem próbálta védeni, igazolni magát, hanem mindent mennyei Atyja kezébe tett:

„hanem rábízta ezt arra, aki igazságosan ítél” (23b).

A 21. vers világosan ki is mondja, hogy az Úr Jézust kell követnünk azokban a helyzetekben is, amikor bírálnak, szidalmaznak, és mi ettől nagyon szenvedünk:

„Hiszen erre hívatatok el, mivel Krisztus is szenvedett értetek, és példát hagyott rátok, hogy az ő nyomdokait kövessétek” (1Pt 2,21).

Az Ézsaiás 30,15b is alapvers ebben a témakörben, ha visszagondolunk az elmondottakra:

„A béke és a bizalom erőt adna nektek!”

„A béke” – békesség, megnyugvás az emberi támadásokban és a nehéz körülményekben;

„és a bizalom” – hit Istenben és az Ő végtelen hatalmában, amellyel minden helyzetet kezelni tud;

„erőt adna nektek” – kitartás, ami egyben az áldás is.

BÉKESSÉG + BIZALOM = ERŐ

Összegzés

Ha bírálat vagy támadás ér, hat fontos lépést tehetünk.

- Vizsgáljuk meg, igaz-e és jogos-e a bírálat!

Egyszer hallottam valakitől: „Ha egy ember számárnak nevez, ne törődj vele. Ha két ember nevez számárnak, nézd meg a lábnyomodat, nincs-e pata alakja. Ha három ember mondja azt, hogy számár vagy, vegyél egy nyeret.”

- Maradjunk csendben! Ne mondjunk semmit arra, ami elhangzott,

mert nagyon fontos, hogy ne vegyük föl a kesztyűt, és ne adjunk elhamarkodott választ.

- Tegyük az egész ügyet Isten kezébe!
- A kisujjunkt se mozdítsuk a magunk védelmében, kivéve persze, ha nem bízunk abban, hogy Isten el tudja intézni a dolgot! Várjunk Istenre, és akármilyen furcsán hangzik is, várjunk önmagunkra! Mivel mi nem statikus lények vagyunk, szüntelenül változunk, növekszünk, fejlődünk, tanulunk. Ha nem jövünk rá a helyes válaszra, amikor kapcsolatainkban gond mutatkozik, bízunk Istenben, és várjunk. Aztán egyszer csak eljön a pillanat, amikor így kiálthattunk föl: „Miért is nem jutott eszembe ez hamarabb?”
- Imádkozzunk azokért, akik megtámadtak, megbíráltak bennünket! Folytassuk szolgálatainkat, és bízunk őket Istenre! Ha helyes lelkülettel viseltetünk irántuk, lehetetlen, hogy bírálóink továbbra is rosszindulattal viszonyuljanak hozzánk, és eközben zavartalan kapcsolatot ápoljanak Istennel. Ha Isten akaratát tesszük, bízhatunk abban, hogy aki ma ellenünk van, talán holnap már mellettünk lesz.

Recept gyermekmunkásoknak

Hozzávalók:

4 csésze tiszta, hamisítatlan bibliai tantétel

2 csésze szeretet

1 csésze őszinteség

1 csésze tettekézség

3 evőkanál együttérzés

3 evőkanál kedvesség

3 evőkanál eltökéltség

2 csésze vidámság

Keverjük össze a tiszta tantételeket szeretettel és őszinteséggel! Adjuk hozzá a tettekézséget, az együttérzést, végül a kedvességet! Gyúrjuk össze alaposan az eltökéltséggel! Hagyjuk addig kelni, amíg a célt eléri! Szórjuk meg bőségesen vidámsággal! Süssük ki, vágjuk nagy szeletekre, és még melegen szolgáljuk fel!

Próba gyermekmunkásoknak

*Könnyű akkor kedvesnek lenni,
mikor az élet szárnyal, mint a dal.*

*Ki valóban ember, mosolyog
akkor is, ha jelentkezik a baj.*

*A szív próbája a nehézség,
mely egyszer mindenkire rátalál.*

*Egy mosolyra figyel a világ:
mely ragyog a hulló könnyeken át.*

(Ellen Wheeler Welcox)

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Egyetértesz-e velem abban, hogy rendkívül nehéz biblikusan viselkedni, amikor kritika vagy bántás ér, félreértenek, vagy nehézségbe kerülünk? Látsz-e magadban ezen a téren fejlődést? Ha igen, minek tulajdonítod?
- ◇ Szerinted is tanítanunk kell gyermekeinknek a biblikus viszonyulást a többi gyermekhez? Ha igen, hogyan?
- ◇ Ügyelsz-e te arra, hogy helyesen viszonyulj a gyermekekhez? Vajon nem áll-e fenn annak a veszélye, hogy reakcióid elnémítják szavaidat?

13. fejezet

Nehéz helyzetek és ezek megoldása

Legjobb a nehézséget azelőtt megoldani, mielőtt kialakulna! Ha az előző fejezetekben felvázolt irányelveket követjük, igen csekély az esélye annak, hogy zavar áll be személyes kapcsolatainkba. Ám időnként mégis számolni kell gondokkal, ezért jó, ha a Bibliából megtanuljuk, hogyan kezeljük azokat. Szinte mindig mi magunk vagyunk azok, akiknek lépünk kell ezekben az esetekben. A „labda nálunk van”, ezért nekünk kell megtennünk az első lépést.

1. sz. nehéz helyzet: Rosszat tettünk valakinek, és ezt tudjuk is.

A Szentlélek nem egyszer megérteti velünk, hogy azzal, amit tettünk vagy mondtunk, megbántottunk vagy megsértettünk valakit. Ez rendszerint akkor történik, amikor helytelenül, bűnös módon használtuk a nyelvünket. Ez hasonló ahhoz, amit Ézsaiás érezhetett, amikor így kiáltott fel:

„Jaj nekem! Elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok” (Ézs 6,5).

De milyen csodálatos, hogy az 5a versben a még tisztátalannak minősített nyelv a vers végére hitvalló nyelvvé válik, majd a 7. vers szerint már egy megtisztított nyelv.

Az idevonatkozó legfontosabb igeszakasz a Máté 5,23–24-ben található.

Nagyon fontos megértenünk az igeversek szövegkörnyezetét. A 22. versben az Úr Jézus arra a bűnre utal, amikor valaki ok nélkül¹⁵ haragszik az atyjafiára, és azt mondja az atyjafiának, hogy *ráka* (fajéjú vagy bolond). Vagyis amikor olyat mondunk a testvérünknek, amit nem kellett volna mondanunk, ami rossz, ami helytelen.

¹⁵ „ok nélkül” – csak a régi Károli-fordításban szerepel. (Szerk.megj.)

A következő versek azt vázolják, hogy mit kell tennünk, amikor valami hasonló történik, és ennek tudatában is vagyunk.

„Ha tehát áldozati ajándékodat az oltárhoz viszed, és ott jut eszedbe, hogy atyádfiának valami panasza van ellened, hagyd ott ajándékodat az oltár előtt, menj el, békülj ki előbb atyádfiával, és csak azután térj vissza, s vidd fel ajándékodat” (23–24. v.).

Vétkeztünk az egyik testvérünk ellen. Mondtunk vagy tettünk valamit, amit nem kellett volna. Úton az imaórára, vagy térden állva a csendességünkben eszünkbe jut, amit mondtunk vagy tettünk, és büntudatot érzünk. Mit kell tennünk?

- Az első lépés az, hogy megbánjuk és megvalljuk a bűnt Istennek. Az 1János 1,9 szerint minden bűnt, amit szóban, gondolatban vagy cselekedetben elkövettünk, meg kell vallanunk, vagyis nevén kell neveznünk. Ugyanakkor higgyük el, hogy Isten Jézusért már megbocsátott.

„Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: **megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól.**”

- A második lépést a Máté 5,24 mutatja be. El kell mennünk ahhoz a testvérhez, akit (szóval vagy tettel) megbántottunk, és meg kell vallanunk neki is bűnünket, majd kérnünk kell az illető bocsánatát.

„Sajnálom, amiért ezt meg ezt mondtam. Nem volt igazam. Kérlek, bocsáss meg!”

- ✓ Ne ködösítsünk!

„Ha olyat mondtam volna, amivel esetleg megbántottalak...”

- ✓ Ne okoljuk a másikat!

„Sajnálom, de te is olyan hibás vagy ebben, mint én...”

- ✓ Ne mentegessük magunkat!

„Tegnap mondtam valamit, amit nem kellett volna, de jó okom volt rá. Hadd magyarázzam meg...”

Egyszerűen valljuk meg a bűnt, és kérjünk bocsánatot. Ne mondjunk se többet, se kevesebbet!

Talán a másik is mondott vagy tett valamit, ami helytelen. Azzal neki kell foglalkoznia. Ránk csak az tartozik, hogy a **saját** problémánkat megoldjuk, és ennek egyetlen módja az, ha bocsánatot kérünk, és megbékülünk. Az nem a mi dolgunk, amit a másik fél tett, és ahogyan ő reagál a mi közeledésünkre; az az ő felelőssége. Nekünk azt kell elhatározunk, hogy a saját bűnünket bibliai módon rendezzük.

Gyakran tapasztaljuk majd, hogy ha így kérünk bocsánatot, a megbántott személy is bocsánatot kér, vagy felismeri, hogy ő is felelős az ügyben, amelyet így megnyugtatóan le lehet zárni. Ám ha ő nem is tenné, nekünk akkor is a Biblia szerint kell eljárunk.

- A harmadik lépést akkor kell megtennünk, ha mások előtt zajlott le valami. A szemtanúknak is tudniuk kell, hogy megbántuk, amit tettünk, és bocsánatot kértünk. Ha egy csoport előtt bántottunk meg valakit, próbáljuk meg ugyanabban a csoportban rendezni az ügyet. Ez rendkívül nehéz! Éppen ezért sokkal jobb megelőzni az ilyen gondokat, mint utólag próbálkoznunk azzal, hogy elsimítsunk valamit.

Egyszer egy teológiai hallgató félbeszakította D. L. Moody prédikációját, mire ő felcsattant, és egy ingerült megjegyzést tett. A prédikációt ezekkel a szavakkal zárta: „Barátaim, mindnyájatok előtt meg akarom vallani, hogy nagy hibát követtem el az összeövetel elején, amikor fiatal testvéremnek olyan bolond módon válaszoltam. Kérem Istent, hogy bocsásson meg nekem, és kérem fiatal barátomat, hogy ő is bocsásson meg.” Ezután lement a szószékről, és kezét rázott a fiatalemberrel.

Valaki, aki jelen volt, később így emlékezett erre az esetre: „Ez volt a legnagyobb dolog, amit valaha is láttam Moody életében”.

- Bizonyos esetekben, negyedik lépésként, jóvátétel is szükséges. Ha például valaki a történetek eredményeként hozzájut valamihez, ami tulajdonképpen a másikat illetné meg, akkor azt át kell annak a másik embernek engednie.

A gondolati bűnöket csak Istennek valljuk meg! A másik embernek csak annyit mondjunk el, amennyi a kérdéses bűnből számára is nyilvánvaló. Mondhatunk ilyeneket: „Sajnálom, hogy durva voltam hozzád.” Vagy: „Ne haragudj, hogy nem tartottam meg az ígéretemet.” De egy olyan bűnvallás, hogy „Egész nap irigykedtem rád”, nemcsak zavarba ejtő, hanem gondokat okozhat. A „titkos bűnöket” csak Istennek kell megvallanunk.

Miután megértettük, hogy milyen lépéseket kell megtennünk, tegyük is meg azokat. Ugyanakkor tartsuk szem előtt az alábbi szempontokat is!

- Nem jó, ha valaki „profi bűnvalló” lesz, vagyis állandóan mindenkinek megvall valamit. Ez különösen a túlérzékeny embereknél tapasztalható.
- Ha az a személy, akit megbántottunk, távol él tőlünk, levélben rendezzük a dolgot.
- Ha van valami, amit el kellene rendeznünk valakivel, akit megbántottunk, hiába várunk áldást az úrvacsorától vagy attól, hogy részt veszünk egy igei alkalmon. A feszültségek feloldása és a megbékélés sokkal fontosabb minden vallásos cselekedetnél. Először rendeznünk kell a helyzetet. Utána már mehetünk igei alkalomra, vagy taníthatjuk a gyermekeket. Addig azonban nem várhatjuk Isten áldását, amíg egy ilyen probléma megoldatlan marad.
- Mennyivel jobb azonban úgy élni, hogy nem gerjesztünk ilyen helyzeteket, mint utólag végigjárni azt a fájdalmas és kellemetlen utat, mely a megbékéléshez vezet.

2. sz. nehéz helyzet: Úgy érezzük, velünk tettek rosszat.

Ilyenkor tudjuk, hogy nem mondtunk és nem tettünk semmi rosszat, tehát nincs is bűntudatunk. Viszont úgy gondoljuk, hogy a másik mondott vagy tett valamit, amivel megbántott minket. Mit tehetünk?

Először nézzük, mit NE tegyünk?

- Ne vágjunk vissza, és ne tegyünk, ill. ne mondjunk semmi bántót! Két rosszból soha nem lesz jó.
- Ne kezdjük el sajnálni magunkat, és ne kezdjük el magunkban dohogni!
- Ne engedjünk utat a keserűségnek!
- Ne beszéljünk a történekről és az illetőről másoknak!
- Ugyanakkor az sem célravezető, ha megpróbálunk fátylat borítani rá. Megtörténhet persze, hogy sok imádság és megfontolás után úgy értjük meg, tovább kell lépnünk, mert mindkettőnknek így a legjobb. Általában azonban nem ajánlatos úgy tennünk, mintha mi sem történt volna, és azt gondolnunk, így vagyunk jó keresztyének. Az, amikor ezt tesszük, rendszerint nem nagylelkűség a részünkről, hanem inkább gyávaság.

Most lássuk, mit tegyünk?

A Máté 18,15–17 bölcsen eligazít:

„Ha vétekezik atyádfia, menj el hozzá, intsd meg négy szemközt: ha hallgat rád, megnyerted atyádfiát. Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egy vagy két embert... Ha nem hallgat rájuk, mondd meg a gyülekezetnek.”

- Az első és legfontosabb lépés, hogy odamegyünk az illető testvérhez, és **négy szemközt** próbálunk meg beszélni vele. Kezeljük bizalmasan az ügyet, tehát másokkal ne beszéljünk róla! Testvérünknek mondjuk meg, hogy amit tett, az helytelen volt, és magyarázzuk is el, hogy miért. Mindezt azért tesszük, mert segíteni akarunk neki, és nem azért, hogy megalázzuk. Ne akarjuk magunkat igazolni, és ne is akarjunk semmit bebizonyítani. Ha nem veszünk tudomást arról, amit tett, és ezért nem szembesülhet azzal, hogy amit tett, az rossz, akkor nagy valószínűséggel ismét megteszi majd. Ezért a mi célunk a helyreigazítás, és nem a kárhoztatás.

„Aki figyelmezteti az embereket, az végül kedvesebb lesz annál, aki csak hízeleg” (Péld 28,23).

„Jó szándékúak a baráttól kapott sebek” (Péld 27,6a).

Nyilvánvalóan az a legjobb, ha elmegyünk az illetőhöz, és személyesen beszélünk vele, ám ez nem mindig lehetséges. Vagy nincs hozzá bátorságunk, mert gyanítjuk, hogy az érintett fél nem fogadja majd jól közeledésünket, vagy nem tudjuk elérni. Ilyenkor a legjobb levelet írni neki. A leghasznosabb és leghatékonyabb mégis előszóban intézni az ilyeneket.

Fontos ezenkívül az is, hogy barátságos hangnemben, barátságos indulattal és barátságos lelkülettel közeledjünk a másikhoz. Erre biztat a Galata 6,1 is:

„Testvéreim, ha valakit tetten is érnek valamilyen bűnben, ti, akik lelki emberek vagytok, igazítsátok helyre az ilyet szelíd lélekkel.”

Időnként nem kerülhetjük el, hogy valakit megintsünk, de ha megfelelő lelkülettel tesszük, tulajdonképpen segíthetjük a másikat. Reménység szerint, ha nem is azonnal, még értékelni is fogja egyszer, hogy őszinték voltunk hozzá. Beszéljünk nyíltan és komolyan, de semmiképpen sem durván! Egyesek azzal büszkélkednek, hogy nyíltan mernek bármiről beszélni, pedig inkább csak nyerseks. Az ilyen nehézségekben elengedhetetlen a tapintat, a bölcsesség és a szelídség.

Pál apostol egyszer nyíltan szembehelyezkedett Péterrel, de évekkel később Péter így ír róla: *„szeretett testvérünk, Pál”* (2Pt 3,15).

Meg kell azonban ismételnem, hogy van, amikor a legjobb csendben maradni, és – ha a szívünk megnyugszik ebben – az egészet Istenre bízni. Ám ilyenkor teljesen bizonyosnak kell lennünk abban, hogy a hallgatás oka nem a konfliktus felvállalásától való félelem, illetve hogy mi valóban teljesen ártatlanok vagyunk az ügyben. Ehhez őszintén át kell gondolnunk, hogy nem volt-e mégis részünk a probléma kialakulásában. Ha meglátjuk, hogy mi is követtünk el bűnt, akkor először bocsánatot kell kérnünk azért, amit mi tettünk. Ha az illető is meglátja a saját vétkét, és bocsánatot kér, azonnal és teljesen meg kell bocsátanunk (Mt 18,21–22).

A Biblia azt tanítja, hogy mindig meg kell bocsátanunk annak, aki bűnbánatot tanúsít (Lk 17,3), hiszen Isten is megbocsát nekünk, ha megvalljuk és megbánjuk, amit elkövettünk ellene. Nem szabad azonban engednünk, hogy a megbocsátás elveszítse súlyát és jelentőségét. Annak, hogy Isten megbocsátott nekünk, illetve hogy mi megbocsátunk felebarátunknak, fontos feltétele a bűnbánat. Ha egy testvér vétkezik ellenünk, de nem akarja azt megbánni, nem kell a szó legteljesebb értelmében megbocsátanunk. Természetesen abban az értelemben igen, hogy nem táplálunk haragot vele szemben, sőt szeretjük, és bármikor készen állunk megbocsátani neki. Mivel az igazi megbocsátás mindig együtt jár a testvéri közösség helyreállításával, azzal, hogy egy olyan testvérrel ápolunk szoros közösséget, aki bűnt követett el ellenünk, de nem mutatott bűnbánatot emiatt, egyáltalán nem szolgáljuk az ő javát. Az a megbocsátás, amelyik nem várja el a bűnbánatot, nem szeretetből fakad, hanem pusztán érzélgősségből.

Tanulnunk kell azonban megbocsátani a minket ért kárt vagy sértést, ha a másik bűnbánattal jön hozzánk. Kis lépések vezetnek oda, hogy később el is tudjuk felejteni. Addig is tudatosan rá kell venni magunkat arra, hogy ne foglalkozzunk az esettel többé.

Isten úgy bocsátott meg nekünk, hogy nem emlékezik bűneinkre, vagyis nem tartja számon azokat, és azt akarja, hogy ebben is hozzá hasonlítsunk (Zsolt 103,3; 130,3–4; Ézs 55,7; ApCsel 5,31; 13,38; Ef 1,7; 4,32). Így tett az Úr Jézus is (Lk 23,34), és így tett István is (ApCsel 7,60). Jól szemlélteti ezt a Máté 18,21–35-ben olvasható példázat, amely az után következik, hogy a Szentírás a megbékélés témáját tárgyalja, és elénk adja a tékozló fiú történetében a megbocsátás csodálatos példáját (Lk 15,20–24). Erről olvashatunk még más helyeken is (Mt 18,21–22; 6,14–15; Mk 11,25–26). Sőt még azt is megtudjuk, hogy „hányszor” kell megbocsátanunk: 490-szer (Mt 18,21–22).

A Biblia világos tanítása szerint azt, hogy a mi életünkben valóság-e az Istentől kapott bűnbocsánat, mindennél jobban bizonyítja, hogy meg tudunk-e bocsátani másoknak (Mt 6,12–15). Más szavakkal: annak a „keresztyénnek”, akinek a szíve nem hajlik a megbocsátásra, és képes tartósan irgalmatlan lelkülettel viseltetni egy testvére iránt, minden oka megvan arra, hogy feltegye a kérdést magának, valóban kapott-e Istentől bűnbocsánatot és örök életet.

- A második lépést csak akkor kell megtennünk, ha az illető nem hajlandó a párbeszédre, vagyis az első lépés kudarccal jár. Ilyenkor vigyünk magunkkal egy-két személyt! Nagyon jó, ha az illető testvér, akivel beszélni akarunk, ismeri, tiszteli őket, és mi is tudjuk, hogy azok, akiket felkértünk, képesek pártatlanul jelen lenni, és hozzánk hasonlóan, a Galata 6,1 szerint szeretetben törekedni a békítésre. Imádkozzunk, és bízunk abban, hogy a felkért személyek jelenléte és/vagy részvétele segít orvosolni a kialakult bajt.
- A harmadik lépés, ha az első kettő nem vezetett sikerre, az, hogy „megmondjuk a gyülekezetnek”. Ez a mi esetünkben valószínűleg azt jelenti, hogy tájékoztatjuk az illető gyülekezetének a lelkészét; átadjuk neki az ügyet, hátha ő tud segíteni. Mindenesetre a Máté 18,15–17 arról beszél, hogy másokat csak akkor kell bevonni, ha a négy szemközti beszélgetés nem vezetett eredményre.
- Amennyiben egyik lépéssel sem jutunk előrébb, tudomásul kell vennünk, hogy (egyelőre) nincs megoldás, és elkerülhetetlen, hogy útjaink szétváljanak. A reményt azonban soha ne adjuk fel! Továbbra is imádkozzunk kapcsolatunk gyógyulásáért!

3. sz. nehéz helyzet: Csak érezzük, hogy valami nincs rendben egy másik személy közt és köztünk, de pontosan nem tudjuk, mi lehet a baj.

Arra gondolok, amikor megvizsgáltuk magunkat, és nem találtunk semmit, amit mi követtünk volna el. Továbbá nem jutott eszünkbe semmi, amit a másik tett volna. Mégis egészen nyilvánvalóan valami nincs rendben köztünk.

Az ilyen esetben **nekünk** kell először lépnünk: menjünk oda az illetőhöz, és mondjuk ezt: „Úgy érzem, valami nincs rendben közöttünk. Nem tudom, mi az oka. Kérlek, mondd meg, ha tettem vagy mondtam valamit, ami megrontotta a kapcsolatunkat!”

Nagyon fontos kinyitni az ablakot, és beengedni a világosságot. Erre utal az 1János 1,7:

„Ha pedig a világosságban járunk, ahogyan ő maga a világosságban van, akkor közösségünk van egymással”.

„**Világosságban járni**” azt jelenti, hogy szeretetteljes, őszinte testvéri közösségben élünk egymással, és kapcsolatunk mentes a viszálykodástól, félreértésektől, egymás bírálgatásától. Bátran mindent meg tudunk beszélni, gyakoroljuk egymás felé a bűnbánatot és a megbocsátást, tehát tudjuk rendezni a felmerülő nehézségeket.

Néhány kulcsfontosságú alapelv

A fent felsorolt nehézségek rendezéséhez lássunk néhány alapszemponatot!

- Ne söpörjünk semmit a szőnyeg alá! Ez többnyire csak a helyzet elmérgesedéséhez vezet.
- Kezeljük a nehézségeket, ha lehet, azonnal és gyorsan! A legapróbb kavics is tönkretelheti a gépezetet.
- Mindent próbáljunk meg személyesen rendezni! Csak akkor levelezzünk, ha a beszélgetés nem lehetséges.

- Ne várjunk a másokra, tegyük meg mi az első lépést!
- Fejlesszük humorérzékünket! Tanuljunk meg nevetni saját hibáinkon! Nyugodtan nevéssük ki magunkat, amikor meglátjuk, milyen jelentéktelen dolog miatt izgattuk föl magunkat! Túl gyakran túl sokat és túl komolyan foglalkozunk magunkkal, ezért a bolhából is elefántot csinálunk.
- Szokták mondani, hogy a türelem minden erények királynője. Ezért szüntelenül fejlesszük magunkban, mert sok áldás származik belőle!
- Gondolkodjunk mindig hosszú távon! Tegyük fel magunknak a kérdést: „Igazán annyira fontos, ami történt? Vajon lesz-e kihatása a jövőre? Származik-e belőle valami pl. öt év múlva?” Végül hadd idézzek egy spanyol közmondást: „Nincsen olyan seb vagy baj, amelyet száz év be ne gyógyítana.” Milyen igaz! Az idő gyakran megváltoztatja a dolgokat, és ami még ma szörnyen fontosnak tűnik, holnapra talán már feledésbe megy.

BIZONY NEM KÖNNYŰ

*bocsánatot kérni, botlásainkból tanulni,
önzetlenül élni, tanácsokat elfogadni,
vétket beismerni, bármit előlről kezdeni,
jószívűnek lenni, senkire sem irigykedni,
méltányosnak lenni, mások hibáit elnézni,
sikert elviselni, a színvonalat tartani,
séreelmet feledni, másoknak megbocsátani,
új ötlettel előállni, gúnyos mosolyt elviselni,
haragot legyőzni, gondolkodni, aztán lépni,
szégyent elhordozni, mindenben a jót meglátni.*

DE MEGLÁSD, MEGÉRI!

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Eszedbe jut-e most valaki, akit a közelmúltban megbántottál akár szóban, akár cselekedetben? Tettél-e lépéseket azért, hogy rendezd a helyzetet? Ha nem, tervezel-e lépni a dologban?
- ◇ Megbántott-e mostanában valaki, szerinted ok nélkül? Hogyan reagáltál rá? Nem jut-e eszedbe valami, amivel előidézhetted a helyzetet? Tettél-e már valamit az ügy rendezéséért? Mit? Miért? Van-e még valami, amit meg kell tenned?
- ◇ Történt-e már veled olyan, hogy érezted, valami nincs rendben közted és egy testvéred között, de nem tudtad, mi okozta a kapcsolat megromlását? Mit tettél? Elértél-e valamit?

14. fejezet

A jó személyes kapcsolatok áldásai

Az előző fejezetekben azokról a veszélyekről gondolkodtunk, amelyeket meg kell próbálnunk elkerülni, illetve azokat a nehéz helyzeteket vettük sorra, amelyeket meg kell tanulnunk felismerni. Most azonban, hogy közeledünk a könyv első nagy részének a végéhez, mindenképpen ejtsünk néhány szót azokról az áldásokról is, amelyek a jó emberi kapcsolatokból származnak. Ezek a következők:

- Milyen áldásokkal jár, ha helyesen viszonyulunk másokhoz?

Ha megértően, szeretettel viseltetünk mások iránt, mi leszünk az áldás számukra. Ez természetesen nekünk is áldást jelent. Nemcsak érzelmileg, de testileg is jobban érezzük magunkat, és szolgálatunkban is tapasztaljuk Isten áldásait.

- Milyen áldásokkal jár, ha meghallgatunk másokat?

Az embereket mindig megerősíti és megnyugtatja, ha valaki hajlandó őket figyelmesen, érdeklődve és együttérzéssel végighallgatni. Ugyanakkor minket is jó érzéssel tölt el, ha látjuk, segítünk másoknak, még akkor is, ha csak meghallgattuk őket.

- Milyen áldásokkal jár, ha szavakkal vigasztalunk, bátorítunk másokat?

Olyan sok kétségbeesett és elcsüggedt ember él körülöttünk! Egy biztató szó és egy kedves tekintet új lendületet adhat nekik. Emellett magunknak és az érintetteknek is nagy áldás, ha dicsérő és elismerő szavakat mondunk róluk és másokról.

- Milyen áldásokkal jár egy kedves levél megírása?

Csak egy példa: „Szeretném, ha tudnád, hogy ma reggel imádkoztam érted.”

Nem szükséges hosszú leveleket írni. Néhány sor is nagyon sokat jelenthet valakinek, aki nehezek között van, de nemcsak a címzett, hanem a levél írója is áldásokat tapasztal.

- Milyen áldásokkal jár a mi életünkben, de főleg mások életében, ha féken tudjuk tartani érzelmeinket, indulatainkat, és soha nem jövünk ki a sodrunkból?

Otthon is és a gyülekezetben is hozzájárulunk a békés légkörhöz, amelyet az emberek mindig érzékelnek és értékelnek. Emellett jó bizonyosság lehetünk mások előtt.

- Milyen áldásokkal jár a jó humorérzék?

Óriási segítség, ha tudunk nevetni, és nem vesszük túl komolyan a dolgokat. Még az egészségünknek is jót teszünk ezzel!

Boldogok, akik békét teremtenek

Mindenkinek, nekünk is és azoknak is, akikkel együtt élünk, dolgozunk vagy kapcsolatba kerülünk, a legnagyobb áldást az jelenti, ha nem a viszálykodás lehetőségét keressük, hanem mindig békességre igyekszünk.

Az Úr Jézus mondja ezt a Máté 5,9-ben:

„Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak neveztetnek.”

A békességet sok minden rombolja: a féltékenységek, a büszkeségek, a türelmetlenségek, a szeretet hiánya, a félreértések, a túlérzékenységek, de mindennek előtt a zabolátlan nyelv.

Emberi kapcsolataink megőrzéséhez és a békességet felborító nehézségek kezeléséhez, leküzdéséhez sok bölcsességre van szükségünk.

Isten világosan megmondja, hogy azt a (felülről való) bölcsességet, amelyet csak Ő adhat, válaszképpen kapjuk imádságainkra (Jak 1,5), és ez a bölcsesség **békeszerető**, vagyis **békességet** eredményez (Jak 3,17). Jakab még azt is írja, hogy ez a békesség tiszta, méltányos, engedékeny, irgalommal és jó gyümölcsökkel teljes, nem részrehajló, nem képmutató és igazságos. Az igazság gyümölcse pedig **békességben** vettetik el azoknak, akik a **békességben** munkálkodnak (Jak 3,18).

Olvasunk ugyanitt egy másféle „bölcsességről” is: a világ földi bölcseségéről (Jak 3,15), melynek eredménye irigység, viszálykodás, zűrzavar és gonosz tettek (Jak 3,16), vagyis a **békesség** megromlása. Ezek szerint

a „gyümölcsök” mutatják meg, hogy milyen bölcsességgel rendelkezünk és élünk. A felülről való bölcsesség **békességet**, a földi bölcsesség békétlenséget teremt.

Imádkozzunk azért a felülről való bölcsességért, mely a **békesség** gyümölcsét termi, és szabaduljunk meg minden földi bölcseségtől, amely csak tönkretenni tudja a **békességet**.

Az Ige kijelentése alapján Istennek az az akarata, hogy népe vele is és egymással is **harmóniában** éljen és munkálkodjon. A Kolossé 3,15 szerint **békességre** hívott el bennünket:

„A Krisztus békessége uralkodjék a szívetekben, hiszen erre vagytok elhíva az egy testben. És legyetek háládatosak.”

A Krisztus **békességének** először is a saját szívünkben kell uralkodnia; de mivel ugyanakkor a Testnek vagyunk a tagjai, egymással is ápolnunk kell a **békességet** és a lelki egységet. Erre csak akkor vagyunk képesek, ha a Krisztus **békessége** uralkodik a szívünkben.

A Biblia arra int bennünket, hogy minden emberrel **békességben** éljünk.

„Ha lehetséges, amennyire tőletek telik, éljetez minden emberrel békességben” (Róm 12,18).

Állandóan fel kell tennünk magunknak ezt a kérdést: „Vajon én a békességet igyekszem megőrizni, vagy általában felborítom azt?”

Milyen csodálatos lenne, ha mindenütt úgy ismernének bennünket, mint akik igyekszünk békét teremteni, és akárhová megyünk, nem békétlenséget hagyunk magunk mögött, hanem a **békesség** illatát árasztjuk.

Adjon Isten mindannyiunknak **békességet** a szívünkbe! Adja nekünk hatalmas erejét, hogy személyes kapcsolatainkban mindenkor **BÉKESÉGRE** igyekezzünk!

Egy idős ember imádsága

Uram, te tudod a legjobban, hogy eljárt felettem az idő, és nemsokára megöregszem.

Kérlek, óvjál meg attól a rettenetes szokástól, hogy mindig jártassam a számat, és azt gondoljam, nekem minden témához mindig hozzá kell szólnom. Szabadíts meg attól a kényszerképzettől, hogy nekem kell rendbe tennem mindenkinek az életét.

Tartsd kordában az elmémet, hogy ne ismételgessen vég nélkül jelentéktelen részleteket, hanem tudjon mindig a lényegre térni.

Add, hogy a te kegyelmeddel és türelmeddel hallgathassam mások fájdalmas panaszáradatát.

Tégy pecsétet a számra, amikor a saját bajaimról akarna szólni, hiszen az évek múlásával a nyavalyák egyre szaporodnak, bennem pedig egyre növekszik a vágy, hogy vég nélkül soroljam azokat.

Tanítsd meg nekem azt a dicsőséges leckét, mely arról szól, hogy bizony én is tévedhetek.

Formálj engem elviselhetővé! Nem akarok szent lenni, mert a legtöbbel kínkeserves az együttélés, ám egy zsémbes öregember valóságos mestermű az ördög kezében.

Tégy megfontolttá, de ne mélabússá, segítőkésszé, de ne basáskodóvá!

Hát azt a temérdek bölcsességemet már nem fogom tudni mind felhasználni... de Te tudod a legjobban, Uram, hogy szeretném, ha még a végén is lennének barátok körülöttem! Ámen.

(Ismeretlen szerző)

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Eszedbe jut-e valaki, aki mindig igyekszik békét teremteni, illetve a békét megőrizni? Hogyan teszi ezt?
- ◇ Ismersz-e valakit, aki mindig békétlenséget szít? Hogyan teszi ezt?
- ◇ Te melyik csoportba sorolnád magadat? És mások hová sorolnának? Békét teremtesz, vagy inkább mindig felkavarod a kedélyeket?

II. rész

A vezetés

15. fejezet

Gondolatok a vezetésről

Mindenekelőtt három egyszerű kérdésre keressük a választ.

Mi a vezetés?

Mindig jó, ha először azt gondoljuk végig, hogy miről is beszélünk.

A vezetés meghatározása

Ezeket találtam a témában:

„A vezetés az, amikor embereket arra ösztönöznek, hogy egy közös cél érdekében kövessenek valakit.”

„Vezető az, aki másokat vezet és irányít.”

„Vezető az, aki tudja, hová megy, és képes másokat is magával vinni.”

„Vezető az, aki ismeri az utat, az élre tud állni, és képes másokat is maga után vonni.”

„A vezetés az a képesség, hogy valaki képes másokat befolyásolni.”

„A vezetés az az adottság és akarat, amely képes férfiakat és nőket mozgósítani egy közös célért, és az a jellem, amely bizalmat ébreszt másokban.”

Mindezek nagyon jó meghatározások. Én a legegyszerűbb (és talán a legjobb) megfogalmazásnak ezt tartom:

„Vezető az, akit mások követnek.”

Követ-e minket valaki? Lehet, hogy csak egyetlen személy, talán egy gyermek. Akkor már vezetők vagyunk. Ne feledjük: attól, hogy valakit vezetőnek hívnak, az illető még nem feltétlenül vezető, és fordítva: lehetünk vezetők anélkül, hogy annak hívnának.

A vezetés bibliai értelmezése

Péter apostol az 1Péter 5,1–4-ben ír a gyülekezeti vezetésről, és ezekből a versekből sok mindent megtanulhatunk a vezetésről.

- Mire van szüksége egy vezetőnek?
 - ✓ Tartsa magát egyenlőnek a többiekkel, és ne érezze magát többnek náluk (1a).
 - ✓ Jézus Krisztus szenvedéséből és halálából merítsen erőt (1b).
 - ✓ Szeme előtt az eljövendő dicsőség lebegjen (1c).
- Melyek egy vezető feladatai?
 - ✓ Pásztorolni a rábízottakat:
 - ✦ táplálni őket (2a) és
 - ✦ gondjukat viselni (2b).
 - ✓ Felügyelni a rábízottakat (2–3):
 - ✦ útmutatást adni nekik, de nem úgy, mint egy diktátor (3a), és
 - ✦ örömmel figyelni rájuk (3a).
 - ✓ Példát mutatni a rábízottaknak (3b).
- Melyek a feltételei annak, hogy valaki vezető legyen?
 - ✓ A vezető akarja teljesíteni Isten akaratát (2a).
 - ✓ A vezető tudjon lemondani az anyagi javakról (2c).
 - ✓ A vezető legyen alázatos (3).
- Miben reménykedik egy vezető?
 - ✓ A Főpásztor eljövételében (4a).
 - ✓ A dicsőség hervadatlan koronájában (4b).

Vezetőnek születik valaki, vagy azzá válik?

Sokan gondolják úgy, hogy a vezetők éles elmével, szilárd jellemmel és erős személyiséggel születnek. Vagyis természetüknél fogva rendelkeznek a vezetéshez szükséges képességekkel: „született vezetők”.

Én ezzel nem teljesen értek egyet. Isten valóban megajándékoz embereket olyan adottságokkal, amelyek vezető pozícióhoz juttathatják őket, ha megfelelően fejlesztik adottságaikat. Ugyanakkor bizonyos értelemben a vezetés képességét ki is lehet munkálni. Kemény munka, türelem és szorgalom kell hozzá, de lehetséges. Számos, kiváló keresztyén vezetőt ismerünk, akik nem születtek erős egyéniséggel, és maguktól nem is voltak alkalmasak mások vezetésére. Életük egy pontján azonban úgy érezték, Isten terelgeti őket a vezetés felé, ezért csendben és türelmesen, természetesen Isten erejével, kifejlesztették magukban a vezetés képességét.

Valaki bölcsen ezt mondta egyszer: „Bár a potenciális vezetők születnek, az eredményes vezetők azzá válnak”. Egy másik író így fogalmazott: „A keresztyén vezetőben keverednek a természetes adottságok és a lelki adottságok, vagy, ha úgy tetszik, a természetes talentumok a lelki ajándékok.”

- Kétségkívül vannak olyan vezetők, akiket méltán nevezhetünk született vezetőknek. Nyilvánvaló módon rendelkeznek a vezetés képességével: úgy születtek, vagy megtérésükkor vagy utána, természetfeletti módon megkapták a vezetés ajándékát. A vezetés mindkét esetben Istentől kapott képesség. Ezt az ajándékot mindenki érzékeli, és az illető majdnem mindig – gyakran öntudatlanul is – átveszi az irányítást. Az ilyen ember alakítja a helyzeteket, létrehozza, megtervezi, megszervezi a munkát, talán még a csapat élére is áll, és mindezt egészen természetesen teszi. Ismerünk ilyen embereket? Talán mi is ilyenek vagyunk?

A Szentírásban több ilyen vezetővel is találkozunk. Pl.: József, Mózes, Nehémiás, Dániel, Péter és Pál.

Ha valaki természetes vezetési képességekkel rendelkezik, az még nem jelenti azt, hogy ne lenne szüksége képességei csiszolására. Éppen hogy nagy szüksége van rá, bár ő maga ezt talán nem is érzékeli. Talán néhány területen éppen azért kevésbé hatékony vezető, mert dolgoznia kellene adottságain.

Mondok egy példát. Péter is ebbe a kategóriába tartozik. Noha született vezető volt, sokat kellett vezetői képességeivel foglalkoznia. Legfőképp az „önfegyelem művészetét” kellett megtanulnia.

- Vannak azután azok a vezetők, akiket beállítottak vagy kineveztek erre a posztra anélkül, hogy láthatóan rendelkeztek volna természetes adottságokkal ehhez. Dr. Tozer, amerikai szerző és lelkipásztor írja:

„A jó és megbízható vezető valószínűleg soha nem vágyott vezetői tisztségre, ám a Szentlélek belső készítésére és a körülmények külső nyomására kénytelen volt vállalni ezt a szerepet. Ilyen volt Mózes (amikor először kapta meg az elhívást a nép vezetésére), Dávid és több ószövetségi próféta.”

Ezek az emberek szinte a saját akaratuk és meggyőződésük ellenére lesznek vezetők, és csak azért fogadják el a megbízatást, mert érzik, ez Isten akarata velük. Gyakran érzik magukat kevésnek a feladathoz, ezért igénylik a segítséget. Talán közöttünk is vannak ilyen vezetők? Remélem, ez a könyv segít nekik a növekedésben!

Ilyen biblia vezető volt Józsué, Jeremiás és Timóteus.

Vezetőnek születik valaki, vagy azzá válik? Is-is.

- Egyesek úgy születtek, mégis dolgozniuk kell azon, hogy azzá váljanak.
- Mások nem úgy születtek, ezért dolgozniuk kell azon, hogy azzá váljanak.

Hogyan lehet a vezetői képességeket fejleszteni?

A vezetők mindkét típusánál, mint már említettük, szükséges a fejlődés. Ez azokra is érvényes, akik valahol a két csoport között látják magukat.

Mindenekelőtt tisztáznunk kell, hogy a vezetés a Lélek egyik ajándéka. A Róma 12,8-ban „előljáró”, az 1Korinthus 12,28-ban „vezetés” (Károli-fordításban „kormány”) szerepel a felsorolásban. A Lélek ajándéka természetfölötti képesség, amelyet a Szentlélek Isten ad egyeseknek a megtéréskor vagy utána, Jézus Krisztus egyházának az építésére. Ilyen módon Isten olyan embereket is elhívott vezetőnek, akiket mi biztosan alkalmatlanoknak minősítettünk volna, ám Isten felhasználta és megáldotta őket abban a minőségükben. Szolgálatuk arra épült, hogy Isten a múltban már megadta, vagy a jövőben tervezte megadni nekik a vezetés képességét.

Azt is látnunk kell, hogy egyes keresztyén vezetőkrol már a megtérésük előtt kiderült, hogy rendelkeznek vezetői adottságokkal. Azok is Istentől származtak, és ha szigorúan véve nem is a Lélek ajándékai voltak, Isten a megtérésükkor vagy utána mégis megszentelte és felhasználta azokat az Ő dicsőségére.

Mindkét esetben szükséges az ajándékot vagy a képességet fejleszteni. Timóteust arra inti Pál, hogy a benne lévő ajándékot ne hanyagolja el (1Tim 4,14), hanem gerjessze fel (2Tim 1,6).

- Egy vezető **kérje** Istent, hogy segítsen kifejleszteni vezetői képességeit.
- Egy vezető **használja** képességeit, és ne hanyagolja el azokat.
- Egy vezető **tanulja meg**, mit tehet azért, hogy jobb vezető lehessen. Remélem, ez a könyv segítséget ad ehhez.
- Egy vezető **dolgozzon** keményen azon, hogy azt, amit már megtanult, átvigye vezetői gyakorlatába.
- Egy vezető legyen **türelmes**. Minden átalakulás és fejlődés időigényes, és nem egyik napról a másikra történik.

Úgy gondolom, hasznos röviden áttekintenünk, mi Isten terve egy vezetővel, és milyen fontos a vezetés Isten tervében.

Az Isten által elhívott vezető életének egyes szakaszai

Amikor Isten elhív valakit az Ő szolgálatába, akár vezetőnek, akár más feladatra, tervét négy lépésben valósítja meg. A témát részletesen kifejtem ötödik könyvemben, melynek címe: *Nem voltam engedetlen a mennyei látás iránt.* (A könyvet az országos GyEK/VISZ-irodától lehet megrendelni ingyen.)

Itt csak röviden foglalom össze a négy lépést, amely a vezetőt érinti.

➤ **Meglátni**

A vezetőnek Isten Igéjének az alapján négy „látást” kell szereznie. Természetesen ezeket nem a szemével, hanem a szívével kell „meglátnia”.

- ✓ Meg kell látnia Isten mindenhatóságát és szuverenitását.
- ✓ Meg kell látnia a gyermekek szükségét.
- ✓ Meg kell látnia az evangélium erejét.
- ✓ Meg kell látnia a saját felelősségét.

➤ **Megtenni**

El kell indulnia, és engedelmeskednie kell annak a látásnak, amelyet Istentől kapott, vagyis konkrét lépéseket kell tennie.

➤ **Megőrizni**

Miután a vezető nekifog a munkának, előbb vagy utóbb lejut a csalódás, a csüggedés, sőt a depresszió mély völgyeibe. Ám ott sem szabad elfeledkeznie arról, amit meglátott, és elhívásáról, amelyet kapott. Folytatnia kell a munkát, Isten személyéből kell erőt merítenie, és így kell megőriznie békességét.

➤ **Megnyerni**

Győzelem az, amikor egy látás valóra válik valamikor a jövőben. De győzelem az is, ha a vezető kitart a jelenben, és minden körülmények között megtapasztalja Isten békességét.

Ezeket a szakaszokat minden vezető átment, legyen szó bibliai vezetőkről, mint például Ábrahám, Mózes, Nehémiás vagy Pál, vagy egy-

házi és missziói vezetőkről, mint például William Carey [uiljem keri], Hudson Taylor, Charles Spurgeon vagy C. T. Studd [szí tí sztád].

Péter életében is megfigyelhetjük ezeket.

- Péter két dolgot nagyon világosan **meglátott**. Az Úr Jézus megmutatta neki, hogy
 - ✓ mit fog tenni majd (Lk 5,8–10): embereket fog halászni;
 - ✓ mivé lesz majd (Jn 1,43; Mt 16,17–18): kősziklává.Amikor az Úr Jézus ezeket mondta neki, mindkettő teljességgel lehetetlennek tűnt.
- Péter annak alapján, amit meglátott, mégis **megettette**, hogy mindent elhagyott (Lk 5,11; Mk 10,28).
- Péter a sok völgy ellenére is **megőrizte** a látást, amelyet kapott.
 - ✓ A Mester helyreigazította (Jn 13,6–10).
 - ✓ A Mester megdorgálta (Mt 16,23).
 - ✓ Rosszul reagált egy fontos helyzetben (Jn 18,10–11).
 - ✓ Elaludt, amikor nem lett volna szabad (Mt 26,36–46).

A legmélyebb völgybe mégis akkor került, amikor megtagadta Mesterét (Mt 26,69–75).

Pétert ezek a bukások felzaklatták és le is sújtották, de tanult belőlük, és ezek a leckék később segítették őt, többek között, annak a két levélnek a megírásában is, amelyek egyik legfontosabb részét képezték annak a szolgálatnak, amely az eljövendő évszázadokra is nagy hatást gyakorolt.

Az a vezető, aki követett el hibákat, és ezt tudja is magáról, segítségére lehet másoknak abban, hogy ők ne kövessék el ugyanazokat a hibákat.

Az Úr Jézus kegyelmesen helyreállította Pétert, és elvezette a negyedik szintre.

- Péter sok csatát **megnyert**. A győzelem annak a látásnak a beteljesedése volt, amelyet az Úr Jézustól kapott évekkorábban:
 - ✓ pünkösd napján 3000 embert „halászott” (ApCsel 2,41);

- ✓ megmutatta új, rendíthetetlen, köszikla-jellemét, amikor – gyakran ellenséges vagy közömbös hallgatóság előtt – prédikált (ApCsel 2,14–40; 3,8–22; 5,29–32), levelet írt (1Pt és 2Pt), bölcs vezetői döntéseket hozott (ApCsel 5,3–4; 10,9–48), vagy bátran, félelem nélkül kiállt az Úr ügyéért (ApCsel 12,3–19).

A vezetés jelentősége

Egy hajó kormány nélkül soha nem jut el sehová. Az a szervezet vagy csoport, amelynek nincs vagy rossz a vezetője, nem tud hatékonyan működni. Nagyon sok függ a kéztől, amelyik a kormányon nyugszik. Ez a kéz határozza meg a haladás irányát, és ez tartja össze a csoportot.

A munka – egy szervezet, egy egyház, egy csoport, egy család vagy bármilyen közösség munkája – mindig olyan, amilyen a vezető. A jó vezetés eredményeképpen rendszerint az adott szervezet vagy gyülekezet is jól működik, és ennek az ellenkezője is igaz.

Készül közülünk valaki vezetőnek? Jó vezetőnek?

Pál, minden idők egyik legnagyobb vezetője

Gondoltam, mindenki szívesen elolvassa az alábbi képzeletbeli, humoros levelet, melyet Pál apostol kapott válaszként arra az írásos kérvényére, melyben misszionáriusnak és vezetőnek jelentkezett.

Biztos vagyok benne, hogy a levél mosolyt csal a kedves Olvasó arcára, de egyben el is gondolkoztatja, amikor meglátja, mekkora bakot lóhat az ember, amikor egy potenciális vezetőről alkot véleményt.

Pál apostol

független misszionárius

Korinthus, Görögország

Kedves Pál Testvér!

A közelmúltban kaptuk kézhez kérvényét, melyben közli, hogy szervezetünknel szeretne szolgálni. Alaposan kivizsgáltuk ügyét, és – őszintén szólva – nem értjük, hogyan kaphatott Ön egyáltalán „működési engedélyt” mint misszionárius.

1. Először is azt hallottuk, hogy súlyos szemproblémával küzd, amely a hatékony missziós szolgálatban, minden bizonnyal, leküzdhetetlen akadályt képező fogyatékoság. A mi felvételi követelményeinkben az 5/5 vagy 1,0 látás (teljes látásélesség) szerepel.
 2. Másodszor, fenntartással fogadjuk az olyan főállású misszionáriust, aki részidőben világi munkát végez. Márpedig Önről azt hallottuk, hogy sátorkészítésből is hozzájut némi bevételhez. A Filippi gyülekezethez írt levelében elismeri, hogy ők az egyetlen csoport, amelyik támogatja Önt. Ennek is szeretnénk tudni az okát.
 3. Továbbá szeretnénk világosan látni a következő kérdésben is: Igaz az, hogy Ön büntetett előéletű? Egyes atyafiak azt híresztelik, hogy Cézáréában két évet ült, és Rómában is töltött valamennyi időt házi őrizetben.
 4. Ezenfelül Efezusból kaptuk a jelentést, miszerint Ön összetűzésbe keveredett az ottani üzletemberekkel, és majdnem tömegverekedés tört ki Ön miatt. Úgy gondoljuk, az efféle szenzációhajhászásnak nincs helye a misszióban. Az olyan különcködéseket is helytelenítjük, mint amikor a köfalon át, egy kosárban távozott Damaszkusból éjnek évadján.
 5. Egyik levelében így ír magáról: „én, az öreg Pál”. Új nyugdíjszabályzatunk nem támogatja az idősödő tagok külön segélyezését.
 6. Eddigi pályafutását áttekintve úgy véljük, Ön meggondolatlanul és hasraütés-szerűen végzi szolgálatát, ami a siker komoly akadálya. Először Kis-Ázsia, aztán Macedónia, majd Görögország és Olaszország. Most pedig, úgy halljuk, azt az örültséget vette a fejébe, hogy Spanyolországba indul. Az embernek az erejét megfeszítenie kell, nem pedig szétforgácsolnia.
 7. Végül dr. Lukács szerint, aki elismert orvos, Ön vékony kis ember, sokat betegeskedik, és annyit foglalkozik a gyülekezeteivel, hogy nem tud eleget aludni. Fél éjszakákat képes a házban fel-alá járkálni és imádkozni. Ezzel szemben a mi elképzelésünk szerint az a jó misszionárius, aki vallja, hogy ép testben ép lélek, vagyis sokat sportol, erősít, és ezért egészségesen gondolkodik. A megfelelő mennyiségű, zavartalan éjszakai alvás életenergiával tölti fel az embert, aki így erőtől duzzadva pattan ki az ágyból reggel.
- Sajnálattal kell közölnünk Önnel, Pál testvér, hogy soha nem találkoztunk még olyan jelölttel, aki egyetlen pontban sem tudott megfelelni missziós szervezetünk felvételi követelményeinek. Ha elfogadnánk jelentkezését, azzal je-

len missziói gyakorlatunk minden egyes alapelvét megtagadnánk.

Őszinte tisztelettel:

Rövidlátó Rufusz, Szemellenzős Sziriusz, Sablonos Safranek, Korlátolt Kleofás

a Külmissziói Bizottság tagjai

(Ismeretlen forrásból)

Az apostolok vezetői képességei

Ki álmódott volna arról, hogy abból a kis tanítványi csoportból, amelyiket az Úr Jézus elhívott, a legtöbben kimagasló vezetőkké válnak, és úttörőkként megalapítják a világtörténelem legnagyobb szervezetét, a keresztyén egyházat.

A világ szemében senkik voltak. Az Úr ellenben meglátta bennük a lehetőséget, hogy olyan nagy vezetőkké váljanak, amelyeneket azóta sem látott a világ.

Szeretném azt is szemléltetni, hogy a világ (modern világunk is) mekkorát tévedhet egy személy vezetői képességének a megítélésében. Ezért közreadok most egy újabb humoros kis írást, egy képzeletbeli jelentést a tizenkét apostolról. Miközben talán megmosolyogjuk, leplezzük le a világ téves szempontjait.

ÍRÁSOS JELENTÉS

Kapja: Jézus, Názáreti Faipari Foglalkoztató Üzem

Küldi: a jeruzsálemi Jordán Menedzsment Tanácsadó Hivatal

Tárgy: Vezetői Alkalmassági Felmérés kiértékelése

Köszönettel vettük kézhez az Ön által megküldött anyagot, mely annak a 12 férfinak a szakmai önéletrajzát tartalmazza, akiket újonnan alakult szervezetének élére vezetőknek szándékozik kinevezni. Minden jelölt kitöltötte az ilyenkor szokásos teszteket, és azonkívül, hogy a vizsgálati eredményeket elemzés céljából betápláltuk központi számítógépünkbe, két szakemberünk, egy pszichológus és egy pályalkalmassági tanácsadó még egyenként el is beszélgetett mind a tizenkét személlyel.

Minden munkatársunk egyöntetűen arra a meglátásra jutott, hogy az Ön által választott férfiak többsége nem rendelkezik olyan háttérrel, képzettséggel és adottságokkal, amelyek az Ön vállalkozásához elengedhetetlenek. Ezenfelül nem tudnak csapatban gondolkodni. Ezért azt javasoljuk, keressen olyan személyeket vállalkozásához, akik kellő tapasztalatokat szereztek már a vezetés terén, és bizonyították is alkalmasságukat.

Simon Péter érzelmileg kiegyensúlyozatlan, indulatain képtelen úrrá lenni. Andrásnak egyáltalán nincs vezetői vénája. A két testvér, Jakab és János, a Zebedeus fiai hajlamosak személyes érdekeiket a társaság iránti hűség elé helyezni. Tamás kételkedő, gyanakvó lelkülete könnyen ronthatja az általános munkamorált. Kötelességünknek tartjuk tájékoztatni arról is, hogy Máté felkerült Jeruzsálem Város Hitelminősítő Hivatalának feketelistájára. Jakab, az Alfeus fia és Taddeus egyértelműen radikálisba hajló nézeteket vall, és mindketten magas pontszámot kaptak a mániás depresszióra való hajlamot vizsgáló teszt kiértékelésekor.

Mindössze egyetlen férfit találtunk a jelöltek között, aki nagy reményekre jogosít. A vizsgálatok kimutatták, hogy tehetséges, találemény ember, jó kapcsolatteremtő, kiváló üzleti érzékkel rendelkezik, és bejárása van a magasabb társadalmi körökbe. Erősen motivált, ambiciózus személy, aki mindig új ötletekkel áll elő. Őt alkalmasnak látjuk arra, hogy Ön mellett betöltse az aligazgató tisztségét. A neve: Iskáriótes Júdás. A többi jelölt anyaga szóra sem érdemes, mert magáért beszél.

Szívből kívánunk sok sikert új vállalkozásához.

(Ismeretlen szerző)

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Hogyan határoznád meg, mi a vezetés?
- ◇ Jellemezz egy vagy két vezetőt, akit jó vezetőnek tartasz! Milyen vezetői tulajdonságokkal rendelkeznek?
- ◇ Milyen vezetői tulajdonságokat látsz az Apostolok cselekedetei 20,17–38-ban? Hogyan alkalmaznád ezeket ma?
- ◇ Írd össze az 1Péter 1,5 alapján azokat a legfontosabb leckéket, melyeket Péter azóta tanult, hogy először találkozott az Úr Jézussal!
- ◇ Hogyan befolyásolja valakinek a korábbi táalentumait, adottságait és tulajdonságait az, ha keresztyénné lesz? És a vérmérsékletét?
- ◇ Követtél-e már rossz vezetőt? Mi történt? Mit tanultál abban az időszakban?

16. fejezet

Mi egy vezető hat legfontosabb tulajdonsága?

Minden keresztyén vezető folyamatosan imádkozzon azért, hogy az alábbi hat területen tudjon növekedni, mert ez kihatással lesz nemcsak személyes életére, hanem szolgálatára is. Az itt felsorolt jellemvonások kedvessé teszik őt azoknak a szemében, akiket vezet, és növelik annak a szolgálatnak a hatékonyságát, amelyet végez.

Egy vezető legyen alázatos!

Ez a jellemvonás első pillantásra mintha ellentétben állna sok mindezzel, amit eddig a vezetésről írtunk, különösen is az olyan meghatározással, mint ez: „Vezető az, akit mások követnek.” A világi felfogás sem sorolná az alázatot a legfőbb vezetői tulajdonságok közé. A világi vezetők gyakran igen büszke, öntelt emberek, akik ragaszkodnak a saját véleményükhöz, és szeretnek mások fölött hatalmaskodni.

A Biblia azonban összekapcsolja a vezetést az alázattal. Az Újszövetség igen ritkán használja a *vezető* és a *vezetés* szavakat. Az adott összefüggésben inkább a *szolga* és a *szolgálat* szavak jelennek meg. Az Úr Jézus ezt tanította tanítványainak:

„aki nagyvá akar lenni közöttetek, az legyen szolgátok” (Mk 10,43).

Robert Morrison [rob(ö)t moriszn], Kína első protestáns misszionáriusa, az ottani misszió vezetője sok-sok évvel ezelőtt ezt írta: „Úgy vélem, misszióknak egyik nagy hibája, hogy senki sem szeret második lenni. Sok ember szeme előtt talán az első hellyel járó előnyök lebegnek, bár én ezekből még eggyel sem találkoztam.”

Az Úr Jézus szerint a vezetés három jelképe egy kendő, egy mosdótál és egy kevés víz (Jn 13,5.13–15). Az utolsó vacsora estéjén ezt mondta tanítványainak:

„Ha tehát megmostam a ti lábatokat, én, az Úr és a Mester, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát. Mert példát adtam nektek, hogy amint én

tettem veletek, ti is úgy tegyetek. Bizony, bizony, mondom néktek: a szolgáló nem nagyobb az uránál (vezetőjénél), sem a küldött nem nagyobb annál, aki elküldte” (Jn 13,14–16).

Szívesebben követik azt a vezetőt, aki szolgálja azokat, akiket vezet. Az igazi vezetést az alázat és a szolgáló lelkület fémjelzi. A keresztyén vezető nem diktátor, de nem is munkáltató. Olyan személy, aki utat, irányt mutat, és igyekszik megtanulni a csoportmunka művészetét. Szeretné úgy szolgálni csoportjának a tagjait, hogy a legtöbbet hozza ki belőlük, és szeretné bátorítani őket az egyre szorosabb és jobb csapatmunkára.

Valaki egyszer azt javasolta, hogy minden szervezet, ill. vezető először készítsen egy háromszögábrát, amelyben vonalakkal jelölik az összes feladatkört. Nyilvánvaló, hogy a vezető a háromszög legfelső csúcsán helyezkedik el. Ezután következik a második lépés, amikor is megfordítják az ábrát úgy, hogy a vezető legalulra kerül. Ez az ábra azt jelenti, hogy a vezető alapvető feladata szolgálni azokat, akik a csúcsára állított háromszögben fölötte állnak.

Istent egyetlen vezető sem tudja igazán és hatékonyan szolgálni, ha nincs benne alázat. Dr. Tozer írta:

„Az az ember, akiben ég a vágy arra, hogy vezethessen másokat, máris kiállította magáról az alkalmatlansági bizonyítványt. Egy igazi vezető soha nem kívánja az intézői tisztet Isten öröksége fölött, ellenben alázatosan, kedvesen és önfeláldozóan arra is kész, hogy vezessen, de arra is, hogy visszalépjön alárendelt szerepbe, ha a Lélek világosan kijelenti, hogy egy nála bölcsebb és rátermettebb valaki lépett színre.”

Az egyházban, gyülekezetekben, szervezetekben jelentkező gondok gyakran a vezető(k) büszkeségére vezethetők vissza. Ha egy Diotrefész elsőséget követel magának, és öntelt, erőszakos módon elkezd intézkedni, akkor óhatatlan, hogy bekövetkezik a baj (3Jn 9). Mennyire más azonban minden ott, ahol az Isten által elhívott vezetők szívét igazi alázatosság tölti be, és „*a tiszteletadásban egymást megelőzők*” (Róm 12,10b)! Soha ne feledkezzünk meg arról, hogy a legnagyobb Vezető, az Úr Jézus szolgálai formát vett fel, és megalázta magát (Fil 2,5–7).

Valaki ezt mondta: „Valójában nem vezetőkre van nagy szükség, hanem szentekre és szolgákra. Ha ezt nem vessük jól az agyunkba, a vezetőképzés pusztá gondolata is igen veszélyessé válik.”

Abban a kiváltságban volt részem, hogy az elmúlt 30 év során többször ellátogathattam Lengyelországba. A lengyel keresztyéneket taníthattam, és segíthettem nekik a gyermekek evangélizálásában. 1990-ben részt vehettem egy MED elnevezésű szervezet létrehozásában is, amely 10 főállású munkatárral alakult meg azzal a céllal, hogy evangélizálják az ország gyermekeit. Abban az időben úgy láttam, hogy a szervezetet egy bizottságnak kellene irányítania. Ezért több keresztyénnel is felvettem a kapcsolatot, hogy meghívjam őket a bizottságba szolgálni. Minden bizottság kulcsembere, természetesen, az elnök. Erre a posztra a legalkalmasabbnak egy jól ismert lelkész feleségét láttam. Égett a szíve a gyermekekért, fontos szerepet játszott abban, hogy a szervezet létrejöjjön, és minden erejével segítette a szervezet gyermekek közötti szolgálatait. Írtam tehát a hölgynek egy angol nyelvű levelet, amelyben megkérdeztem, vállalná-e az új bizottság elnöki tisztét. Angolul a *chairwoman* szót használtam, amelynek jelentése: *elnök asszony*. Később mesélte el nekem a következőket. Amikor megkapta a leveletemet, elővette az angol szótárt, mivel nem beszélt jól angolul. Meg akarta nézni, mit jelent a *chairwoman* szó, de elnézte a szó helyesírását, és a *charwoman* szót kereste ki, melynek jelentése: *takarítónő*. Bár kicsit furcsállta az írásos felkérést, azonnal igent mondott. Arra gondolt, hogy ha a bizottságnak külön takarítónőre van szüksége, ő azt a szolgálatot is szívesen vállalja.

Milyen alázatos lelkület! (Végül a bizottság alelnöke lett.) Vajon bennünk van-e ilyen alázat? Vezetőkként hajlandóak vagyunk-e bármilyen területen szolgálni másokat?

A világi vezetők úgy érzik, hogy ők beosztottjaik fölött állnak, és gyakran tudatosan el is elkülönülnek tőlük. A vezetők olyan kiváltságokat, juttatásokat élveznek, amelyekben a többiek nem részesülnek. Gyakran el is zárkoznak munkásaiktól. Ilyeneket, sajnos, keresztyén körökben is tapasztalunk.

Természetesen **vannak** olyan terhek és felelősségek, amelyeket a vezetőnek kell hordoznia, és nem oszthatja meg azokat a rábízottakkal. Ám az a vezető, aki teljesen elszigeteli magát a többiektől, hibát követ el. Egy lelki vezetőnek létszükséglet, hogy szoros kapcsolatot ápoljon a munkatársakkal, és gyakorolja velük a testvéri közösséget. Fontos, hogy a csapatban szeretet, testvériesség és jó munkatársi egység uralkodjon, de ez csak akkor lehetséges, ha a vezető valóban aláztos.

Egy vezető legyen kedves!

Ha egy vezető nem megfelelően viszonyul a munkatársakhoz, tönkreteszi a maga szolgálatát.

Amikor Pál levelet írt Timóteusnak, hogy segítse és bátorítsa vezetői felelősségében, külön felhívta a figyelmét egy nagyon fontos tulajdonságra:

„De az Úr szolgálja ne viszálykodjék, hanem legyen barátságos mindenkihez, tanításra alkalmas és türelmes” (2Tim 2,24).

Ahogy a könyv 5. fejezetében már elmondtuk, az eredeti görög szó, amelyet az angol a *kedves* szóval (a magyar ellenben több melléknévvel) fordít, még egy helyen fordul elő, és ott jön vissza igazán a szó jelentése:

„Mégis olyan szelíden léptünk fel közöttetek, mint ahogyan az anya dajkálja gyermekeit” (1Thessz 2,7).

Milyen csodálatos kép ez a vezetőről! A vezetőről, aki barátságos, szívélyes és kedves. Minden vezetőnek ki kellene tűznie célul maga elé, hogy mindig kedvesen bánik alárendeltjeivel, és soha nem bántja meg őket sem szóban, sem humorral, de még a pillantásával sem.

Ismertem egy férfit, akit egy kulcsfontosságú keresztyén vezetői posztra emeltek. Rendkívül tehetséges ember volt, és minden adottsággal rendelkezett, ami egy vezetőtől megkívántatik – egyet kivéve! Hiányzott belőle a kedvesség. Szavaival és cselekedeteivel szünet nélkül bántotta és sértegette az embereket; nem is maradt a helyén túl hosszú ideig.

Egy másik nagy tehetségű és kiváló képességekkel megáldott keresztyén vezető is eszembe jut, aki nagy dolgokat tett, de közben „követői”

közül sokakat megbántott és megsértett. Mennyivel többet tudott volna elérni, ha megtanult volna kedvesen viszonyulni mindenkihez!

A kedvességhez szervesen hozzátartozik az udvariasság, vagyis az, hogy a kis dolgokban is tekintettel vagyunk a másokra. Ha elutasítunk egy kérést, azt megpróbáljuk nyugodtan és barátságosan tenni; tiszteletet mutatunk az iránt, amit mások tisztelnek; tapintatosan és visszafogottan bánunk azokkal, akik túl sokat fecsegnek; sok szívességet teszünk másoknak; higgadtak maradunk, amikor provokálnak; nem veszítjük el jó kedélyünket, amikor nagy nyomás nehezedik ránk.

Nyilvánvaló, hogy egy vezetőnek időnként határozottan kell fellépnie, fegyelmet kell követelnie, és szükség esetén intenie is kell. Ám ezekben az esetekben is kedvesen és szelíden kell viszonyulnia a többiekhez. A vezetőnek mindenkor szeretetben kell közölnie az igazságot. Igazság mínusz szeretet egyenlő gorombaság, szeretet mínusz igazság egyenlő képmutatás.

„Testvéreim, ha valakit tetten is érnek valamilyen bűnben, ti, akik lelki emberek vagytok, igazítsátok helyre az ilyet szelíd lélekkel. De azért vigyázz magadra, hogy kísértésbe ne essél” (Gal 6,1).

Egy vezető tudjon bízni!

Az is igen fontos, hogy egy vezető ne csak önmagában bízson, hanem másokban is. Az a vezető, aki csak magában és a maga képességeiben bíz, saját magát szorítja korlátok közé, és hosszú távon képtelen nagy hatékonysággal működni.

A vezetőnek két irányba kell gyakorolnia a bizalmat.

➤ **Meg kell tanulnia bízni másokban.**

Meg kell értenie, hogy ha eredményes vezető akar lenni, nem végezhet mindent egyedül; tudnia kell bizonyos feladatokat és kötelességeket másokra ráruházni. Vannak vezetők, akiknek ez rettenetesen nehezen megy. Tudatosan vagy tudattalanul úgy érzik, senki nem képes olyan jól és hatékonyan elvégezni egy feladatot, mint ők. Ezért aztán vagy egyáltalán nem adnak át semmit más-

nak, vagy ha meg is próbálnak valamit átadni, olyan intenzíven avatkoznak bele a dolgok menetébe, hogy az a személy, akit megbíztak egy feladattal, állandóan bizalmatlanságot érez a vezető részéről, amitől aztán egyre inkább szenved.

Egy vezetőnek meg kell tanulnia a munka egy részét átadni másoknak. Miután kiosztotta a feladatokat, legyen kész tanácsolni és segíteni a munkatársakat, sőt, kedvesen kövesse figyelemmel azokat, akiket megbízott, ám tegye mindezt a háttérben meghúzódva. Jóllehet a számonkérés bizonyos formája szükséges, hagyja, hogy mindenki végezze a munkáját, és szavazzon bizalmat nekik!

➤ **Meg kell tanulnia bízni Istenben.**

Ez talán furcsán hangzik a keresztyén vezetőkkel kapcsolatban, pedig gyakran megtörténik mindannyiunkkal, hogy egyre jobban bízunk magunkban, és egyre kevésbé bízunk Istenben.

Vannak például vezetők, akik egy bizottsági ülésen megpróbálják úgy irányítani az embereket, hogy azt a döntést hozzák meg, amelyet ők (a vezetők) akarnak. Ezt még időnként, érthető okokból, meg is magyarázzák azzal, hogy egy vezetőnek „jó politikusnak” is kell lennie. Pedig csak arról van szó, hogy nem tudják Istenre bízni a dolgok kimenetelét. Minden kérdést nyugodtan rábízhatunk Istenre. Ő szuverén Úr, aki mindig tudja, mi a legjobb. Ezért nincs szüksége egyetlen keresztyén vezetőnek sem olyasféle mesterkedésekre, mint amilyenek egyes politikusokat jellemeznek.

Az ilyen fajta manipulálás a munkatársak és a bizottsági tagok iránti bizalom hiányát is mutatja; a vezető nem bízik abban, hogy maguktól is képesek a helyes döntéseket meghozni.

- ✓ Egy vezető gyakran kerül nehéz helyzetbe. Olyankor (is) bízson Istenben, aki minden problémának ismeri a megoldását, és hajlandó megadni a szükséges segítséget.
- ✓ Egy vezetőt gyakran ér bírálat. Olyankor fontos, hogy ne kezdje el igazolni önmagát. Isten sokkal jobban meg tudja azt tenni,

mint ő. A vezető tegye meg, amit tud, és a dolgok végkimeneteletét bízza Istenre.

KEDVES VEZETŐ! BÍZZ ISTENBEN!

Egy vezető legyen optimista!

Senki ne tegyen úgy, mintha a vezetés nagyon könnyű lenne! Szó sincs róla! A vezetéssel igenis együtt jár mindenféle gond, baj és bonyodalom.

Az ilyen nehézségeket úgy lehet a legjobban kezelni, ha az ember kifejleszti magában az optimizmust (derülátó lelkületet). Óriási segítség a vezetőnek, ha képes minden helyzetnek a jó és „napfényes” oldalát meglátni, és nem csak az akadályokra összpontosít. Sokkal jobb izgatottan várni arra, hogy Isten mit fog tenni, mint azon aggódalmaskodni, hogy mi fog történni.

Optimista, pesszimista;

a különbség igen furcsa.

Sajtot lát az optimista,

társa mered a lyukakra.

Börtönrácsnál ott áll két rab:

ki földet lát, ki csillagokat.

Két ember kezében pohár.

benne vajon ki-ki mit lát?

Optimista szól örömmel:

„Poharam már félig megtelt!”

Pesszimista búsan felel:

„Az enyém már félig üres!”

Sokkal fontosabb az, ahogyan a körülményekre tekintünk, mint maguk a körülmények.

A következő történetet Matthew Henry-ről [mettyú henri], a jól ismert bibliamagyarázóról mesélik.

Lóháton éppen egy összejövetelre tartott, hogy prédikáljon. Váratlanul előlépett egy útonálló, és rákiáltott:

– Pénzt vagy életet!

Matthew Henry átadta neki a pénztárcáját, majd folytatta útját. Amikor megérkezett, örömmel mesélte el a történeteket. Az emberek döbbenten kérdezték:

– De minek örül ennyire?

A válasz így hangzott:

– Három okom is van örvendezni:

- ✓ A tolvaj csak a pénzemet vette el; az életemet meghagyta!
- ✓ Engem rabolt ki, és nem valaki mást!
- ✓ A pénztárcámban nagyon kevés pénz volt!

Ez aztán szívből jövő öröm, igazi hála és hatalmas OPTIMIZMUS!

Mindazonáltal ne feledjünk két tényt!

- Az optimisták életében is jöhetnek depressziós időszakok, amikor úrrá lesz rajtuk a csüggedés, hiszen ők is emberek!
- A pesszimisták is lehetnek jó vezetők, mert időnként tárgyilagosabban ítélik meg a valós helyzetet, mint a lelkes optimisták.

Egy vezető legyen türelmes!

Türellem az, amikor képesek vagyunk „higgadtan, panaszkodás nélkül elhordozni valamit, miközben uralkodunk érzelmeinken, és békésen fogadjuk a helyzetet”. A türelmes vezető a legzavarosabb, legnehezebb helyzetekben is józan és nyugodt tud maradni. Mivel a türellem a szeretet egyik megnyilvánulása, a vezetés területén (is) sokkal értékesebb, mint az erőfitogtatás.

Sok vezető hibája, hogy túl gyorsan szeretne eredményeket látni. Chrysostomus [krizosztomosz], az egyik első keresztyén író és igehirdető nevezte először a türelmet az „erények királynőjének”. Oswald

Saunders [ozuöld szándóz], a Kína Belföldi Misszió egyik vezetője pedig ezt írta a türelemről: „Az egészséges vezetéshez ebből a képességből igen bőséges mennyiség szükségesetetik.”

- Egy vezető tudjon akkor is várni, amikor siet.
- Egy vezető tanuljon meg türelemmel viszonyulni azokhoz, akiket vezetnie kell, és engedje Istent munkálkodni az ő életükben is, ahogyan a maga életében is. Tudomásul kell vennie, hogy minden ember más tempóban növekedik, és nem szabad elfelejtenie, hogy a növekedéshez idő kell.
- Egy vezető legyen türelmes önmagával is, és ne várjon magától sem túl sokat túl hamar.
- Egy vezető békéljen meg azzal, hogy a saját életében is és beosztottjai életében is vannak és lesznek megoldatlan kérdések, mert lehetetlen mindig gyors megoldásokat találni.

Ugyanakkor a türelem nem jelenti azt, hogy összekulcsolt kézzel, tétlenül figyeljük az eseményeket, és nem teszünk semmit. A türelem békességes tűrést és rendíthetetlen állhatatosságot jelent. A türelmes ember minden történést és nehézséget elfogad, mindennel bátran szembenéz, miközben mindent megtesz azért, hogy a helyzetet feszültség és kényszer nélkül meg lehessen oldani.

A vezetés területén a bulldózer-technika teljességgel elfogadhatatlan. Egy vezető természetesen korán el akarja vetni elképzeléseinek ötlet-magvacskáit, de nem szabad azzal próbálkoznia, hogy azokat ráerőltesse embereire, mielőtt ők még készek lennének azokat befogadni. Egy vezetőnek soha nem szabad sietnie, ha kétségei vannak afelől, hogy követik-e őt az emberek abban, amit szeretne véghezvinni. Ilyenkor elsődleges követelmény a türelem!

Milyen csodálatos, hogy olyan Istenünk van, aki türelmes velünk (Róm 15,5; Jel 1,9). Ha nem lenne türelmes, senki nem lenne ma itt közülünk!

Egy vezetőnek legyen humorérzéke!

Ha egy vezető nem rendelkezik humorérzéssel, nehezen fog boldogulni! Meg kell próbálnia nem túl komolyan venni a dolgokat. Nehéz úgy élni, hogy valaki nem érti a viccet, és nem tud önmagán nevetni. A humorérzék mindig feloldja a feszültséget, amely a békés összhangot veszélyezteti. Egy vezetőnek meg kell tanulnia önmagán is és a legtöbb felmerülő gondon is nevetni. Gondoljon arra, hogy sok mindenre öt év múlva már nem is emlékszik majd! Ha egy vezető nem fejleszt ki magában egy visszafogott humorérzékét, egyszer csak elkezdi magát túl komolyan venni, amitől könnyen fontoskodó, fellengzős és öntelt emberré válhat.

Valaki ezt mondta egyszer: „A megfelelő humorérzék megóv attól, hogy a bolhából elefántot csináljunk, és segít nagyobb távlatokban gondolkodni, különösen akkor, amikor az a veszély fenyeget, hogy eltúlozzuk és felnagyítsuk nehézségeinket, gondjainkat”.

Egy más valaki így fogalmazott: „Még soha nem láttam olyat, hogy valaki humorérzék nélkül is tudott volna eredményesen vezetni. Az, ha valaki képes kívülállóként szemlélni magát és a körülményeket, tudja magasabb távlatokba helyezni a dolgokat, és tud jókat nevetni, olyan, mint egy jó nagy biztonsági szelep. Egy vezető soha nem vezethet másokat túl messzire, ha nem ismeri az Úrban való örömet és annak társát, a humorérzékét”.

Szeretnék egy harmadik személyt is idézni: „A tiszta, egészséges humor minden másnál jobban old minden feszültséget, és enyhít minden nehéz helyzetet”.

Érdekes, hogy a következő szavak éppen Nehémiás könyvében olvashatók, amelynek fő témája a vezetés: „*az Úr előtt való öröm erőt ad nektek!*” (Neh 8,10).

Egy mosoly vagy egy nevetés még nem bűn. A humorérzék a barátságosság jele, és vonzóvá teszi mások előtt azokat, akik rendelkeznek ezzel a tulajdonsággal. Ha mások azt látják, hogy képesek vagyunk saját magunkon nevetni, sokkal kedvesebben fogalmazzák meg kritikáikat.

Ellenben ha túl komolyan vesszük magunkat, könnyen dagályos, nagy-képű és unalmas emberekké válhatunk.

Ugyanakkor ne feledjük: mindig fenyeget a kísértés, hogy átéssünk a ló túlsó oldalára. Isten az Ő nagyköveteinek hívott el bennünket, nem komédiásoknak vagy bohócoknak. Miközben sok vezetőnek azon kell igyekeznie, hogy fejlessze humorérzékét, ismerünk olyan vezetőket is, akiknek éppen ellenkezőleg vissza kell magukat fogniuk, mert hajlamosak állandóan humorizálni, amivel megbánthatják vagy megsérthetik munkatársaikat.

Mi a jó vezetés titka?

Minden munkánál – de különösen a keresztyén szolgálat és vezetés területén – rendkívül lényeges, hogy a vezetőt tisztelet övezze, és jó véleményekkel legyenek róla az emberek.

Egy világi tanulmány szerint, amely az üzleti élettel foglalkozik, a kiváló és az átlagos kereskedők közötti különbség nem a tehetségtől függ, hanem a megbecsüléstől és a hírnévtől. Kiderült, hogy az emberek jobban bíznak azokban a kereskedőkben, akik a népszerűségi lista legtetején helyezkednek el. Ugyanígy, senki sem köt szívesen üzletet egy olyan emberrel, akit nem tisztel. Ez az alapelv a keresztyén vezetésre is érvényes.

A Bibliában olvassuk:

„Többet ér a jó hírnév a nagy gazdagságnál” (Péld 22,1).

Más szavakkal, a vezető ön-értéke (személyisége) sokkal többet nyom a latban, mint a vagyontárgyai vagy akár a táalentumai. Inkább vágyjunk általános megbecsülésre és jó hírnévre, mint gazdagságra!

Sok ember abba a hibába esik, hogy azt gondolja, a tiszteletet és az emberek véleményét a külső dolgok alakítják. Ezért aztán ilyen és ehhez hasonló kérdéseken rágódnak: „Vajon jól nézek ki így?” „Helyesen szóltam?” Pedig ahhoz, hogy kivívjuk az emberek elismerését és tiszteletét, nem a külsőnkre kell összpontosítanunk, hanem a bensőnkre. A tiszteletet ki kell érdemelni, és ki is lehet érdemelni, ha például a most

tárgyalt tulajdonságok megjelennek az életünkben és a szolgálatunkban. Még említenék hármat a Biblia alapján:

- feddhetetlenség és becsületesség (Péld 17,7);
- megbízhatóság (Zsolt 15,4);
- nagylelkűség (Zsolt 112,9).

„A szeretet és hűség ne hagyjon el téged: kösd azokat a nyakadba, írd fel a szíved táblájára! Így találsz kedvességre és jóindulatra Istennél és embereknél” (Péld 3,3–4).

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Hogyan reagálsz, ha más választanak annak a szolgálatnak a vezetőjévé, amelyet te akartál vezetni?
- ◇ Hogyan reagálsz, ha valakinek jobb adottságai és eredményei vannak, mint neked? Ráadásul ha te vagy az illető vezetője?
- ◇ Hogyan reagálsz a kritikára – különösen akkor, ha a kritika megegyezik a saját önkritikáddal?
Akkor is megpróbálsz bizonyítani, hogy a bírálónak nincs igaza, ha a szíved mélyén tudod, hogy igaza van?
Igyekszel te is megbírálni azt, aki téged megbírált?
- ◇ Milyen gyakorlati lépéseket tehet egy vezető azért, hogy alázatos maradjon?
- ◇ Találkoztál-e már olyan vezetővel, akinek sok jó adottsága volt, mégis kellemetlen embernek tartottad, és semmi nem vonzott benne? Mi volt az, ami a leginkább „kicsapta nálad a biztosítékot”?
- ◇ Mit jelent szolgának lenni? Változtat-e a munkádon, a magatartásodon vagy a döntéseiden, ha úgy élsz, mint egy szolga?

17. fejezet

Mi egy vezető hat legfontosabb feladata?

Az előző fejezetben megvizsgáltuk azt a hat alaptulajdonságot, amelyeket minden vezetőnek igyekeznie kell fejleszteni a saját életében. Az ember mindig fontosabb, mint a szolgálata; vagyis fontosabb az, aki ő maga, mint az, amit tesz; a lényé hangosabban beszél, mint a cselekedetei.

Mindazonáltal minden vezetőnek tisztában kell lennie egy vezető feladatkörével, szolgálatával, mert tudnia kell, hogy mit várnak el tőle mások.

Egy vezető vezessen!

A vezető elsődleges feladata az, hogy vezessen. Emlékszünk a meghatározásra: „Vezető az, akit mások követnek.” Ezért ha meg akarjuk tudni, hogy elfogadják-e bennünket vezetőnek vagy sem, egyszerűen tekintsünk magunk mögé, és nézzük meg, követ-e bennünket valaki.

A vezető felelőssége – természetesen Istenre figyelve – megszabni azt az irányt, amelyik a munka, a munkatársak és a gyermekek szempontjából a legjobb, majd az élre állni és elindulni a csapattal együtt.

Egy vezetőnek nem az a feladata, hogy kitalálja, merre akarnak a többiek menni, és abba az irányba induljon el (jóllehet egy jó vezető mindig kikéri mások véleményét és nyitott mások javaslataira). A keresztyén szolgálat soha nem jelent teljes demokráciát. Mindig kellene a vezetők. Azt is tudomásul kell venni, hogy az emberek általában sokféle véleményt, álláspontot képviselnek, amelyeket gondosan, imádságos szívvel érdemes megfontolni. Ám az a törekvés, hogy mindenkit egy nevezőre és egyetértésre juttassunk, gyakran inkább zűrzavart eredményez.

Egy vezető feladata nem az, hogy beleegyezését adja ahhoz, amit mindenki akar, hanem hogy segítsen a többieknek meglátni azt, amit ő meglátott, és elindulni abba az irányba, amerre ő elindult. Az új „látást” gyakran a vezető kapja meg először, ezért az ő feladata ezt a látást a többiekkel közölni, illetve átadni nekik. Egy vezető mindig előlről vezet és nem hátulról.

Az Apostolok cselekedetei 16,9-ben Isten adott egy látást Pál apostolnak, aki elszánt misszionáriusok kis csapatát vezette. Isten őt szólította meg, és neki mutatta meg, hogy Macedóniában kell hirdetniük az evangéliumot. Ezután ezt olvassuk a 10. versben:

„Mihelyt pedig a látást látta, azonnal igyekezőnk elmenni Macedóniába, megértvén, hogy oda hívott minket az Úr, hogy azoknak prédikáljuk az evangéliumot” (Károli).

A vezető kapta a látást és az irányt, ahová neki és csoportjának mennie kellett. Ám képes volt továbbadni a látást követőinek, és megláttatni velük azt is, hogy ez Isten vezetése.

Ahhoz azonban, hogy másokra hatást gyakoroljon, másokat irányítson és vezessen, egy vezetőnek rendkívül nagy türelemre és kitartásra van szüksége. Sokszor hosszú idő telik el addig, amíg másokat meg lehet győzni. Ezért fontos, hogy egy vezető legyen határozott, de ne legyen basáskodó. Úgy kell hatást gyakorolnia az emberekre, hogy közben semmiféle kényszert nem lehet alkalmaznia. Minden vezető csak azokat tudja vezetni, akik hajlandóak őt követni. Ha önként nem rendelik alá magukat a vezető tekintélyének, erőszakkal nem lehet a helyes engedelmességet kicsikarni belőlük. Még az enyhe „fegyelmezés” sem hozza meg mindig azt a szívbeli engedelmességet, amelyre a vezető vágyik. Persze kényszerrel el lehet érni, hogy az emberek valamilyen mértékben alárendeljék magukat a vezetőnek, ám ez a lelkiület, hozzáállás se nem jó, se nem hasznos. Valaki így fogalmazta ezt meg: „A vezetői tiszt tulajdonképpen egy ajándék, amelyet a vezető a beosztottjaitól kap.”

Ezért olyan fontosak azok a feladatkörök, amelyekre most térünk rá. Ha például egy vezető gondoskodik a beosztottjairól, áldozatokat hoz értük, és mindig a javukat keresi, akkor a beosztottak követni **akarják** őt. Ettől a vezetés teljesen más értelmet és színezetet kap.

Ezt is összefoglalta valaki:

„Egy jó vezető irányítja az embereket, és tiszteletet ébreszt bennük. Lelkesíti és jó teljesítményekre sarkallja őket. Egy nem jó vezető utasítja az embereket, és tiszteletet követel tőlük. Megfélemlíti őket, és hatalmat gyakorol fölöttük.”

Más valaki egyszer ezt mondta:

„Egy jó keresztyén vezető képes megvalósítani Isten akaratát az embereiben, az embereivel és az emberei által Isten dicsőségére.”

Egy vezető gondoskodjon az embereiről!

Amikor Péter a vezetők, ill. a presbiterek feladatairól beszél, hangsúlyozza elsődleges feladatukat: *„legeltessétek az Isten közöttetek levő nyáját”* (1Pt 5,2). A pásztor képét használja, akinek fő feladata a juhok legeltetése.

Dávid, minden idők egyik legnagyobb vezetője szakmáját tekintve pásztor volt:

„Azután kiválasztotta szolgáját, Dávidot, és kivette őt a juhaklok közül” (Zsolt 78,70).

Isten elhívta, hogy népének pásztorja legyen:

„A szoptató juhok mögül hozta el, hogy pásztorja legyen népének, Jákóbnak, és örökségének, Izráelnek. Pásztorolta is tiszta szívvel, terelgette ügyes kézzel” (Zsolt 78,71–72).

Táplálta és vezette őket, vagyis gondoskodott róluk.

Sokszor elhangzik: egy vezető fő feladata nem az, hogy a munkájának szentelje magát, hanem az, hogy a munkatársainak szentelje magát, akik beszámolóval tartoznak neki. Elsődleges kötelessége a beosztottjait szeretni, segíteni és gondoskodni róluk. A személyes érdeklődés, törődés és lelkigondozás gyakran értékesebb és hasznosabb nekik, mint a pusztá irányítás; ugyanakkor segíti az irányítást is. A munka egyetlen vezetőt sem akadályozhat meg abban, hogy ápolja kapcsolatát a munkatársaival.

Sok évvel ezelőtt egy vezetésről tartott szemináriumon vettem részt. Az előadó, egy jól ismert missziós szervezet vezetője többek között ezt mondta: „Nektek, vezetőknek az a feladatotok, hogy ne a szolgálatnak, hanem a munkatársaitoknak szolgáljatok. Még ha semmi mást nem is tesztek, az éppen elég.” Elmondta, hogy tizenkét ember tartozik közvetlenül az ő vezetése alá. Az emberek végzik a munkát, ő pedig szolgál nekik.

Akkor engem is meggyőzött, és elhatároztam, hogy attól kezdve nemcsak a vezetést tekintem fő feladatomnak, hanem a „legeltetést” is.

Sok vezető túlságosan elfoglalt ahhoz, hogy így foglalkozzon az embe-
reivel, pedig ha mint vezetők törődünk velük, Isten különösen is megáldja
a szolgálatot és a munkatársakat, és miközben mi gondoskodunk róluk, ők
kimutatják felénk szeretetüket és hűségüket.

Ennek a gondoskodó vezetői hozzáállásnak kitűnő példáját látjuk az
1Krónika 11-ben, ahol Dávid hőseiről olvashatunk. Olyan férfiak voltak,
akiket a Zsoltárok 78,71–72 szerint Dávid szeretett, vezetett, és akiről
gondoskodott. Mit eredményezett ez? Ők is szerették Dávidot. Amikor
három vitéz meghallotta, hogy Dávid vizet kíván a betlehemi kútból, el-
mentek, és saját életüket kockára téve elhozták neki a vizet (1Krón 11,15–
19). Milyen szép képe ez a hűségnek és az odaadásnak! Természetes vá-
lasz volt ez egy olyan vezetőnek, aki törődött velük, vigyázott rájuk, és
gondoskodott róluk, amit azzal is bizonyított, hogy nem itta meg a vizet.
A vitézek képesek lettek volna meghalni is vezetőjükért, mert tudták, hogy
ő is meghalna értük. Dávid elnyerte bizalmukat, szeretetüket, ragaszkodá-
sukat, és egy sóhaja szinte parancs volt számukra.

A három vitéz így gondolkodott: „Dávid gondoskodik rólunk, ezért
mi mindenre készek vagyunk érte.”

Kedves vezetők! Szánjatok időt arra, hogy meghallgassátok embe-
reiteket! Beszélgetsetek velük, segítsetek nekik, tanácsoljátok és báto-
rítsátok őket! Hagyjatok időt a LEGELTETÉSRE! Minél odaadóbban
gondoskodtok róluk, annál jobban tudjátok őket vezetni!

Egy vezető mindig tegye azt, ami helyes!

Az egyik legnagyobb veszély, amely minden vezetőre leselkedik, a
pragmatizmus. A pragmatikus vezető annak alapján dönt mindig, hogy
mi az, ami biztosan beválik és működik majd, illetve mi hozza a legna-
gyobb sikert. Tetteit és döntéseit tehát nem az erkölcs, hanem a pragma-
tizmus irányítja.

Márpedig egy vezetőnek mindig azt kell tennie, ami helyes, igazságos és illendő, függetlenül a következményektől és attól, hogy beválik-e a dolog vagy sem, sikeres lesz-e vagy sem.

„Azt tedd, amit helyesnek és jónak lát az Úr” (5Móz 6,18).

Egy vezető legfontosabb feladata a döntéshozatal. Ez viszont azt jelenti, hogy biblikus értelemben helyesen kell döntenie és cselekednie, vagyis a szolgálat és a munkatársak javát kell előtérbe helyezni. Ha biblikusan helyes döntéseket hoz, akkor a döntések, még ha rövid távon sikertelennek tűnnek is, hosszú távon mindenképpen a szolgálatot erősítik.

Egy vezetőt több irányelv segít abban, hogy helyes döntéseket hozzon.

- Ne hozzon gyors döntéseket! Imádkozzon, olvassa rendszeresen az Igét, és gondoljon végig alaposan minden részletet! Ezután cselekedjen **Isten Igéjének a tanítása szerint!** Ne hozzon döntést addig, amíg minden információt össze nem gyűjtött, és teljesen meg nem értett. Az indokolatlanul elsietett döntések sok gondot okozhatnak. Ha egy vezető nem biztos a dolgában, várjon. Ez a személyes beszélgetésekre is érvényes. Ha feltesznek neki egy kérdést, vagy tanácsot kérnek tőle, de nem igazán tudja, mit is mondjon, jobb, ha vár, gondolkodik, és csak később ad választ az illetőnek.
- Ugyanakkor, ha imádkozott, gondolkozott, tanácsot is kért, és pontosan tudja, mi a helyes lépés, ne habozzon még akkor sem, ha a döntés súlyos, vagy komoly következményekkel jár.
- Hozzon mindig bölcs döntéseket! Ha úgy érzi, nincs elég bölcsessége, kérjen Istentől (Jak 1,5).
- Döntéseiben ne legyen túlzottan dogmatikus¹⁶! Rugalmasságát úgy őrizheti meg, ha nyitottan viszonyul az emberekhez, és megkérdezi véleményüket. Nem szabad elfelejtenie, hogy szolgálja és nem diktátor! Egy jó vezető soha nem éhes a hatalomra, és nem akar mindenáron kitűnni.

¹⁶ ellentmondást nem tűrő

- Miközben megvan a saját meggyőződése, ne próbálja meg azt másokra ráerőltetni, ha nyilvánvaló, hogy az ő gondolata valamilyen oknál fogva elfogadhatatlan. Gondolja végig újra a kérdést!
- Lásza be, hogy vannak esetek, amikor ő téved, és ne féljen tévedését beismerni. Lehetnek olyan döntések, amelyeket meg kell változtatnia, és ha így áll a dolog, soha ne késlekedjen megtenni a megfelelő lépéseket.
- Soha ne engedje azonban meg, hogy bárki „zsarolással” vagy erőszakkal kényszerítse döntésre! Még akkor sem hozhat helytelen döntést, ha valaki azzal fenyegetőzik, hogy felmond.
- Mindenkor kerülje a politikából jól ismert módszereket! Természetesen arra gondolok, amikor valaki azért manipulálja az embereket, és azért használ aljas eszközöket, hogy elérje céljait. Erre a gondolkodásra ez a jellemző: „Ha ezt mondom ennek, és azt teszem azzal, megnyerem támogatásukat, és elérem célomat”. Egy keresztyén vezető soha nem gondolkodhat így! Isten munkáját Istenhez méltó módon kell végeznie!
- Ha meghozott egy döntést, és tudja, hogy helyesen döntött, ne aggódjon, hanem tegye a következményeket Isten kezébe.
- Bízson Istenben, aki munkálkodik, és a helyes döntéseket jó eredményekkel áldja meg.

Egy vezető fektessen be a jövőbe!

A befektetés (invesztálás) jól ismert fogalom a kereskedelemben és az üzleti életben. Ha egy üzletember bizonyos mennyiségű tőkével rendelkezik, keresi annak a lehetőségét, hogy tőkét egy olyan üzletbe tegye be, amelyik jó nyereséggel kecsegtet. Ez a befektetés.

Egy keresztyén vezetőnek is van tőkéje. A Biblia ezt a tőkét „talentumoknak” nevezi (Mt 25,14). Az Istentől kapott képességekre, adottságokra gondolok, azokra az igazságokra, amelyekre Isten tanította, a rendelkezésére álló időre, illetve arra a szeretetre, amelyet

Isten adott a szívébe azok iránt, akikkel együtt dolgozik. Következés-képpen egy vezető keresi azokat a munkatársakat, akikre rááldozhatja idejét, szeretetét, akiket megtaníthat azokra az igazságokra, amelyeket ő tanult, és akiket segíthet azokkal a képességekkel, amelyeket ő is Istentől kapott.

Az Úr Jézus, idejének, szeretetének, tanításának nagy részét mintegy három és fél éven át a tanítványaira áldozta. Jóllehet elég furcsa, vegyes társaságot alkottak, Jézus tudta, hogy ők lesznek a kulcsfigurái annak a hatalmas mozgalomnak, mely az evangéliumot viszi szét a világba.

Pál apostol is befektette talentumait azáltal, hogy szinte szétszórta azokat olyan férfiak között, mint Timóteus, Titusz, Lukács, Márk és mások. Erre utal a következő idézet is:

„És amit tőlem hallottál sok tanú előtt, azokat add át megbízható embereknek, akik mások tanítására is alkalmasak lesznek” (2Tim 2,2).

A keresztyén vezetésben – akárcsak az üzleti életben – a hatékony befektetéshez nélkülözhetetlen

- **az éleslátás:** egy vezetőnek meg kell bölcsen látnia, hogy kibe érdemes befektetnie, hiszen nem akarja saját tőkéjét eltékozolni;
- **az áldozat:** amikor valaki valamibe befektet, lemond arról, hogy a tőkével járó előnyöket ő élvezhesse a jelenben, vagyis lemond magáról a tőkéről is, hiszen azt befekteti, és mindezt azért teszi, mert a jövőbeni nyereségre gondol;
- **a kockázatvállalás:** egy vezető soha nem tudhatja biztosan, megtérül-e a befektetés, mert lehet bármilyen körülménytől, fennáll annak a veszélye, hogy számítása nem válik be;
- **a türelem:** minden befektető tudja, hogy nincs azonnali eredmény; sokszor évekig kell várni, míg egy befektetés megtérül vagy nyereséget hoz.

DE a jó befektetés végül mindig megtérül! Egy keresztyén vezető úgy használja legjobban a tőkéjét, ha befekteti. Ha minden tőkéjét

megtartja magának, nagy valószínűséggel a végén elveszíti azt. Valaki egyszer bölcsen ezt mondta: „Amit nem használunk, azt elveszítjük.”

Egy vezető tartson ki!

Egy vezető alighogy megkezdi szolgálatát, máris jelentkeznek a gondok. Sok minden okozhat feszültséget: azok az emberek, akiket vezetnie kell, a saját vezetője, a döntéshozatal, a bírálatok, a félreértések, a pénzügyi kérdések, egészségügyi nehézségek, a közöny és esetenként az ellenállás is.

Egy vezetőt ilyenkor gyakran megkörnyékez a kísértés, hogy visszalépjen, és olyan szolgálatot keressen magának, ahol jobban megbecsülik, kevesebb a nyomás és a megoldandó feladat.

Azonban ha egy vezető biztosan tudja, hogy Isten tette őt jelenlegi helyére, akkor soha, semmilyen körülmények között nem adhatja fel, és nem hagyhatja abba a munkát. Urunk így dicséri az engedelmes és kitartó vezetőt: „*Jól van, jó és hű szolgám*” (Mt 25,21). A hűség azt jelenti, hogy valaki kitart a megbízatásában, és nem hátrál meg. Ha egy vezető felad egy szolgálatot, amelybe hite szerint Isten hívta el, akkor vagy rosszul értette meg annak idején Isten akaratát, és nem a megfelelő helyre került, vagy az Isten akarata szerinti helyen volt, de nem tudott vagy nem akart kitartani.

Az Úr Jézus mondta ezt magáról: „*elvégeztem azt a munkát, amelyet rám bízta, hogy elvégezzem*” (Jn 17,4). Vajon milyen következménye lett volna ránk nézve annak, ha nem tartott volna ki, és nem végezte volna el a munkát?

Dr. John Stott [dzson sztot], az ismert angol prédikátor és vezető írja valahol: „Az igazi vezető rugalmasan fogadja a lépteit nehezítő tényezőket, szívósan küzd a fáradtság és a csüggedés ellen, és nagy bölcsen ugródeszkává alakítja az akadályokat.”

A továbbiakban Mózesről is ír, akinek számos nehézséggel kellett szembenéznie: „Egy gyengébb erkölcsi tartással rendelkező ember már rég

feladta volna. De nem Mózes! Ő soha nem felejtette el, hogy azt a népet vezeti, amelyikkel Isten szövetséget kötött, és amelynek örökségül ígérte az új országot. Egy vérbeli vezetőt semmi sem ingathat meg abban a meggyőződésében, hogy Isten hívta el őt arra a feladatra, amelyért fáradozik. Minden ellenállás és minden áldozat ellenére kitart küldetésében.”

Egy másik szerzőtől ezt olvastam:

„A vezető magányos ember. Azt a látást, amely őt vezérli, a többiek nem kapják meg. Elszántan halad előre, miközben a többiek kissé távolabbról követik. A vezető magára hagyatva járja útját Istennel. Égeti a vágy, hogy elérje azokat a célokat, amelyek másoknak inkább légből kapott vízióknak tűnnek, és ezért némi fenntartással viseltetnek iránta. Azok a férfiak és nők, akik másokat vezetnek, nem egyszer válnak a kíméletlen kritika céltábláivá. Félelem nélküli, rendíthetetlen, tiszteletet parancsoló magatartásuk felhergeli azokat, akik nem értik őket, és ezért rajtuk köszörülik a nyelvüket. Jézus Krisztusnak azonban ma is kellenek vezetők; olyan férfiak (és nők), akik elviselik a bírálatot, eltűrik a gyalázatot Krisztusért és a gyermekekért, akik felállnak, amikor mások elesnek, és továbbmennek, amikor mások kidőlnek a sorból. Vállalod-e, hogy vezető légy?”

Egy vezető keresse az utódját!

Amikor elérkezik az idő, és a vezetőnek át kell adnia a stafétabotot valakinek, fontos, hogy legyen egy „valaki”, akit a vezető felkészített és kiképezett a feladatra. Komoly gondot okozhat minden szervezetben vagy csoportban, ha a vezető meghal vagy elmegy, és az űrt, amely távozásával keletkezik, hónapokig vagy évekig nem tölti be senki. Ezért egy jó vezető arra is ügyel, hogy ha valamiért le kell köszönnie tisztségéről, ne keletkezzen ilyen vákuum.

Egy vezetőnek nem lenne szabad engednie, hogy az utódlás kérdésében mások döntsenek, miután ő már elment. Éppen ellenkezőleg: egyik fő feladata megtalálni és felkészíteni a saját utódját.

Valaki a következőket írta:

„Egy vezető legnagyobb kihívása éppen az, hogy kiválassza és ki-nevelje azt a személyt, aki egyszer majd az örökébe léphet. Néha nem is olyan könnyű megtalálni a megfelelő utódot. Mert mi van, ha nem állja meg a helyét? Mi van, ha nem végzi majd hűségesen a feladatait? Akármilyen nehéz is ez, nincs biztos sikerrel kecsegtető alternatíva. Isten munkáját választott emberekre kell bízni.

A Szentírás feljegyzi, hogy Mózes nyilvánosan is megnevezte utódját: kijelentette, hogy Józsué az a személy, aki őutána Izráel élére áll majd, és vezeti a népet tovább. Mózes példája sok mindenben segíthet, amikor egy vezetőnek utódot kell keresnie a maga helyére.

- **Először:** a kor nem lehet elsődleges szempont a mérlegelésnél. Mózesnek két hűséges és bátor férfi, Káleb és Józsué között kellett választania. Káleb volt az idősebb, mégsem őrá esett a választás.
- **Másodszor:** Mózes nem halogatta a dolgot. Már akkor megnevezte a következő vezetőt, amikor még ő állt az élen. Nem kockáztatta azt, hogy a nép vezető nélkül maradjon, ha ő bármikor meghalna. Egy vezér nélküli hadsereg vagy munkatársi csapat könnyen az ellenség prédájává válhat. A felelős személy kijelölésének időpontja tehát rendkívül lényeges. Az illetőt jó előre ki kell jelölni, hogy ő is és a rábízottak is felkészülhessenek az új kapcsolatokra.
- **Harmadszor:** az utódot ebben az esetben a vezető választotta, nem a nép. Mózes imádkozott, és Isten akaratát kereste, mielőtt bejelentette volna döntését. Nem hagyta, hogy Káleb és Józsué határozzon az ügyben, de nem írt ki népszavazást sem. A választás felelőssége Mózeset terhelte, és ezt ő fel is vállalta.”

Ezeket a hasznos alapelveket jegyezzük meg és próbáljuk meg alkalmazni is a gyakorlatban, bár a legtöbbünk esetében az utód kinevezése, a kinevezés hivatalos jóváhagyása valószínűleg az illetékes bizottság(ok) felelősségi körébe tartozik.

Amikor kinevezik az utódot, a korábbi vezetőnek félre kell állnia: nem szabad beleavatkoznia az új vezető munkájába, és az sem jó, ha

gyámkodni akar az új vezető fölött. Sokszor inkább bajt okoz, hogy a régi vezető nem akar átadni minden felelősséget, továbbra is jelen kíván lenni, és gyakorolni akarja valamilyen mértékben a befolyását és a tekintélyét. Ez megzavarja az embereket, sűrűlódásokat gerjeszthet, sőt még szakadásokhoz is vezethet.

Ha a régi vezető ott marad (és hosszú időt töltött ott), akkor megtörténhet, hogy többen is, különösen az idősebbek, továbbra is őt tekintik lelki vezetőjüknek, hozzá mennek segítségért, tanácsért, és nem az új vezetőhöz.

Én személyesen minden vezetőnek azt tanácsolom, hogy miután átadja a szolgálatot a következő vezetőnek, teljesen lépjen ki abból a szolgálatból, munkaköréből, amelyben addig tevékenykedett. Bekapcsolódhat egy teljesen más, új szolgálatba, vagy ha már elég idős, elmehet nyugdíjba. Sokszor segíti a helyzetet, ha a leköszönt vezető lakóhelyet is változtat. Véleményem szerint ez az alapelv MINDEN vezető pozícióban lévő személyre – missziós szervezetek vezetőire, gyülekezetvezető lelkészekre, bibliaiskolák igazgatóira, ifjúsági csoportok, bibliakörök vezetőire stb. – érvényes, amikor eljön a vezetés átadásának az ideje.

Ezt személyes tapasztalataim alapján mondom, hiszen feleségemmel kétszer köszöntünk le vezetői tisztünkben.

- Amikor 1965-ben átadtuk az írországi CEF vezetését David és Mollie McQuilkennek, teljesen kiléptünk a szolgálatból, és Svájcba költöttünk, ahol új szolgálatba álltunk: mi lettünk az európai CEF vezetői.
- Amikor ezt a tisztünket is átadtuk 1993-ban Roy és Ruth Harrisonna [roj és rú(h) heriszn], kiléptünk az európai CEF-szolgálatból, visszaköltöttünk Írországba, és beindítottuk új, írői szolgálatunkat.

Mindkét esetben hónapokon át készítettük elő az átadást, így a vezetőváltás zökkenőmentesen és szinte észrevétlenül zajlott le.

Ha az új vezető igényli a segítséget, bátran forduljon a korábbi vezetőhöz, ám ezt mindig az új vezetőnek kell kezdeményeznie.

Összefoglalva a leírtakat megállapíthatjuk, hogy helyénvaló, ha egy vezető imádkozva keresi azt a személyt, aki segítőtje lehetne. Ahogy Mózes mellett ott volt Józsué, Illés mellett Elizeus, Pál mellett Timóteus, minden vezetőnek szüksége van valakire, aki támogatva segíti, akivel együtt dolgozhat, és akit kiképezhet, hogy egyszer majd esetleg átvegye tőle a vezetést. Ugyanakkor egy olyan segítőt, aki nem fél tanácsot adni, vagy jelezni, ha úgy érzi, valami nincs rendben, felbecsülhetetlen érték is, mert csökkenti annak az esélyét, hogy a vezető diktátorrá váljon, vagy úgy tekintsen magára, mint nélkülözhetetlen mindenesre. A legtöbb vezető (ha nem mindegyik) mellé milyen jó lenne egy ilyen segítőt!

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Ismersz-e olyan szervezetet, missziót, szolgálati ágat vagy egyházat, amely teljesen szétzilálódott, amikor a vezető úgy lépett ki vagy vonult nyugdíjba, hogy nem volt utódja?
Hogyan lehetett volna elkerülni a széthullást?
- ◇ Ismersz-e olyan vezetőt, aki a kelletténél tovább maradt a helyén, és nem adta át a vezetést egy utódnak?
Vajon miért következik be egy ilyen helyzet?
- ◇ Mit tanácsolnál annak a vezetőnek, aki átadta a vezetést valakinek?
- ◇ Milyen embereket tartasz kiváló vezetőknak? Nevez meg olyan személyeket történelmi tanulmányaid vagy személyes tapasztalataid alapján, akikre fel tudsz nézni! Miért tartod nagy embereknek őket? Mit tettek, amikor vezetők voltak, ami miatt tisztelod őket?
- ◇ Amennyiben vezető vagy, vannak-e olyan emberek, akik nem fogadnak el vezetőjüknél, ellenállnak vagy egyszerűen nem vesznek tudomást arról, hogy te vagy a vezetőjük? Megértetted-e, hogy miért viselkednek így? Mit tehetsz a helyzet javításáért, kiküszöböléséért?

18. fejezet

Mi egy vezető hat legfontosabb tanulnivalója?

Egy vezetőnek sok mindenre kell ügyelnie, és sok mindent meg kell tanulnia, hogy elkerülhessen bizonyos veszélyeket.

Egy vezető tanuljon meg csendben lenni az Úr előtt!

Egy vezetőt annyira elsodorhatnak a feladatai, az események, a kötelezettségei, hogy háttérbe szorulhat az, aminek mindig az első helyen kellene állnia. A mindennapi csendességre gondolok, amikor a vezető időt tölt Isten jelenlétében, hogy meghallhassa, mit mond neki személyesen Isten az Igéből, hogy imádságban beszélgethessen Istennel, és főleg hogy magasztalhassa Őt.

Az Atya ma is olyanokat keres, akik lélekben és igazságban imádják Őt (Jn 4,23), és ebbe a vezetők is beletartoznak.

A Bibliában minden nagy vezető ismerte Istenét, és megértette, mennyire fontos, hogy az Istennek való szolgálatát az Istennel való kapcsolatára építse. Mivel a Sátán minden keresztyén vezető szolgálatát el akarja lehetetleníteni, gyakran alkalmazza azt a hatásos stratégiát, hogy megpróbálja a csendesség minőségét lerontani, és a rá fordított időt lecsökkenteni. Ezért szeretném minden vezetőnek a következőket javasolni.

- Határozd el magadat szilárdan, hogy minden reggel, mielőtt elkezdődne a napi hajtás, **legalább** 30–40 percet töltesz egyedül Istennel! Ne engedd, hogy bárki vagy bármi megzavarjon vagy megakadályozzon ebben!
- Törekedj arra, hogy csendességed „minőségi idő” legyen! Vigyázz, mert a sok gondolat vagy a fáradtság miatt könnyen felszínessé válhat a csendességed! Jól oszd be, és töltsd hasznosan az időt Istennel!
- Először lassan, figyelmesen, imádkozva olvasd el egy szakaszt a Bibliából! Különösen is arra a kérdésre keresd a választ, hogy mit tanít az igeszakasz Istentről! Haladj valamilyen terv szerint mindennap!

- Ezután dicsérd Istent azért, amit aznap kijelentett neked Önmagáról az Igében!
- Szánj időt arra is, hogy imádkozz önmagadért, a csaláodért, a szolgálatodért, a munkatársaidért, a felmerült szükségekért és külön azokért is, akiknek te vagy a vezetőjük! Pál is imádkozott Timóteusért.
- Vezess imafüzetet, amelybe feljegyzed azoknak a nevét, akikért naponta, hetente vagy havonta akarsz imádkozni!
- Saját csendességemben három tény volt igen nagy hasznomra:
 - ✓ Isten Igéje Istenről szól;
 - ✓ Isten azt akarja, hogy Őt imádjuk;
 - ✓ Isten munkája Istentől függ.

Minden vezető vegye tudomásul, hogy élete példa azok előtt, akiket vezet, és ez különösen igaz a csendességre.

Egy vezető tanuljon meg a küldetésére összpontosítani!

Már többször említettük, hogy egy vezetőt, a szolgálat során jelentkező problémák miatt, sokszor megkísért a visszavonulás gondolata. Mit tehet olyankor? Hogyan győzheti le a kísértést? Mi erősítheti meg, hogy a nehézség ellenére is folytassa a munkát?

Fontos tisztázni, miért került vezető pozícióba. Remélhetőleg azért, mert megértette Isten vezetését, és nem azért, mert a vezetői tisztség olyan hatalommal is járt, amelyet meg akart szerezni, de nem is azért, mert valakik belekényszerítették. Amikor egy vezető világosan megértette, hogy Isten tette oda, ahol van, akkor a nehézségek idején nem lenne szabad meginognia, sem a visszalépést fontolgatnia.

El tudok képzelni olyan eseteket, amikor nagyon nyilvánvaló és „látványos” egy vezető elhívása. A legtöbb emberrel azonban nem ez történik. Isten szelíden terel minket valamerre:

- ✓ Igéjében megszólít;
- ✓ ajtókat nyit meg, illetve zár be előttünk;
- ✓ tiszta gondolatokat és látást ad;
- ✓ másokon keresztül tanácsol;
- ✓ békességgel és bizonyossággal ajándékoz meg.

Amikor azonban valaki világosan megérti, majd elkezdni teljesíteni Isten akaratát, többé nem válhat engedetlen a mennyei látás iránt (ApCsel 26,19).

Szeretnék ismét utalni a *Nem voltam engedetlen a mennyei látás iránt* c. könyvemre¹⁷. A keresztyén szolgálat ott felvázolt négy lépése a keresztyén vezetésre is érvényes.

- 1. lépés: Meglátni.** Mindenekelőtt világosan meg kell látnunk, hogy Isten mire és hová hív el bennünket.
- 2. lépés: Megtenni.** Ha ezt megláttuk, meg kell tennünk a szükséges lépéseket, engedelmeskedve a látásnak.
- 3. lépés: Megőrizni.** Amikor elkezdjük megtenni azt, amit Isten kíván tőlünk, jönnek a nehézségek, és hullámvölgybe kerülhetünk. Bár elcsüggedhetünk, hatalmába keríthet a depresszió, vereséget szenvedhetünk, és megkísérthet a gondolat, hogy feladjuk, akkor is őrizzük meg Istentől kapott látásunkat.
- 4. lépés: Megnyerni.** Miközben emlékeztetjük magunkat Isten elhívására, és gondolatainkat (a nehézségek helyett) Őrá irányítjuk, erőt és békességet ad, és mi kitartunk: ez a **győzelem**.

Egy vezető tanuljon meg bízni Istenben!

Sok vezető sokat aggodalmaskodik a múlt miatt, hogy miket tett, de ugyanígy a jövő miatt is, hogy miket kell még megtennie. Nem egyszer annyira aggodalmaskodnak a tegnapi és a holnap miatt, hogy a ma feladataira, megoldandó gondjaira már nem marad sem idejük, sem erejük.

¹⁷ Ingyenesen (a postaköltség térítése fejében) megrendelhető az országos irodáktól.

A Biblia tanítása szerint három lépéssel ártalmatlanná lehet tenni az aggodalmaskodás bénító hatásait.

Kedves Vezető! Tanuld meg a három lépést!

➤ **Gondolj Istenre!**

Gondolataidat ne a nehézségekre, ne az emberekre, ne is saját magadra, hanem Istenre irányítsd! Ezt tanította az Úr Jézus is a Máté 6,25–34-ben tanítványi csoportjának, akikből a jövő vezetői kerültek ki. Jézus ott arról beszélt, hogy milyen veszélyeket jelent életükben és szolgálatukban az aggodalmaskodás. Előre figyelmeztette őket mindarra, ami szorongást okozhat bennük: pl. hogy mi lesz velük (25. v.), lesz-e mit enniük, inniük (25. v.), lesz-e mit magukra venniük (25. v.) stb. Jézus azonban nemcsak arra szólítja fel őket, hogy ne aggódjanak, hanem azt is elárulja, hogy miért nem kell aggódnium. Kétszer is megismétli, hogy Isten az ő mennyei Atyjuk, aki

- ✓ ismeri minden szükségüket (32. v.), és
- ✓ gondoskodik róluk (26. v.)

Miért aggódnál tehát, ha ilyen Atyád van?

➤ **Mondd el Istennek az aggodalmaidat!**

Sokkal fontosabb Istennek elmondani minden gondodat, aggodalmadat, mint embereknek.

Pál ezt írja a Filippi 4,6-ban:

„Semmiért se aggódjatok, hanem ... tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt!”

Mi lesz ennek a következménye?

„Isten békessége ... meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.”

➤ **Vesd minden aggodalmadat Istenre!**

Ezt tanítja az 1Péter 5,7:

„Minden gondotokat öreá vessétek, mert neki gondja van rátok.”

Csupán még egy helyen szerepel az Újszövetségben az a görög szóalak, amelyet a *rávet* szóval fordítanak. A Lukács 19,35-ben (a Károli-fordítás szerint) azt olvassuk, hogy a tanítványok a számár-ra vetették felsőruháikat. Neked is hasonlóképpen kell az Úrra rávetned minden aggodalmadat.

Persze az után, hogy rávetetted, rajta is kell hagynod minden gondodat. Nem szabad visszalopakodnod, hogy ismét magadhoz vedd azokat!

Egy vezető tanuljon meg jól viszonyulni másokhoz!

Egy vezető állandóan a nyilvánosság előtt él. Ezért mindenkor ügyelnie kell a magatartására. A magatartás elsősorban azt jelenti, hogy hogyan bánik másokkal, különös tekintettel azokra, akiket vezet. Az emberekhez való helytelen viszonyulás tönkre is teheti egy vezető szolgálatát.

- Egy vezető szeresse és becsülje meg azokat, akiket vezet! Mindig a jót kell bennük látnia. Kérje Isten erejét, segítségét, hogy szívből tudja őket szeretni és becsülni. Az is fontos, hogy ezt szavakkal, tettekkel és a tekintetével is ki tudja mutatni nekik.
- Egy vezető soha ne bírálja munkatársait alaptalanul és igazságtalannul! Sok szó hangzik el a világban, amelyeket soha nem lett volna szabad kimondani. Ha egy vezetőben ilyen gondolatok támadnak, tartsa azokat magában! Ugyanilyen fontos, hogy ne is hallgasson meg, illetve ne is adjon tovább semmilyen haszontalan pletykát.
- Egy vezető szüntelenül bátorítsa a rábízottakat! Igen könnyű a beosztottak hibáit észrevenni. Mégis célravezetőbb a jó tulajdonságaikra, erősségeikre összpontosítani, és azokban erősíteni őket elismeréssel, dicséretekkel. Pál is ezt tette Timóteussal kapcsolatban. Az is jó, ha egy vezető másoknak is beszél beosztottjai jó tulajdonságairól, teljesítményéről.

- Egy vezető féltve őrizze jó kapcsolatait! Ne engedje, hogy bármi zavart keltsen! Legyen résen, és amikor észreveszi, hogy kialakulóban van egy nehéz helyzet, a szelídség lelkével közeledjen a szóban forgó személyhez, és próbálja meg még az elején kiküszöbölni a bajt.
- Egy vezető álljon készen arra is, hogy szükség esetén helyreigazítsa azokat, akiknek az élén áll. Ezt azonban mindig szeretettel, kedves hangnemben, építő módon kell megtennie, és nem romboló szándékkal.
„Testvéreim, ha valakit tetten is érnek valamilyen bűnben, ti, akik lelki emberek vagytok, igazítsátok helyre az ilyet szelíd lélekkel. De azért vigyázz magadra, hogy kísértésbe ne essél” (Gal 6,1).
- Egy vezető maradjon hűséges a missziójához, a munkatársaihoz és azokhoz, akiket vezet. Védje őket, ha kell, álljon ki értük, és ne engedje, hogy mások kritizálják őket. Bármilyen bíráló esetén mindig folytassa azzal, hogy „igen, de...”, és domborítsa ki azoknak a jó oldalát, akiket elmarasztalás ért. Ugyanígy ő se bírálja munkatársait mások előtt!
- Egy vezető legyen nyitott mások gondolataira, véleményére! Ne féljen bevallani, ha tévedett, és ne vonakodjon megváltoztatni döntését, ha meggyőződött arról, hogy valóban rosszul gondolt valamit.

Egy vezető tanulja meg kiadni a munkát a kezéből!

Sok túlhajszolt vezetővel találkozunk, akik úgy érzik, elhordozhatatlan terhek nehezedenek rájuk. Ennek számos oka lehet, de legtöbbször az derül ki, hogy úgy érzik, minden rájuk marad. Pedig csak arról van szó, hogy képtelenek kiadni a szolgálat egy részét a kezükből. Ez viszont könnyen eredményez kiegészített, feszült, kimerült állapotot. Noha korábban már érintettük a témát, most szeretném, ha részletesebben is foglalkoznánk a feladatok átadásával.

Minden vezetőnek meg kell tanulnia azt a leckét, amelyet Mózesnek az apósa tanított a 2Mózes 18-ban.

Mózesre, aki hatalmas tömeget, az egész zsidó nemzetet vezette, óriási teher nehezedett. Látszott, hogy mindent maga akar elvégezni. Elfogadta a vezetés rendkívül komoly felelősségét, és minden erejével igyekezett azt betölteni. Mivel azonban túl sok feladattal próbált megbirkózni, teljesen kimerült. Nemcsak ő szenvedett ettől, hanem az egész nép is.

Jetró, Mózes apósa, látva a történeteket, ezt mondta Mózesnek: *„Nem jól csinálod a dolgot. Teljesen kimerülsz te is, meg a nép is, amely veled van. Túlságosan nehéz neked ez, nem tudod egyedül elvégezni”* (18. v.).

Ezután azt tanácsolta Mózesnek, hogy válasszon férfiakat, akik a nép ügyes-bajos dolgaival foglalkozhatnának. Ily módon neki, a vezetőnek csak azokról a súlyosabb ügyekről kellene gondolkodnia, amelyeket végül eléje hoznak. Vagyis Jetró azt tanácsolta Mózesnek, hogy ADJA ÁT a szolgálat egy részét. Majd hozzátette: ha megteszi, ő is megkönnyebbül, és a nép is lenyugszik. Mózes megfogadta Jetró tanácsát: tennivalói nagy részét átadta másoknak. Ez a tanács éppen időben érkezett, és nagy segítséget jelentett Mózesnek mind személyes életében, mind vezetői szolgálatában.

Annak, hogy Mózes hallgatott apósára, még egy kedvező gyümölcse lett: több ideje maradt két legfontosabb vezetői megbízására, arra, hogy

➤ imádkozzon a népért:

„Légy te a nép szószólója Istennél, és te vidd ügyeiket Isten elé!” (2Móz 18,19b), és

➤ tanítsa a népet:

„Őket pedig figyelmeztess a rendelkezésekre és utasításokra, és ismerd meg velük az utat, amelyen járniuk kell, és azt, hogy mit kell cselekedniük” (2Móz 18,20).

Oswald Saunders szerint a feladatok átadása igazi művészet és a jó vezető alapvető képessége, amelyről a következőképpen ír:

„A feladatok átadásának képessége két dolgot is jelent: a vezető kiválasztja azokat a személyeket, akikre úgy gondolja, hogy bátran bízhat felelősséget, majd meg is bízta őket a feladattal.”

Kedves vezetők! Megtanultátok-e már átadni szolgálatotok egy részét másoknak? És ha már átadtatok bizonyos feladatköröket másoknak, engeditek-e, hogy a megbízott emberek önállóan végezzék a dolgukat, vagy állandóan ellenőrzitek őket, és közbeavatkoztok?

Szomorú, hogy sok vezető nagyon nehezen vagy egyáltalán nem tudja kiadni kezéből a munkát. Félnek, hogy a hatalom gyeplője kicsúszik a kezükből, és úgy érzik, senki sem tudja olyan jól elvégezni a munkát, mint ők. Még azok közül is sokan így gondolkoznak, akik végül mégis csak átengednek valamit másoknak. Bizalmatlanságukat jól mutatja, hogy továbbra sem bíznak meg munkatársaikban, és állandó jelenlétükkel nem segítik a szolgatársak növekedését, hanem gátolják. Én minden vezetőt arra bátorítok, hogy adja át szolgálatának jó részét másoknak, majd mutassa ki bizalmát szolgatársai iránt, ahogyan Pál is tette, amikor ezt írta:

„Én bizalommal vagyok irántatok az Ūrban” (Gal 5,10).

Természetesen érezniük kell azt is, hogy vezetőjük mindenben a rendelkezésükre áll, kedvesen és tapintatosan figyelemmel követi munkálkodásukat, de bízik bennük, és engedi buzgólkodni őket. Egy ilyen légkörben még azzal is szembesülhet egy vezető, hogy munkásai jobban elvégezzek egy-egy feladatot, mint ő.

Egyszer egy nagy missziós társaság vezetőjéről mondták ezt: „Megvolt az a rendkívüli vezetői adottsága, hogy soha nem avatkozott beosztottjai munkájába. Hagyta, hogy mindenki végezze a dolgát.”

Nem kevesen vannak azok a vezetők sem, akik nem szívesen látnak olyan embereket a közelükben, akik jobb képességekkel rendelkeznek, mint ők, és akik esetleg követhetik őket a vezetésben. Az ilyen típusú vezetők azonban nem vezetők, hanem diktátorok. Egy igazán jó vezető soha nem bánja, ha mások tehetségesebbek nála, és talán jobb vezetők lennének az ő helyén. Éppen ellenkezőleg: örül ennek!

Egy vezető tanuljon meg pihenni!

Kimondhatatlanul fontos, hogy egy vezető ne váljon munkalkoholistává. Időről időre ki kell lépnie a hétköznapi taposómalmából, és ki kell szakadnia a munkából, hogy valami másfajta, teljes mértékben pihentető tevékenységet végezzen. Ez elengedhetetlen az ember testének, de különösképpen is az érzelmvilágának. Ha egy hegedű húrjai túl feszesek, könnyebben elpattannak. Ez érvényes a vezetők életére is.

Természetesen tudom, hogy egy vezetőnek rengeteg a tennivalója, és számos oka lehet annak, ha nem akar pihenni. Mégis be kell látnia, hogy mindenki – ő maga is, a családja is és a munkatársi csoport is – megszenvedi, ha nem szán időt a kikapcsolódásra és a pihenésre. A munka is megakadhat, és hosszú távon biztosan csökken a teljesítmény és a hatékonyság.

Ezért egy vezető úgy állítsa össze időbeosztását, hogy tervezzen

- egy kis szabadidőt minden napra,
- egy szabadnapot minden hétre és
- egy hosszabb időt minden évre, amikor szabadságra megy, és teljesen kivonul a munkából.

Jó, ha van valami kedvtelése vagy bármi, ami igazi kikapcsolódást jelent.

Vannak vezetők, akik lelkiismeret-furdalást éreznek attól, hogy pihennek, vagy szabadságra mennek. Attól félnek, hogy mit szólnak majd az emberek. De ettől miért kellene félni? A vezetők is Istennek tartoznak felelősséggel és nem embereknek. Hallottam már olyan véleményt is, hogy „az ördög soha nem megy szabadságra”. Erre én ezt válaszolom: „Talán csak nem az ördög a példaképed?”

Az Úr Jézus azt mondta tanítványainak, hogy vonuljanak félre, és pihenjenek egy keveset. Ha egy vezető nem akar félrevonulni, egyszerűen kénytelen lesz megtenni!

Tizenöt tanács (CEF-)vezetőknek

- Tedd első helyre mindennap az Istennel töltött időket: egyéni csendességedet, a családi és a munkahelyi áhítatokat!
- Szánj időt minden héten valamilyen jó lelki olvasmányra! Ha-vonta olvass el legalább egy új könyvet!
- Végezz valamilyen pihentető tevékenységet minden héten!
- Látogass meg minden héten egy-két személyt: lelkészeket, munkatársakat, támogatókat stb.!
- Tarts minden héten legalább egy foglalkozást tanítóknak és egy alkalmat gyermekeknek!
- Látogass meg minden héten egy vagy több Örömhír Klubot!
- Találkozz rendszeresen a munkatársaiddal, és tartsatok imaközösséget!
- Készítsd el minden héten rövid távú és hosszú távú munka-beosztásodat!
- Szánj időt arra is, hogy előadásaidra, tanításaidra felkészülj, és szemléltetőeszközeidet is elkészítsd!
- Ügyelj arra, hogy körleveleidet és/vagy imaleveleidet rendszeresen és gyakran küldd ki támogatóidnak!
- Ne feledd, hogy fontos a megjelenés, amit az emberek látnak! Ide tartozik a személyes megjelenésed, de az otthonod és a tágabb környezeted is.
- Ne kérj kölcsön, és ne halmozz fel adósságot!
- Legyél kitartó a levélírásban! Törekedj arra, hogy minden levelet időben megválaszolj, a számlákat pontosan fizesd, és ne késs a visszaigazolásokkal sem!
- Küldj rendszeres és személyes köszönőleveleket anyagi támogatóidnak!
- Törekedj mindig arra, hogy jól, biblikusan, alaposan és következetesen végezd munkádat, és az eredményekről tájékoztasd az embereket!

Ha így jársz el, kevés pénzügyi gondod lesz.

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ El tudod-e viselni keserűség nélkül, ha megbírálják vezetési gyakorlataidat? Hogyan kezeled azokat a helyzeteket? Milyen tanácsot adnál ilyen helyzetekben egy fiatal vezetőnek?
- ◇ Milyen tanácsot és útmutatást adnál egy fiatalabb embernek, aki vezető szerepbe került, a napi csendességet illetően?
- ◇ Honnan tudod, hogy valóban Isten akar téged jelenlegi keresztyén szolgálatodban látni? Röviden írd le azokat a lépéseket, amelyekkel Isten ebbe a szolgálatba vezetett! Mit válaszolnál annak a személynek, akinek felajánlottak egy vezetői tisztséget, és felteszi neked a kérdést: Honnan tudhatom, hogy ez Isten akarata?
- ◇ Mit mondanál egy olyan vezetőnek, aki mindig minden miatt aggódik? Hogyan segítenél a saját tapasztalataid alapján?
- ◇ Miért olyan nehéz egyes vezetőknek felelősséget és feladatokat átadni másoknak? Mit tanácsolnál egy olyan személynek, aki azért túlterhelt, mert mindent maga akar elvégezni?
- ◇ Hogyan szoktál kikapcsolódni? Van-e minden héten egy szabadnapod? Kiveszed a teljes évi szabadságodat? Ha nem, miért nem?

19. fejezet

Néhány gondolat a „távvezetésről”

Vannak olyan vezetők, akik bármikor találkozhatnak és beszélhetnek az alájuk tartozó csoport tagjaival, mivel egymáshoz közel, szorosan együttműködve végzik munkájukat.

Sok vezetőnek azonban olyan beosztottakat kell tanácsolniuk, segíteniük, akik a vezetőtől is és egymástól is nagyobb távolságra élnek és dolgoznak. Ezeknek a vezetőknek a „távvezetés” művészetét kell elsajátítaniuk.

Én magam például 29 évig voltam az európai CEF regionális igazgatója. Vezetőként két fő feladatot kellett végezmem.

- Igazgattam a szervezet európai központját Svájcban, és vezettem a központban évente kétszer megtartott, három hónapos Vezetőképző Tanfolyamot. Beosztottjaim (a központban szolgáló személyzet, a tanfolyamon tanító oktatók és a tanfolyamon tanuló hallgatók) helyileg ott tartózkodtak, ahol én (bár én a munkám miatt sokat utaztam). Ez jó példa a „helyi” vezetésre. A CEF-országokban szolgáló területi vezetők ilyen „helyi” vezetők.
- Emellett a különböző európai országokban élő CEF-munkatársak nagy közösségét vezettem. Egyesek 2–3 órányira laktak tőlem autóval, másokkal viszont csak két-három napi utazás után tudtam találkozni. Az aláam tartozó terület lényegesen nagyobb volt, mint az USA területe, népessége pedig háromszorosa az USA népességének! Amikor átvettem a szolgálatot, alig több mint 40 főállású munkatárs dolgozott Európában. 29 év alatt ez a szám 375-re nőtt! A munkatársak 80%-a nem az én közvetlen irányításom alá tartozott, hanem saját országuk független országos igazgatójának tartoztak számadással. Engem mégis mindnyájan elfogadtak vezetőjüknek, mert sokat dolgoztunk azon, hogy a nemzetközi munkatársi csoportot szoros „családi közösséggé” kovácsoljuk össze. (A fennmaradó 20% közvetlenül hozzám tartozott.)

Ez jó példa az általam „távvezetésnek” nevezett vezetési módra. A CEF-országokban dolgozó országos és területi vezetők ilyen „távvezetők”.

Szeretnék most megosztani a kedves Olvasóval néhány tapasztalatot, amelyeket a „távvezetés” során szereztem. Visszatekintve a szolgálat hosszú éveire, úgy látom, bizonyos szolgálataimmal, tevékenységeimmel segítségére lehettem a tőlem távol élő munkatársaknak, ugyanakkor utólag értettem meg, hogy mennyi mindent jó lett volna még bevezetnem. Ezekre is szeretném most felhívni kedves vezetőtársaim figyelmét.

Mit kell megértenie egy „távvezetőnek”?

Mielőtt egy vezető számba venné konkrét feladatait és tevékenységeit, meg kell ismernie a „távvezetés” néhány fontos alapelvét.

- A „távvezetés” sokba kerül. Ezt egy „távvezetőnek” nemcsak tudnia kell, hanem késznek kell mutatkoznia arra, hogy megfizesse az árat. Az ilyen jellegű szolgálat sok utazással jár, ami azt jelenti, hogy meglehetősen gyakran, hosszabb vagy rövidebb időre el kell szakadnia otthonától, családjától. Ezért is fontos tudnia, hogy valóban Isten hívta el erre a szolgálatra. Egy „távvezetőre” gyakran hosszú autótutak, éjszakai vonatozások, többórás repülések és a legkülönfélébb ágyak várnak. Nekem, személy szerint az otthonomtól való gyakori távollétek jelentették a legnagyobb megpróbáltatást 29 éves szolgálatom alatt. Csak az bátorított olyankor, hogy tudtam, Isten hívott el „távvezetőnek”.
- A távolság soha nem lehet ürügy. Vagyis egy „távvezető” nem hivatkozhat arra, hogy valami fontosat a távolság miatt nem végzett el. Nem szabad engednie, hogy a távolság miatt elsodródjon a szolgálattól és a munkatársaktól. Az egész hozzá tartozó területen kezében kell tartania a munkát. Ha ez személyesen nem kivitelezhető, máshogyan (levelezés, telefon stb.) kell megoldania a rendszeres kapcsolattartást. Vagyis ki kell alakítania saját „távvezetési” stílusát, amely sok szempontból hasonló a „helyi” vezetéshez, de sok területen eltér attól.

- Az állandóság nagy hajtóerő, mert minden sikernek alapvető tényezője a stabilitás. Az a szervezet, amelyikben gyakran történnek személycserék, gyorsabban elveszíti a keresztyén közösség bizalmát. Általában azokat a szolgálati területeket támogatják szívesebben, amelyeket szilárdnak látnak, mert nagyon kevés a személyi változások száma. Ezért ezek a területek jobban is növekednek. A vezető egyik fő feladata, hogy amennyire lehetséges, kiépítse és fenntartsa ezt a stabilitást.
- Vezetői tisztség ne maradjon betöltetlenül! Időnként előfordulhat, hogy váratlanul megüresedik egy vezetői poszt. Olyankor a „távvezetőnek” kell „beugrania” arra az időre, amíg az új vezetőt kinevezik.

Melyek egy „távvezető” feladatai?

Miközben megkísérlem felsorolni egy „távvezető” feladatait, ne feledjük, hogy minden vezető csak annyit tehet, amennyit az ideje és az egészsége lehetővé tesz. Amikor egy vezető, valamilyen oknál fogva, nem tud minden területen helytállni, fel kell állítania a helyes fontossági sorrendet, hogy szolgálatának azokra a területeire összpontosíthasson, amelyek a legfontosabbak, mindaddig, amíg megfelelő segítséget talál a többi feladat ellátására is.

- Építsen ki jó személyes kapcsolatot minden beosztottjával! Igyekezzen családias lelkületet kialakítani a területén és a munkatársak között! A nagycsaládban a vezető tölti be az apa vagy anya szerepét, a munkatársak pedig a „gyermekek”. Ez a fajta munka nem pusztán egy szervezet, de nem is üzleti egyesülés. A vezető is és a beosztottak is egy nagy közösség és egy nagycsalád tagjai, ezért a vezető elsődlegesen a munkatársaiért felelős. Ez például azt jelenti, hogy mindig kész meghallgatni őket.
- Tűzze ki célul maga elé, hogy építi és erősíti a munkatársak családi és szívbéli egységét! Ezért a felmerülő gondokat azonnal, gyorsan és hathatósan kell kezelnie. Az egység nem feltétlenül

jelenti azt, hogy mindenkinek mindenről mindig ugyanazt kell gondolnia. Nem baj, ha a különböző szemléletű és hátterű emberek egy dologról máshogyan gondolkodnak, feltéve, ha álláspontjuk nem mond ellent a szolgálat alapelveinek.

- Rendszeresen keljen útra, és látogassa meg munkatársait, lehetőleg az otthonukban! A látogatások gyakorisága függ a terület nagyságától, a munkatársak számától, és az utazáshoz rendelkezésre álló anyagiaktól is. A türelem és a kitartás különösen azokban az esetekben fontos, amikor a vezető úgy érzi, nem szívesen látott vendég.

Ha a munkatársnak vannak gyermekei is, vigyen a vezető valami csekélységet nekik.

Vigyázzon azonban, nehogy a túl sok utazás és látogatás teljesen kimerítse.

- Tartson rendszeres összejöveteleket a munkatársaknak, amelyeken segítséget, bátorítást, tanítást kaphatnak, és közösségben lehetnek egymással! Ezekon a munkatársi együttléteken lehetőleg mindenki legyen jelen. A találkozók időpontja és időtartama a terület nagyságától és az anyagi lehetőségektől függ. Az észak-írországi CEF-munkatársak minden hónapban összejönnek egy teljes napra, illetve minden szeptemberben 3 és fél napra. Németországban kétszer egy évben találkoznak a CEF-munkatársak 3–3 napra. Az ilyen találkozók jó alkalmat biztosítanak arra, hogy a vezető sok munkatárssal egyszerre tudjon együtt lenni.

Ezekon a találkozókön vagy csendesnapokon minden jelenlévő számoljon be röviden magáról és a szolgálatáról, legyen idő a közös imádságra, bibliai tanításra, a testvéri közösség ápolására, továbbá az általános ügyintézésre, aktuális szolgálati kérdések megvitatására.

- Kezdeményezze egy olyan rendszeres kiadvány beindítását, amelyben a közösség tagjai közreadhatják friss híreiket, családi eseményeiket, ötleteiket stb. Mivel „belső” kiadványról van szó, nem kell túl nagy gondot fordítani a külső megjelenésére.

- Írjon rendszeresen személyes leveleket, különösen akkor, ha nem tud olyan gyakran embereket látogatni, mint ahogyan szeretne! A levelekből soha ne maradjanak ki az elismerő és a bátorító szavak! Idővel, ahogyan a munka növekszik, saját titkárnőre is szükség lehet.
- Szánjon időt a telefonos kapcsolattartásra! Ám a telefont ne csak szigorúan szolgálati célokból használja! Az emberek mindig szívesen veszik a személyes hívásokat, és az érdeklődő kérdésekre készséggel válaszolnak, ami jó beszélgetéseket eredményezhet. Az sem utolsó szempont, hogy a vezető egy-két telefonhívással időt és pénzt is megtakaríthat.
- Tudatosítsa munkatársaiban, hogy mindig rendelkezésükre áll, szívesen segíti, tanácsolja őket nemcsak szolgálati, hanem személyes kérdésekben is!
- Kísérje figyelemmel a munkatársak pénzügyi helyzetét! Ebben segítenek a beküldött pénzügyi jelentések, illetve a személyes beszélgetések. Hasznos lehet egy „krízis-kassza” felállítása arra az esetre, ha egyik vagy másik munkatársnak sürgős anyagi segítségre lenne szüksége.
- Mindig éreztesse munkatársaival, hogy bízunk bennük és számít rájuk! Egyes vezetők nagyon rugalmatlanok, és túlságosan is a felügyeletük alá akarják vonni beosztottjaikat.
- Térképezze fel munkatársai szükségseit, és igyekezzen betölteni azokat:
 - ✓ bocsássa rendelkezésükre a szükséges irodalmat;
 - ✓ szervezzen nekik csendesnapokat, szemináriumokat, és küldje el őket továbbképző tanfolyamokra (VKT-ra), konferenciákra;
 - ✓ amikor csak lehet, fogadja el a felkéréseket, és tartson előadásokat, beszédeket azokon az alkalmakon, amelyeket munkatársai szerveznek a területükön;

- ✓ időnként látogasson el a munkatársak területén működő bizottságok üléseire;
 - ✓ figyelje a munkatársak pénzügyi helyzetének alakulását, és tanácsolja őket abban, hogy milyen módokon fejleszthetnék szolgálatuk anyagi hátterét;
 - ✓ tájékozódjon családi szükségseikről;
 - ✓ táplálja őket Isten Igéjéből.
- Tartsa szemmel az egyes szolgálati területeken folyó munkát! Bátorítsa a munkatársakat, de ha szükséges, fegyelmezze és intse is őket (Gal 6,1).
 - Irányítsa, terelje a munkatársakat abba az irányba, amelyet a szolgálat szempontjából a legcélravezetőbbnek lát! Ehhez meg kell nyernie bizalmukat.
 - Mutasson példát munkatársainak
 - ✓ a személyes életével,
 - ✓ az otthonával és
 - ✓ a munkájával.

Ha a vezető munkamániás, és túlhajtja magát, megtörténhet, hogy munkatársai ebben is követni akarják, de attól, hogy a vezető nem roppan össze, a munkatársak összeroppanhatnak!

- Igyekezzen bevonni munkatársait az általános döntéshozatalba! Ez történhet közös megbeszélés formájában, de egy olyan tanácsadó testület által is, amelyet a munkatársak maguk közül választanak.
- Mindig legyen KEDVES minden munkatársához!
„De az Úr szolgálja ne viszálykodjék, hanem legyen barátságos mindenkihez, tanításra alkalmas és türelmes” (2Tim 2,24).

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Mit értettél meg, vagy mit tapasztaltál már meg azzal kapcsolatban, hogy a „távvezetésnek” van ára, és vannak nehézségei? Milyen tanácsot adnál annak, aki ilyen vezetői feladatot akar elvállalni?
- ◇ Hogyan tud egy „távvezető” személyes kapcsolatot kiépíteni és ápolni a beosztottjaival? Mondj néhány konkrét példát!
- ◇ Nyilvánvaló, hogy egy „távvezetőnek”, mivel képtelen az előző oldalon felsorolt összes szempontra egyformán és egyszerre figyelni, talán a fontossági sorrend felállítása az egyik legnehezebb feladata. Írd le, hogy te milyen fontossági sorrendet javasolnál egy „távvezetőnek”!
- ◇ Írd le, ha vannak még olyan kötelezettségei, amelyeket meg kellett volna említenem!

20. fejezet

Mivel tartozunk vezetőnknek?

Eddig azt vizsgáltuk, hogy melyek a vezető feladatai. Mivel azonban mindannyiunk fölött, beleértve vezetőinket is, áll valaki, azt is jó végiggondolnunk, hogy mivel tartoznak a beosztottak vezetőjüknek, és hogyan viszonyuljanak hozzá. Vezetőink közé tartozhatnak országos igazgatók, területi vezetők, lelképásztorok, bibliaiskolai igazgatók, sőt még szülők is. Meggyőződésem, hogy senki nem lehet jó vezető addig, amíg nem tanulta meg a saját vezetőjét követni, és alárendelni magát neki. Csak úgy lesz valakiből jó vezető, ha először jó követője lesz valakinek.

Ezért elmondhatjuk: a jó vezetés alapja az, hogy valaki képes egy másvalakit követni, és vágyik is erre. Sokan azért buknak el mint vezetők, mert soha nem tanultak meg másokat követni. Azokra a kisfiúkra emlékeztetnek, akik egyszer háborúsdit játszottak az utcán. Amikor valaki megkérdezte tőlük, hogy miért olyan csendesek, és miért nem tesznek semmit, az egyik fiúcska így válaszolt:

– Mi mindnyájan tábornokok vagyunk, és senkit nem tudunk rávenni arra, hogy harcoljon.

Néhány alapelvet a vezetőknek is és az alárendelt embereknek is figyelembe kell venniük.

- Azoktól, akik a „vezetőt követik”, nem szabad azt várni, hogy robotokként bólogassanak, mint akiknek nincs semmi joguk sem szólni, sem véleményt nyilvánítani, sem válaszolni.
- A vezetők nem lehetnek diktátorok, akik úgy tekintenek követőikre, mint hűbéreseikre. A zsarnokság semmilyen formája nem megengedett.
- Egyetlen szervezetben sem várható el, de nem is követelhető meg a teljes egyöntetűség. Mindig méltányolni kell, hogy más a munkatársak személyisége, háttere és gondolkodásmódja. Arra kell törekedni, hogy azonos indíttatással, lelkülettel és azonos célért munkálkodjanak, amit a mindenki által érvényesnek tartott és elfogadott alapelvek biztosítanak.

Eddig a vezetők feladatait tanulmányoztuk. A vezetésről sok könyvet írtak és sok továbbképzést tartottak már. A követés témáját már korántsem járták körül ilyen alaposan. Ezért a következő két fejezetben ezzel akarunk foglalkozni.

Azoknak, akik egy vezetőt követnek, legalább nyolc irányelvet, vagy ha úgy tetszik, szabályt kell megérteniük és az életükben alkalmazniuk.

Adjuk meg vezetőnknek a tiszteletet!

Ha Isten terve és akarata szerint élünk, és egy vezető alá vagyunk rendelve, akkor kötelesek vagyunk tisztelni azt a személyt, mert Isten helyezte fölénk. Ez azt jelenti, hogy ügyelünk arra, amit neki mondunk, és arra is, amit róla mondunk másoknak.

A magyar nyelv értelmező szótára szerint a *tisztel* szó a következőket jelenti:

- *nagyrabecsülést érez vagy mutat valaki iránt;*
- *tekintettel van valakinek a véleményére, meggyőződésére;*
- *figyel a másikra;*
- *vigyáz, nehogy a másikat megbántsa, megbotránkoztassa.*

Kedves Olvasó, igyekszel-e így tisztelni vezetődet?

Hallgassuk figyelemmel vezetőnket!

A követő az, aki figyelmesen hallgat. A hallgatás nem csupán annyit jelent, hogy elengedjük a hanghullámokat a dobhártyánkig. Az, aki figyelmesen hallgat, felfogja, megérti azt, amit hall, és válaszol is rá. Ez a hallgatás általában nem könnyű, mert összpontosítást, nyitottságot követel, és mozgósítja az akaratot a válaszadásra.

Vezetőnk tanácsa, útmutatása, irányítása nagyban segít minket. Mivel egymagunkban sokat hibázhatunk, Isten olyan vezetőket állít fölénk, akiknek a tapasztalataiból sokat nyerhetünk. A fiatal misszionáriusok gyakran gondolják, hogy mindent jobban tudnak, mint az idősebb és ta-

lán konzervatívabb vezetők. Ám az idő legtöbbször rácsúfol erre, és megmutatja az idősebb előljárók bölcsességének és tapasztalatának értékét.

Kövessük vezetőnket!

A vezető felelőssége a vezetés, a mi felelőségünk a követés. Attól, aki követ valakit, elvárják, hogy engedelmeskedjen és rendelje alá magát a vezetőnek. Amikor a vezető kijelöl egy irányt, vagy elindul valamerre, a mi dolgunk követni őt. A következő fejezet részletesen is körbejárja az ezzel kapcsolatos esetleges nehézségeket.

Legyünk hűségesek vezetőnkhez!

Ez két fontos kötelezettséget foglal magában:

- Soha ne kritizáljuk vezetőnket mások előtt!
- Soha ne engedjük, hogy mások kritizálják őt!

A szótár szerint a *hűséges* szó a következőket jelenti:

- *ragaszkodó, megbízható személy, aki becsülettel kitart egy cél, feladat, köteletség teljesítése, vagy egy másik személy mellett, mert azt korábban megfogadta.*

Modern társadalmunkban ritka jellemvonás a hűség, de alapvető követelmény minden olyan missziós szolgálatban vagy szervezetben, amelyik fenn akar maradni, és meg akar erősödni. A vezetők egyrészt mutassák ki hűségüket beosztottaik iránt, másrészt tőlük is ugyanolyan hűséget és elkötelezettséget várjanak el. Egy hűséges beosztottnak mindenkinél fontosabb a vezetője, ezért mellette marad a végsőig, és kitart mellette jóban-rosszban, örömben-bánatban. Ezt jelenti a hűség!

Segítsük vezetőnket!

Amikor lehetőség nyílik rá, ne féljünk elmondani neki gondolatainkat. Mi, természetesen, csak javaslatot tehetünk, azt is megfelelő hangnemben és helyes indulattal, tudatosítva magunkban, hogy a végső döntést vezetőnk hozza majd meg. Mi megláthatunk valamit, amit a vezető nem vesz észre. Egy jó vezető mindig nyitottan fogadja azokat, akik építő módon szeretnék segíteni, tanácsolni. Ám nem szabad megsértődnünk, ha javaslatunkat mégsem veszi figyelembe.

Becsüljük meg vezetőnket!

Az értelmező szótár szerint a *megbecsül* szó a következőket jelenti:

- *nagyra értékeli valamit, és*
- *hálás érte.*

Vezetőnket nemcsak magunkban, gondolatban kell megbecsülnünk. Szavainkkal is fejezzük ki neki hálánkat! Ezt tehetjük közvetlenül vagy levélben is. Valami miatt sok beosztott vonakodik attól, hogy tudassa vezetőjével nagybecsülését, illetve sokszor addig várunk ezzel, amíg már késő lesz. Ne feledjük, hogy a vezetők is emberek, és örülnek az elismerésnek.

Félteve őrizzük kapcsolatunkat a vezetőnkkel!

Több mindenre kell figyelniünk ezzel kapcsolatban!

- Mindig emlékeztessük magunkat arra, hogy senki sem tökéletes, és ez egyaránt érvényes vezetőre és beosztottra.
- Figyeljünk arra, hogy kapcsolatunkat semmi ne zavarja meg!
- Mindig legyünk késedelmesek a válaszadásra! Mielőtt szólnánk, gondolkozzunk és imádkozzunk! Gondolatainkat mindig helyes lelkülettel közöljük!
- Ha a helyzet megkívánja, legyünk gyorsak a bocsánatkérésre! Ne kezdjük el mentegetni magunkat, ha olyat tettünk, amit nem kellett volna!

Imádkozzunk vezetőnkért!

Erre bizony nagy szüksége van!

Gyakran elfeledjük, hogy vezetőnknek is meg kell küzdenie számos olyan nehézséggel, amilyenekkel mi magunk is küszködünk, ám ezeken felül még a vezetéssel kapcsolatos gondok is megterhelik. Soha ne gondoljuk azt, hogy a keresztyén vezetőket nem érik kísértések, megpróbáltatások, fájdalmak, pofonok, vagy hogy nem kell semmit megharcolniuk. Egyetlen keresztyén vezető sem végezhet gyümölcsöző szolgálatot, ha nem állnak mögötte imádkozó testvérek.

A vezetők törékenyek, ezért óvatosan (és imádsággal) kezelendők!

Utóirat CEF-vezetőknek

A területi vezetők az országos vezetőnek tartoznak felelősséggel, ám ennek a kapcsolatnak inkább egy családi kötelékhez kell hasonlítania, amelyben az országos igazgató a „szülő”, a területi vezető pedig a „gyermek”. Ezzel csak azt akarom jelezni, hogy az országos vezetőnek olyan megértéssel kell viseltetnie a területi munka iránt, mint szülőnek a gyermekei iránt.

Ugyanígy a területi vezető is olyan tiszteletet és együttműködési hajlandóságot mutasson országos vezetője iránt, mint amelyet egy szülő vár gyermekeitől. Ez, többek között, együtt jár azzal, hogy ellátja az alábbi feladatokat:

- időben elküldi jelentéseit;
- a területen folyó munkáról rendszeresen tájékoztatja az országos igazgatót;
- az országos igazgatót szívesen látja a helyi bizottság ülésein;
- az országos igazgatót meghívja a különleges alkalmakra;
- részt vesz minden csendesnapon és konferencián, amelyet országos igazgatója az ő épülésére szervez;

- nem bírálja az országos igazgató javaslatait és utasításait;
- az országos igazgató leveleire a lehető legrövidebb időn belül válaszol, minden kért adatot készségesen és gyorsan megküld;
- hiánytalanul teljesíti minden pénzügyi kötelezettségét: pl.
 - ✓ elszámol a kapott irodalom árával,
 - ✓ befizeti bevételének tizedét az országos CEF-irodának, hogy így segítse az ott folyó munkát;
- tájékoztatja területét az országos szolgálatról.

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Ha egy új munkatárs csatlakozik munkatársi csoportotokhoz, hogyan segítheted abban, hogy ő is tisztelje közös vezetőtöket? Hogyan lehet elérni, hogy valakit az emberek kevésbé tiszteljenek? (Ezt, természetesen, tilos alkalmaznunk.)
- ◇ Hogyan próbálsz építeni, gazdagítani és óvni a kapcsolatot vezetőddel?
- ◇ Mit kell tenned, ha az egyik munkatársad bírálja vezetőtöket?
- ◇ Hogyan mutathatod ki nagyrabecsüléseted vezetőid iránt? A felsorolt ötletekből melyiket próbáltad már ki a gyakorlatban?
- ◇ Mit gondolsz, nyugodtan elmondhatnád ötleteidet és javaslataidat vezetőtöknek? Ha nem, miért nem?
- ◇ Mit teszel, ha nem fogadják el azt, amit te javasoltál?

21. fejezet

Engedelmeskedni vagy nem engedelmeskedni?

A vezetés iránti engedelmesség kérdése mind a vezetőnek, mind a beosztottaknak annyira fontos kérdés, hogy egy teljes fejezetben foglalkozunk vele.

Az engedelmisség minden vezetés elsőrendű eleme, hiszen minden vezető leggyakrabban feltett kérdése ez: Ha megkérem valamire a beosztottjaimat, várjak-e tőlük azonnali engedelmisséget?

De ugyanez foglalkoztatja a vezetőnek alárendelt személyeket is, csak ők így teszik föl a kérdést maguknak: Ha a vezetőm megkér valamire, azonnal engedelmeskednem kell, függetlenül attól, hogy mi az utasítás?

A bibliai alapelv

Helyes, jó és biblikus, ha egy vezető engedelmisséget vár, és a neki alárendelt emberek pedig engedelmeskednek. Ezt a Biblia sokszor és világosan képviseli.

„Bízatok vezetőitekben, és hallgassatok rájuk, mert ők vigyáznak lelkeitekre úgy, mint akik erről számat is adnak. Hadd tegyék ezt örömmel, és ne sóhajtozva, mert ez nem válnék javatokra” (Zsid 13,17).

„Engedelmeskedjete elöljáróitoknak és fogadjatok szót, mert ők vigyáznak lelkeitekre, mint számadók; hogy ezt örömmel míveljék és nem bánkódva, mert ez néktek nem használ” (Károli).

„Ne feledkezsetek meg vezetőitekről, akik az Isten ígéjét hirdették nektek. Figyeljetek életük végére, és kövesséte hitüket” (Zsid 13,7).

„A közöttetek levő presbitereket kérem: ...legeltesséte az Isten közöttetek levő nyáját; ne kényszerből, hanem önként, ne nyereszkedésből, hanem készségesen... ne is úgy, mint akik uralkodnak a rájuk bízottakon, hanem mint akik példaképei a nyájnak. ... Ugyanúgy, ti ifjabbak: engedelmeskedjete az idősebbeknek, egymás iránt pedig valamennyien legyetek alázatosak, mert az Isten a gögösöknek ellenáll, az alázatosaknak pedig kegyelmet ad” (1Pt 5,1–5).

„Engedelmeskedjetek egymásnak, Krisztus félelmében” (Ef 5,21).

Ezek a versek, véleményem szerint, azt tanítják, hogy engedelmeskedjünk vezetőinknek, és rendeljük alá magunkat nekik. Ugyanakkor utalások történnek arra nézve is, hogy az alárendelt személyeknek nem kell vakon engedelmeskedniük vezetőjük bármilyen utasításának.

A magyarázat

Peter Masters [pító masztöz], a londoni Metropolitan Tabernacle¹⁸ [metropolitn tebőnekl] gyülekezet lelkipásztora, néhány érdekes megjegyzést fűz a Zsidók 13,17-hez.

„Az a szó, amelyet az *engedelmeskedni* szóval fordítottak, a görögben a *rábeszél, meggyőz* ige, ahogyan azt a Róma 8,38–39 és a Zsidók 11,1 is használja. Ez a szöveg tehát olyan engedmességre utal, amely rábeszélés és meggyőzés végeredménye. Az, aki engedelmeskedik, nem pusztán csak alárendeli magát a felsőbbségnek, hanem egy biblikus érvelésre, meggyőzésre válaszol. Így is fogalmazhatnánk tehát: Engedjétek magatokat meggyőzni tanítóitok (vagy vezetőitek) érvelése által, amely a Szentírásón alapszik!

Az igazsakasz tehát azt mondja, hogy engedelmeskedjünk, de ne szolgai módon. Ne csak azért teljesítsünk valamit, mert a vezető mondja! Ne fogadjunk el mindent gondolkodás nélkül! Gondoljuk végig értelmesen az érvelést! Mérlegeljük az elhangzottak bibliai alapját, hiszen szeretnénk eljutni egy szívbeli és észbeli meggyőződésre. A tanítást a saját véleményünké akarjuk tenni. Teljes mértékben meggyőzött személyekké akarunk válni.”

Ha Peter Masters magyarázata helyes, akkor egy vezetőnek felelősége és kötelessége is egyben, hogy ne csak utasítson és irányt mutasson, hanem látását meggyőző és értelmes észérvekkel támassza is alá.

Ha ilyen a vezetés, akkor a beosztottnak nem okoz gondot sem az engedmesség (hiszen meggyőzték őket), sem a szófogadás (amire szintén

¹⁸ Ch. H. Spurgeon egykori gyülekezete

buzdít a tárgyalt igevers). A *fogadjatok* szót kifejezés azt jelenti itt, hogy valaki enged a nagyobb tekintélynek, és beleilleszkedik az akaratába. Ugyanakkor, bizonyos értelemben valamennyien engedelmeskedünk egymásnak (Ef 5,21; 1Pt 5,5), ezért inti a vezetőket Péter, hogy ne uralkodjanak „a rájuk bízottakon”.

D. E. Hoste, aki Hudson Taylort követte a Kína Belföldi Misszió igazgatói székében, a következőket írta:

„Mi az alapvető különbség hamis és valódi keresztyén vezetés között? Ha valaki az egyházban vagy gyülekezetben betöltött hivatalos tisztsége alapján követel engedelmességet másoktól, miközben figyelmen kívül hagyja véleményüket és lelkiismeretüket, zsarnoki hatalmat gyakorol, és uralkodik a rábízottakon. Ha viszont egy keresztyén munkás tapintattal, beleérzéssel, imádságos lelkülettel, a Lélek erejével és józan bölcsességgel képes úgy hatni másokra és valamit megértetni velük, hogy az embereknek van lehetőségük végiggondolni és lelkiismereti alapon mérlegelni az érveket, majd elhagyják saját elképzelésüket, és elfogadják a nekik felvázolt gondolatmenetet, akkor valódi lelki vezetésről beszélhetünk.”

John Stott így vélekedik erről: „Egy keresztyén vezetőnek nem a hatalom, hanem a szeretet, nem a ráerőltetés, hanem a példaadás, nem a kényszerítés, hanem az értelmes meggyőzés ad tekintélyt. Minden vezetőnek van hatalma, de a hatalom csak azoknak a kezében van biztonságban, akik megalázzák magukat, hogy másokat szolgáljanak.”

Dr. Wiersbe ezt írja valahol: „Az alárendelés nem leigázás és nem rab-szolgaság. Az alárendelés a tekintély önkéntes elfogadása; nem a félelem, hanem a szeretet motiválja.”

Egy másik író, aki a vezetés témájával foglalkozik, rámutat a diktatórikus vezetési stílus hatalmas veszélyeire. Az ilyen vezetők szoktak így beszélni: **Én** mondom meg, hogy mi lesz, mert **én** vagyok a vezető, és **én** tudom a legjobban. Általában bólogató Jánosokkal veszik körül magukat, és kedvenc kifejezésük ez: „Úgy döntöttünk...” Bár néha hozzáteszik, hogy a „bizottsággal” vagy „vezetőtársaimmal”, mert szeretnék azt a látszatot kelteni, mintha nem csak egyedül hozták volna meg ezt vagy azt a döntést.

Vagy mintha valakik az ő fejük fölött hoztak volna döntést, amelyet ők így nem tudtak befolyásolni, ezért nem is tehetnek az ügyről, noha gyakran ennek éppen az ellenkezője az igaz.

A szóban forgó szerző szerint a leggyakrabban jobb és bölcsőbb, ha a vezető engedi, hogy beosztottjai **segítsenek** egy-egy döntés meghozatalában, mintha mindig ő diktálna nekik. Érdekes az a megjegyzése, mely szerint a tapasztalatok azt mutatják, hogy a keresztyén szervezetekben a legtöbb ötlet és újítás letről indul, nem fentről – a „radikális szélektől” és nem az „intézményesült központból”¹⁹.

Általános alapelvként tehát megállapíthatjuk, hogy a beosztottnak követniük kell vezetőjük utasításait, ám a vezetőnek mindig érthetően és meggyőzően el kell magyaráznia döntését, és meg kell hallgatnia munkatársai hozzászólásait, kérdéseit, javaslatait.

A kivételek

Három olyan esetet tudok elképzelni, amikor egy beosztott úgy érzi, nem tud engedelmeskedni vezetőjének.

- Amikor egy erkölcsi kérdésben a beosztott úgy érzi, azért nem követheti az utasítást, mert olyat kérnek tőle, ami ellentétes a bibliai tanítással, a következő lépéseket teheti.
 - ✓ Továbbra is jellemezze indulatát, magatartását a szeretet, a szelídség és az alázat!
 - ✓ Beszéljen vezetőjével, és mondja el neki, miért nem tud engedelmeskedni! Még ne menjen el vezetője feletteséhez!
 - ✓ Ha a vezető nem érti, vagy nem látja azt, amiről a beosztott beszél, meg kell kérni, hogy beszélje meg az ügyet a felettesével, akár beosztottja jelenlétében, akár nélküle.
 - ✓ Ha a vezető továbbra is engedelmisséget vár beosztottjától, és valóban erkölcsi kérdéstről van szó, akkor a beosztott nyu-

¹⁹ Angol szójáték: a *radikális* szó töve *gyökeret* jelent, a központra használt szó pedig *magot*. A két szó egy növény lenti gyökérzetére, illetve a fenti gyümölcsök magjára utal.

godtan menjen el vezetője feletteséhez, vagy ahhoz a bizottsághoz, amelynek a beosztott vezetője is beszámolóval tartozik, magyarázza el álláspontját, majd mondjon le. Mindezt tegye nyugodtan, tisztelettel és méltósággal, veszekedés vagy keserűség nélkül!

- Amikor a beosztott teljesen bizonyos abban, hogy Isten más irányba vezeti őt, mint amerre a vezetője akarja terelni, a következőket teheti.
 - ✓ Magyarázza el vezetőjének, hogy látása szerint Isten milyen irányba akarja őt vezetni! Magyarázatát világosan és értelmesen indokolja is meg. Nem elég, ha csak ennyit mond: Isten engem így vezet. Vagy: Isten engem nem így vezet.
 - ✓ Kérje meg vezetőjét, hogy tanácsolja őt ebben a kérdésben!
 - ✓ Tegyen megoldási javaslatokat, és legyen nyitott valamilyen egyezségre! Ne cövekeljen le egyetlen pontnál, és ne utasítsa el annak lehetőségét, hogy a beszélgetés a holtpontról kimozduljon.
 - ✓ Ha nincs lehetőség kompromisszumra, és továbbra is teljesen biztos abban, hogy Isten más irányba szólítja őt, mint amerre vezetője akarja indítani, az egyetlen megoldás, ha lemond. Ebben az esetben Istennek kell inkább engednie, mint egy embernek.
 - ✓ Ha le kell mondania, ügyeljen arra, hogy minden szeretetben, keserűség, sértődés nélkül menjen végbe, és, amennyire csak lehet, igyekezzen az esetet bizalmasan kezelni. Ne indítson lejárató sajtóhadjáratot!
- Amikor azonban nem erkölcsi kérdés forog kockán, és nem is arról van szó, hogy a beosztott biztos Isten vezetésében (amely ellentétes vezetője iránymutatásával), hanem csupán az ő álláspontja, véleménye nem egyezik vezetője útmutatásával, akkor **engedelmeskedjen.**

- ✓ Figyeljen viselkedésére: maradjon csendben, alázatban, és legyen jóindulattal vezetője iránt!
- ✓ Beszéljen vezetőjével, és mondja el álláspontját, de kedves hangnemben!
- ✓ Ha a vezetője ragaszkodik ahhoz, hogy beosztotta tegye meg, amit kért, a beosztott zúgolódás nélkül engedelmeskedjen.
- ✓ Ne kezdjen el pletykálni vezetője háta mögött, és ne is bírálja őt!
- ✓ Imádkozzon, és kérje Istent, hogy, ha úgy akarja, változtassa meg vezetője döntését!

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Megértetted-e, és el tudod-e fogadni azt a bibliai alapelvet, hogy engedelmeskedned kell a vezetődnak?
- ◇ Mondd el, hogy szerinted mit nem jelent az engedelmisség?
- ◇ Olyannak látod-e lelki vezetődet, mint aki az ismertetett alapelvek szerint vezet? Vagy diktátornak látod őt? Ha az utóbbi eset áll fenn, tudnál-e tenni valamit annak érdekében, hogy megváltoztassa vezetési stílusát?
- ◇ Kért-e már tőled a vezetőd olyat, ami szerinted erkölcsileg helytelen kérés volt? Mit tettél? Mit tanácsolnánk másoknak egy hasonló helyzetben?
- ◇ Megtörtént-e már veled, hogy tudtad, Isten más irányba vezet, mint amerre földi vezetőd akart vezetni? Mit tettél? Mit tanácsolnál másoknak egy hasonló esetben?
- ◇ Mit tehetsz, ha vezetőd olyasmit kér, amit nem akarsz megtenni, bár erkölcsileg nem helytelen, és nyilvánvalóan nem ellenkezik Isten akaratával?

22. fejezet

Egy vezető a Bibliából

A Bibliában számos kiváló vezető példáját látjuk. Közéjük tartozik Mózes, Dávid, Nehémiás, Dániel vagy Pál. Mégis azt gondolom, nagyobb segítség, ha egy olyan vezető életét vizsgáljuk meg, aki bizonyos értelemben belekényszerült ebbe a helyzetbe (elődje halála miatt), és aki nagyon ideges lett arra a gondolatra, hogy ő vegye át a vezetést, mert képtelennek érezte magát rá. Közülünk sokan inkább őrá hasonlítunk. Pedig az, akire gondolok, minden idők egyik legnagyobb vezetője lett. A neve, természetesen, Józsué!

Isten felkészít egy vezetőt

Isten már azelőtt is formál egy vezetőt, mielőtt vezetővé válna, sőt, még utána is. Isten az, aki meghatározza családi körülményeit, képességeit, megjelenését és személyiségét. Isten szándékosan behelyezi őt bizonyos helyzetekbe a megtérése előtt és után, illetve az elhívása előtt és után is. Ennek két oka van. Először: fel akarja készíteni a leendő vezetőt arra a feladatra, amelyet Ő szán neki. Másodszor: meg akarja próbálni őt tervének minden szakaszában, mielőtt egy újabb lépés következne, hogy lássa, hol tart az illető ahhoz képest, amit Isten látni és tenni akar az életében.

Következésképpen, mielőtt Józsuét Isten elhívta volna és megbízta volna egy teljesen új szolgálattal, a vezetéssel, az említett két okból már munkálkodott az életében:

- fel akarta készíteni vezetői megbízatására;
- meg akarta próbálni, hogy kiderüljön, valóban ő az alkalmas személy.

Józsué több szempontból is átlagos ember volt. Gyorsan elcsüggedt és könnyen megijedt. Abban volt mégis különleges, hogy mindig nyitott szívvel fogadta Isten szavát, és engedelmeskedett Isten akaratának.

A Biblia három képet tár elénk Józsuéről a felkészülés éveiből:

➤ **Józsué, a katona (2Móz 17,8–14)**

Amikor katona volt, engedte, hogy **vezessék** (9–10. v.), de tudott **vezetni** is (10. v.), **bízott** mások imádságának az erejében és abban, hogy Isten válaszol az imádságra (10–12. v.), továbbá **kitartott** mindvégig, és nem adta föl a harcot (10. és 13. v.).

Katonai minőségében kitűnt **engedelmességével, elszántságával és elkötelezettségével**. Ez a három tulajdonság elengedhetetlen egy vezetőnél!

- ✓ **Engedelmessége:** azt tette, amit mondtak neki (10. v.). Egy majdani vezetőnek először is azt kell megtanulnia, hogy engedelmeskedjen jelenlegi vezetőjének. Talán némelyek rossz szemmel nézték Mózeset, amiért „kényelmes helyről”, biztos távolból figyelte az ütközetet. Józsué azonban nem így gondolt Mózesre. Ő megbízott vezetőjében, és fenntartás nélkül engedelmeskedett neki.
- ✓ **Elszántsága:** Józsué azzal bizonyította elszánt bátorságát, hogy seregével vállalta a harcot a rettegett amálekíták ellen. A vezetés nem gyáva nyulaknak való. A vezetésben elengedhetetlen az áldozat. Truman elnök mondta egyszer: „Ha nem akarod megégetni magad, ne menj a kazánház közelébe!”
- ✓ **Elkötelezettsége:** Az ütközetben hol veszésre, hol nyeresésre álltak. Könnyű harcolni, amikor valaki nyeresésre áll. Józsué ellenben elkötelezte magát a harcra, és akkor is kitartott, amikor a helyzet nehezedett.

Érdekes megfigyelni, hogy a Biblia itt, a 2Mózes 17-ben említi először Józsuét. A bibliakutatók többsége úgy véli, mindig nagyon sokat tanulhatunk abból, amit először jegyezz le a Szentírás egy személyről; és úgy gondolják, itt Józsué tömör jellemrajzát kapjuk.

➤ **Józsué, a szolga (2Móz 24,13-tól)**

40 évig „inaskodott” Mózes mellett, és hűségesen szolgált. Ez arra int bennünket, hogy senkit ne emeljünk ki túl gyorsan vezetőnek – különösen a fiatal embereket ne (1Tim 3,6).

Józsuéat „hivatalosan” úgy nevezték, hogy „Mózes szolgája” (4Móz 11,28; Józs 1,1). A szolgaság gondolata igen népszerűtlen manapság, pedig Józsué szolgálai tulajdonságai is kellett Isten felkészítő munkájához.

Melyek ezek a tulajdonságok, amelyeket Isten minden vezetőben látni szeretne, és fejleszteni kíván?

✓ **Szelíd alázatosság**

A 2Mózes 24,13–15-ben Mózes és Józsué felkel, és felmegy a hegyre. Onnantól kezdve már csak Mózesről olvasunk. Józsué a névtelen második. Ennek ellenére mégis híven szolgált Mózeset, nem várva sem dicsőséget, sem jutalmat. Szolgálat a jelek szerint 40 évig tartott! Soha nem volt benne irigység, és soha nem vágyott arra, hogy átvegye a vezetést Mózesről, ezért meg sem kísérelte azt. Micsoda példa ő nekünk!

✓ **Szívós türelem**

A türelem alapkövetelmény egy vezetővel szemben! Mózes és Józsué együtt ment fel a hegyre, de csak Mózes ment fel a csúcsig, hogy találkozzon Istennel. Józsuénak a hegyoldalban kellett várakoznia addig, amíg Mózes vissza nem tért. Tudjuk, hogy Józsué kivárta a közel 6 hetet! (L. 2Móz 24–32.)

✓ **Szomjas vágyakozás Isten után**

A 2Mózes 33,11-ben azt olvassuk, hogy Józsué nem jött ki a Szentsátorból. Mózesrel együtt ment be az Úr jelenlétébe, és amikor Mózes visszatért a táborba, Józsué, a szolga ott maradt. Érdekes bepillantani lelki életébe, és látni, hogy szinte szomjazta Isten jelenlétét és a vele való közösséget.

➤ **Józsué, a kém (4Móz 13–14.)**

A 4Mózes 14,8 újabb jelenetet ad elénk Józsué életéből, mégpedig egy olyan eseményt és döntést, amely egész további életére kihatott. Kémnek választották, és a 12 kém közül csupán ő és társa, Káleb tért vissza jó hírrel.

Amikor kémként végezte küldetését, Józsuéról újabb dolgok derültek ki.

- ✓ **Reálishan látott** (4Móz 14,8–9). Világosan megértette a helyzetet. Nem hamis optimizmus, hanem józan realizmus jellemezte.
- ✓ **Rendületlenül hitt** (4Móz 14,8). Realizmusa Istenbe vetett hitéből táplálkozott.

Amikor kémként végezte küldetését, Józsuéval történt valami.

- ✓ **Rendkívüli jutalmat** kapott. Amikor kémnek jelölték, vagy közvetlenül utána, akkor kapta a Józsué nevet Istentől Mózesen keresztül. Nevének jelentése: „aki által Jehova megszabadít” (4Móz 13,17). Majd amikor visszatért Kánaánból, ígéretet kapott a 4Mózes 14,30-ban és 38-ban, hogy ő bemegy az ígéret földjére, és örökségül bírja azt.

Mi volt ennek a különleges férfinak a kettős titka?

- ✓ **Teljes szívvel** követte Istent (4Móz 32,12).
- ✓ **Teljesen betöltekezett** a Lélekkel (5Móz 34,9).

Isten kijelenti tervét egy vezetőnek

Isten az Ő tervét, miszerint Józsué lesz Izráel népének új vezetője és Mózes utódja, két lépcsőben jelentette ki. Fokozatosan bontakozott ki, hogy mi Isten akarata Józsué életével. Ugyanígy van ez gyakran a mai vezetők életében is.

- Isten először Mózesnek mondta meg, hogy Józsué lesz az utódja (4Móz 27,18). Mózes akkor rátette a kezét, és elhívta a feladatára. Majd közvetlenül Mózes halála előtt Isten ismét szólt Mózesnek, hogy hívja el Józsuét, és bízza meg a vezetéssel (5Móz 31,14).

Ugyanebben a fejezetben Mózes négyszemközt is beszélt Józsuéval, és világosan közölte vele, hogy ő lesz az új vezető (5Móz 31,7–8).

Ezekből az igeszakaszokból is látjuk, milyen fontos, hogy egy vezető imádkozzon utódjáért, és készítse is föl a szolgálatra. Az is kiderül, hogy Isten gyakran másokat használ fel arra, hogy segítsen megértetni velünk az Ő akaratát.

- Végül Isten magának Józsuének is félreérthetetlenül megmondta, hogy ő Izráel népének új vezetője (Józs 1,2).

Isten elhívása Józsué egész hátralévő életére szólt. Nem kapott könnyű feladatot, hiszen egy aránylag fiatal férfinak egy olyan nagy vezető nyomdokaiba lépni, mint amilyen Mózes volt, egészen rémisztő lehetett.

Isten megmutatja a problémákat egy vezetőnek

Amikor Isten beszélt Józsuéval, és Józsué véglegesen megkapta elhívását a vezetői tisztségre, Isten megmutatta neki azt a négy fő nehézséget, amellyel számolnia kellett szolgálata során.

- **Ellenállás**, amelyet le kellett küzdenie

Józsué előtt ott hömpölygött az első akadály: a Jordán folyó.

„Most azért indulj, kelj át itt a **Jordánon**” (Józs 1,2).

- **Ellenség**, amelyet le kellett igáznia

A folyó túloldalán terült el a föld, amelyet meg kellett hódítaniuk, és ott magasodott az ellenség első fellegvára: a bevehetetlennek hitt Jerikó.

„kelj át itt a **Jordánon**... a **földre**” (Józs 1,2).

- **Emberek**, akiket vezetnie kellett
Nemcsak arról volt szó, hogy Józsuének át kellett kelnie a folyón, és be kellett mennie az ellenséges földre. Közel kétfélmillió embert is magával kellett vinnie, vezetnie kellett őket, és foglalkoznia kellett minden felmerülő gondjokkal, bajokkal.
„*Kelj át itt a Jordánon, te és ez az egész nép*” (Józs 1,2).
- **Egyénisége**, amelyet kordában kellett tartania
Talán minden vezetőnek a saját énje jelenti a legfőbb nehézséget.
„*Most azért indulj, kelj át itt a Jordánon, te és ez az egész nép arra a földre, amelyet én adok Izráel fiainak*” (Józs 1,2).
Józsué látta a négy problémát: a **Jordánt, Jerikót, Jahve népét és Józsuét.**

Isten ígéretet ad egy vezetőnek

Amikor Isten felvázolta, hogy milyen négy nehézséggel kell Józsuének számolnia, négy ígéretet is adott neki. Ezek az ígéretet nekünk is szólnak.

- Isten az **Ő javaiból** ígért neki.
„*Nektek adok minden helyet, ahová léptek*” (Józs 1,3).
Józsuének csak rá kellett tennie a lábát az ígéret földjére, és minden, amit a talpa érintett, az övé lett.
- Isten az **Ő erejét** ígérte neki.
„*Senki sem állhat ellened egész életedben*” (Józs 1,5).
Józsuét sok feladat és döntés várta a jövőben, amelyekhez olyan erő kellett, amellyel ő nem rendelkezett.
- Isten az **Ő gondoskodását** ígérte neki.
„*Nem maradok el tőled, nem hagylak el*” (Józs 1,5).
Józsué később gyakran átélte, hogy kimerítette a saját lehetőségeit, és teljesen az Úrra kellett hagyatkoznia. Milyen csodálatos: az Úr előre megmondta, hogy soha nem hagyja el Józsuét!

- Isten az **Ő jelenlétét** ígérte neki.

„Veled leszek, ahogy Mózeszel is veled voltam. Nem maradok el tőled, nem hagyok el” (Józs 1,5).

A legnagyobb ígélet, amelyre Józsué támaszkodhatott, és a legcsodálatosabb megtapasztalás, amelyre már az elején számíthatott, az volt, hogy az Úr mindig vele, közvetlenül mellette lesz, és soha nem hagyja el.

Egy ország vezetése változhat, Isten viszont soha nem változik. Ha Józsué a küldetésére tekintett, **elbizonytalanodhatott**; ha magára tekintett, **elcsüggedhetett**. Amikor Jehovára hallgatott, világos **eligazítást** kapott.

Isten két utasítást ad egy vezetőnek

Amikor Isten vezetőnek hív el valakit, általában két gondolat jelenik meg az illetőben. Ez alól Józsué sem volt kivétel. Az első gondolata bizonyára ez volt: „Nem, én erre képtelen vagyok.” A második pedig ez: „Félek.”

Ezért amikor Isten vezetőnek hívta el Józsuét, azokon az ígéreteken felül, amelyeket el kellett hinnie, még két parancsot adott neki. Józsuénak meg kellett értenie, hogy csak úgy tud úrrá lenni a fenti gondolatokon, ha ennek a két parancsnak engedelmeskedik. Ez a mai vezetőkre is ugyanúgy érvényes.

- **Isten adott egy parancsot a szolgálattal kapcsolatban.**

Légy erős! Légy erős! Légy erős!

Ezt a parancsot Józsué a már felvázolt nehézségek és a kapott ígéretek fényében kapta. Nagy szüksége volt erőre, hiszen az előtte álló óriási feladatra teljességgel alkalmatlannak és képtelennek érezte magát. Ez a parancs annyira fontos, hogy háromszor ismétli meg az Ige (Józs 1,6.7.9). A parancs a 6. versben Isten akaratához, a 7. versben Isten szavához, a 9. versben Isten útjához kapcsolódik. Mindhárom területen alapvető szükséglet

az erő és a bátorság.

Légy erős! – „Gyengének érzed magad, de én megadom a szükséges erőt.”

Légy bátor! – „Nem kell nyugtalankodnod, sem félned. Én mindig veled leszek.”

➤ **Isten adott egy parancsot az Ő Igéjével kapcsolatban.**

„Ne hagyd abba ennek a törvénykönyvnek az olvasását, hanem tanulmányozd éjjel-nappal, őrizd meg, és tartsd meg mindazt, ami ebben meg van írva. Akkor sikerrel jársz utadon, és boldogulsz” (Józs 1,8).

Józsúé volt a „könyv első embere”. Őt szólította fel Isten először arra, hogy tanulmányozza Isten Igéjét, és engedelmeskedjen annak.

➤ **Azt a parancsot kapta, hogy olvassa és szólja.**

Isten Igéjének a **szájában** kellett lennie.

Azt a parancsot kapta, hogy **gondolkodjon róla.**

Isten Igéjének az **elméjében** kellett lennie.

Azt a parancsot kapta, hogy **engedelmeskedjen neki.**

Isten Igéjének a **szolgálatában** is ott kellett lennie.

➤ **Mivel jár az, ha valaki engedelmeskedik Isten parancsainak?**

A 8. versben Isten elmondja Józsúének, hogy mivel jár az engedelmesség.

✓ Sikeres lesz az útja.

✓ Boldogul az életben.

Egy vezető munka közben

Józsué könyve első fejezetének az első kilenc verse arról tudósít, hogy Isten félreérthetetlenül vezetőnek hívja el Józsuét. A fejezet hátalévő kilenc verse pedig azt mondja el, hogy Józsué azonnal szolgálatba áll. Vezetőként látjuk már. A következő hat szó jól bemutatja azt, hogy mi jellemezte őt mint vezetőt egész életében.

Minden vezető sokat tanulhat, ha megfigyeli Józsuét munka közben.

➤ **V**árákozással hallgatta Isten útmutatásait.

Az első kilenc versben Józsué figyelmesen hallgatta az Urat. Nem szólt közbe, nem mondott semmit. Ez a magatartás jellemezte egész szolgálata alatt. Legszebb példáját a Józsué 5,14-ben látjuk, amikor azt mondja az Úrnak: *„Mit akar mondani szolgájának az én Uram?”* A keresztyén vezetőnek az Úr Jézus Krisztus a Vezetője, ezért neki tartozik számadással. Legfőbb feladata tehát figyelni, amikor az Úr Jézus az Ige és a Szentlélek által szól hozzá.

➤ **E**gyütt szolgált másokkal.

A jó vezetés kulcsa az, hogy a vezető bevonja a többieket a munkába, és figyeli, hogy követik-e őt. Miután Józsué végighallgatta az Urat, azonnal beszélt a nép vezetőivel, és megbízta őket, hogy tájékoztassák a népet. Ez volt az első alkalom, amikor Józsué vezetői tekintéllyel lépett föl. Láthatjuk, mennyire fontosnak tartotta a szervezést, a feladatok átadását és a csapatmunkát.

„Józsué ezt parancsolta a nép elöljáróinak: Menjetek végig a táboron, és parancsoljátok meg a népnek a következőt: Készítetek magatoknak útravalót, mert három nap múlva átkeltek itt a Jordánon, hogy bemenjetek, és birtokba vegyétek azt a földet, amelyet Istenetek, az Úr ad nektek birtokul” (Józs 1,10–11).

A *parancsol* szó talán túl erős a mi fülünknek. Ma már nem szokás egy vezetőnek parancsolnia, az alapelv mégis szükséges és hasznos. Az embereknek szükségük van arra, hogy vezessék

őket, és gyakran igénylik is azt. Ez érvényes a gyermekekre és a fiatalokra is. A vezető elsődleges felelőssége tehát a vezetés.

➤ **Zúgolódás nélkül engedelmeskedett Istennek.**

Egy vezető fenntartás nélkül engedelmeskedjen Urának! A Józsué részéről tapasztalt azonnali válasz az Istennel való meghitt, bensőséges kapcsolatából következett. Egy vezetőben felmerülhetnek kétségek és félelmek, de olyan gondolatok nem, hogy vitába szálljon Istennel. Miután megtudja, mi a helyes, azonnal megteszi, akármibe kerül is

Józsué így lép föl új szolgálata kezdetén a Józsué 1,10–11-ben.

➤ **Elfogadta, hogy van, amit neki kell eldöntenie.**

Isten elhívása nem iktatja ki a józan észet. Nincs semmi utalás arra, hogy Isten mindent elmondott volna neki. Józsuének is kellett döntéseket hoznia a Szentlélek vezetése alapján (5Móz 34,9). A 11. vers szerint azt tanácsolja az embereknek, hogy készítsenek maguknak útravalót, és úgy dönt, három nap múlva indulnak. Mérlegelte, hogy három nap alatt a nép összekészülhet, beszerezhet mindent az útra, a két kém is visszatér, és még Jerikóban is bűnbánatra juthatnak emberek (mint Ráháb és családja). Józsué tehát higgadtan dönt, nem kapkod, és úrrá lesz feszültségén.

➤ **Töretlen hittel várta Isten megoldásait.**

A 11. versből kiderül, Józsué elhitte mindazt, amit Isten ígért, hogy átkelnek a folyón (2. v.), meghódítják a földet (3–6. v.), vagyis az ellenállást leküzdik, az ellenséget leigázzák. Nem a nehezre nézett, hanem hitből cselekedett. Istenre tekintett, és várta, hogy mindaz, amit Isten előre megmondott, megvalósuljon: átkeljenek a folyón, és meghódítsák a földet (elsőként Jerikót).

Amikor a folyón való átkelést tervezte, az érdekelte, hogy a nép mit fog enni, és nem az, hogy mivel fog evezni. A kenyéren törte a fejét, és nem egy kompon.

➤ **Őrizte a nép egységét.**

Józsue azt is megértette, hogy Izráel földjének meghódításához szükség van Rúben, Gád és Manassé fél nemzetségére is. A két és fél törzs már korábban letelepedett a Jordán keleti oldalán; de korábban megígérték Mózesnek, hogy 40 000 katonájuk átkel a Jordánon, és együtt harcol a többi kilenc és fél törzssel az ország meghódításáért. Józsue tehát lehetőséget adott nekik, hogy beváltsák ígéretüket. Tudta, hogy mivel harcedzett pásztorok, fontos szerepet játszanak majd az előttük álló hadjáratban.

Miközben felszólította őket a csatlakozásra, arra bátorította őket, hogy

- ✓ **nézzenek vissza**, és emlékezzenek arra, amit Isten mondott (13. v.);
- ✓ **nézzenek körül**, és vegyék számba, mi mindent kaptak Istentől (14. v.);
- ✓ **nézzenek előre**, és örüljenek annak, amit Isten tesz nemso-kára (15. v.);
- ✓ **nézzenek magukba**, és válaszoljanak arra, amit Isten általa mondott nekik (16. v.).

A megszólított két és fél törzs válaszolt: felkerekedtek, és átkeltek Józsuéval meg a többi törzssel együtt.

Hogy mindennek mi lett az eredménye? **Győzelem!**

Egy vezető személyes kapcsolata Urával

Újra és újra megláttuk, milyen fontos, hogy egy vezető szoros kapcsolatban legyen Urával. Mielőtt elbúcsúznánk Józsuétól, nézzük meg, milyen kapcsolatban állt ő az Úr Jézussal.

„Amikor Józsue Jerikónál volt, föltekintett, és látta, hogy egy férfi áll előtte, kivont karddal a kezében. Odament hozzá Józsue, és megkérdezte tőle: Közénk tartozol, vagy ellenségeinkhez? Az pedig így felelt: Nem, hanem az Úr seregének

.....

a vezére vagyok. Most jöttem. Ekkor Józsué arccal a földre borult előtte, és ezt mondta neki: Mit akar mondani szolgáljának az én Uram?” (Józs 5,13–14).

Mielőtt elindultak volna Jerikó ostromára, Józsuét egy különleges Személy látogatta meg, aki úgy nevezte magát, hogy „az Úr seregének a vezére”. Józsuénak a Fiú Isten, az Úr Jézus Krisztus jelent meg. (A jelenséget, amikor Jézus a testet öltése előtt az Ószövetségben megjelenik, teofániának is nevezik.) Az Ószövetség gyakran úgy is hivatkozik rá, mint „az Úr angyalára”. A szövegből egészen egyértelmű, hogy nem lehet szó más valakiről, mint az Úr Jézusról.

Mit tett Józsué, amikor ebben a válságos pillanatban így találkozott Urával?

➤ Figyelmesen hallgatta. „Oldd le sarudat a lábadról, mert szent az a hely, ahol állsz”.

Minden vezetőnek figyelmesen kell hallgatnia az Urat, amikor Igéjében szól.

➤ Imádkozott hozzá. „Mit akar mondani szolgáljának az én Uram?”

Egy vezető szolgálatának a sikerességét a vezető imaélete határozza meg.

➤ Imádta Őt. „Ekkor Józsué arccal a földre borult előtte, és ezt mondta neki.”

Isten olyan embereket, köztük vezetőket keres, akik imádják Őt.

➤ Engedelmeskedett neki. „Józsué pedig úgy tett”.

A vezető engedelmessége többet ér minden áldozatnál.

Figyelj rá és szólítsd meg! Imádd Őt, és kövessed!

Így épül egy vezető kapcsolata az ő Urával.

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉSEK

- ◇ Sorold fel az Úr Jézus négy tulajdonságát, amelyek kiváló vezetővé tették, amikor a földön járt. Miért voltak ezek fontosak? Hogyan fejlődhetsz vezetői szolgálatodban azáltal, hogy követed az Úr Jézus példáját?
- ◇ Sorold fel Józsué négy olyan vezetői képességét, amelyek alapján az emberek hajlandók voltak követni őt.
- ◇ Miközben látod, Isten hogyan készítette fel Józsuét a vezető feladatra, gondold végig, téged hogyan készített föl. Most is folyik a felkészítésed? Hogyan?
- ◇ Józsué nehézségei között van-e olyan, amelyik nagyon hasonlít a te nehézségeidre? Azok közül az ígéretek közül, amelyeket ő kapott, melyek vonatkoznak rád is?
- ◇ Mit tanulhatsz Józsuétól mint vezetőtől, ami téged is segít mint vezetőt?

23. fejezet

Önvizsgálat vezetőknek

Mindenkinek, akit Isten vezetőnek hívott el, rendszeresen meg kell vizsgálnia önmagát és vezetői szolgálatát, hogy kiderüljön, valóban olyan vezető-e, amilyennek Isten látni akarja. Remélem, az eddig leírtak is erre ösztönöztek. Egy vezető azonban más módszerekkel is tarthat önvizsgálatot.

Négy villámkérdés vezetőknek

Hármat jól szemléltet a Lukács 5,1–11 Simon Péter cselekedetei és reakciói által. A majdani nagy vezető az első három kérdésből sikeresen vizsgázott. Ajánlom minden vezetőnek, hogy őszintén válaszoljon.

➤ **Hogyan viszonyulok a kudarchoz?**

Manapság a *siker* a legközkedveltebb szó. Péter kudarcot vallott (5. v.). Feladhatta volna. Felhozhatott volna mentségeket a maga javára. Hibáztathatta volna társait. Még Istent is okolhatta volna. De nem ezt tette.

Nem adta fel. Nyíltan és őszintén elismerte kudarcát. Az igazi kudarcot belül éli meg az ember, nem kívül.

Spurgeon mondta egyszer: „A legtöbb ember túl hamar feladja”. Az említett helyen Péterben felsejlik egy olyan eljövendő vezető, aki nem adja fel. Az Úr parancsára újra nekidurálja magát, és néhány óra múlva kudarcát felváltja a siker.

➤ **Hogyan viszonyulok a felsőbb tekintélyhez?**

Egy vezetőnek el kell fogadnia a felette álló isteni Vezetőt és az emberi vezetést. Mindkettőnek tudnia kell engedelmeskedni. Amikor az Úr Jézus belépett Péter hajójába, és kérte, hogy vigye Őt egy kissé beljebb, majd később felszólította, hogy vesse ki a hálót, Péter azonnal engedelmeskedett. Mondhatta volna: Ez az én hajóm. Vagy ezt: Mit értesz te a halászathoz, amikor ács vagy?

Vagy elkezdhetette volna bizonygatni: Nem, ez nem jó ötlet, mert nappal soha nem lehet halat fogni mély vízben, csak éjjel, a sekély vízben. Az áldás egyik legnagyobb akadálya a múltbeli tapasztalat. Péter még azon is elkezdhetett volna rágódni, hogy mit szólnak majd a többiek, ha látják, milyen butaságra készül.

De nem ezt tette. Engedelmeskedett, és alárendelte magát a vezető tekintélyének. A kulcsmondat ez: „*De a te szavadra.*”

➤ **Hogyan viszonyulok a sikerhez?**

Gyakran ez a legleleplezőbb kérdés, és erre a legnehezebb őszintén válaszolni. Vajon én is leborultam volna Jézus lábaihoz, vagy szerettem volna magamnak is beseperni egy kis elismerést? Az, hogy hogyan reagálunk a dicséretre, ugyanolyan lényeges, mint az, ahogyan a bírálatot fogadjuk. A siker sokszor inkább akadályozza, visszahúzza a vezetőket.

Péter a következőket fejezte ki azzal, hogy Jézus lábaihoz borult:

- ✓ felismerte, hogy azért, ami történt, egyedül az Úr Jézust illeti dicséret;
- ✓ megérezte, hogy az alázat a megfelelő lelkület, és alázatába csöppnyi büszkeség vagy jogos önbecsülés sem vegyült;
- ✓ meglátta saját bűnös természetét egy hatalmas és büntelen Úr jelenlétében;
- ✓ határozottan igent mondott az Úr Jézus hívására, hogy embereket halásson;
- ✓ kész volt odaszánni magát, ezért mindent elhagyott, és követte Jézust (11. v.)

➤ **Hogyan viszonyulok a kritikához?**

Ezt a „vizsgakérdést” nem találjuk meg a Lukács 5,1–11-ben, noha minden vezetőt mélyen érint.

Kedves Vezető Testvérem! Öt dolgot szeretnék a szívedre helyezni minden bírálattal kapcsolatban, amit kapsz.

- ✓ Ne utasítsd el!
- ✓ Ne engedd, hogy elcsüggedjen!
- ✓ Ne engedd, hogy rád telepedjen!
- ✓ Ne vedd személyes sértésnek!
- ✓ Tanulj belőle!

Húsz kérdés vezetőknek

Rendkívül hasznos, ha egy vezető rendszeresen kiértékeli önmagát és szolgálatát is. Hathatósan segíti az önértékelést, ha a vezető őszintén válaszol néhány célratoró, jól megfogalmazott kérdésre. Én is közreadok néhányat ezekből.

- Fenn tudom-e tartani az egységet anélkül, hogy éreztetnem kellene tekintélyemet?
- Rá tudok-e venni embereket arra, hogy megtegyenek olyan, törvénybe nem ütköző dolgokat, amelyeket egyébként nem akarnának megtenni?
- El tudom-e fogadni az én álláspontommal vagy döntésemmel szemben tapasztalható ellenállást úgy, hogy nem veszem személyes sértésnek, és nem is aszerint válaszolok rá?
- Hajlandó és képes vagyok-e megváltoztatni döntésemet, ha belátom, hogy nem jó döntést hoztam?
- Lehetőséget adok-e másoknak, hogy együttműködhessek velem? A közös munka során könnyen kivívom-e az emberek tiszteletét, és sikerül-e elnyernem bizalmukat?
- Képes vagyok-e tárgyilagosan, higgadtan kezelni a kritikát?
- Meg tudom-e őrizni önuralmam, amikor nem úgy mennek a dolgok, ahogyan kellene?
- Nem szoktam tetten érni magamban, hogy dicséretet és elismerést várok másoktól?

- Akkor is tudok-e továbbhaladni a meggyőződésem szerinti helyes irányba, amikor mások részéről ellenállást tapasztalok?
- El tudom-e mondani magamról, hogy józan, de optimista vagyok? Nem túl előnyös, ha egy vezető pesszimista.
- Van-e bennem tapintat?
- Fel tudom-e mérni, milyen hatása lesz egy-egy kijelentésemnek, még mielőtt felszólalnék?
- Könnyen barátkozom? Meg tudok-e tartani embereket?
- Gyakran elmondom másoknak, hogy fontosak nekem, és nagyra értékelem a munkájukat?
- Jól tudok-e másokat hallgatni?
- Irányítani akarom az embereket, vagy azt szeretném, ha fejlődnének?
- Kerülöm a problémás embereket, vagy keresem velük a kapcsolatot?
- Kritizálni vagy inkább bátorítani szoktam másokat?
- Mások hibái bosszantanak, vagy tettekre sarkallnak?
- Szeretem a sebeimet sértődötten nyalogatni, vagy kész vagyok megbocsátani, ha valaki megsért vagy fájdalmat okoz?

Az összes kérdésre, természetesen, senki sem tud tökéletes választ adni, de az őszinte válaszok rávilágítanak vezetői szolgálatunk gyenge területeire, ahol erősödnünk kell.

24. fejezet

Mit tanultam meg vezetőként?

Befejezésül szeretnék a kedves Olvasóval néhány egészen személyes gondolatot és tapasztalatot megosztani a vezetéssel kapcsolatban. Amikor 43 év²⁰ CEF-szolgálat után elbúcsúztam azoktól, akiket addig vezettem, megosztottam velük is mindazt, amit a CEF-ben vezetőként megtanultam a hosszú évek alatt. Bár néhány gondolatot már korábban is említettem, úgy vélem, érdemes kicsit részletesebben is foglalkozni velük.

Tulajdonképpen tíz dologról van szó, amelyeket megpróbáltam megtanulni. Szeretném különösképpen is aláhúzni a *megpróbáltam* és a *megtanulni* szavakat. Megértettem, mennyire fontosak ezek a „leckék”, ezért igyekeztem a gyakorlatba is átültetni azokat. Volt, amikor sikerült, volt, amikor nem. Azt azonban bizton állíthatom, hogy mindig olyan vezető akartam lenni, aki folyamatosan tanulja és alkalmazza is ezeket a „leckéket”.

➤ **Fontos szeretnem és becsülnöm az embereimet.**

Megpróbáltam megtanulni, hogy a legjobbat lássam az emberekben. Kértem Istent, hogy adjon a szívembe szeretetet és megbecsülést azok iránt, akiket vezethettem. Eközben értettem meg, hogy szeretetemet szavakkal, tettekkel, sőt arckifejezéssel is ki kell mutatnom.

Valaki ezt mondta egyszer: „Egy lelki vezető szereti az embereket, és nagyon barátságos.” Ez egyaránt érvényes volt Dávidra az Ószövetségben és Pálra az Újszövetségben. Mindketten szerették és becsülték azokat az embereket, akik követték őket, és viszont az az emberek is szerették és becsülték őket.

Az embereknek szükségük van szeretetre, és azt is tudniuk kell, hogy vezetőjük szereti őket. Ehhez pedig idő kell.

²⁰ Sam Doherty 14 évig az írországi CEF-szolgálatot vezette, majd Isten 29 évre a CEF európai igazgatójának hívta el őt. (Szerk. megj.)

Sok ember egyáltalán nem érzi, hogy megbecsülik, és szükség van rájuk. Vezetőként egyre inkább megláttam, mi is az én legfőbb felelősségem: biztosítani munkatársaimat szeretetemről, megbecsüléséről, és emlékeztetni őket arra, mennyire fontos a szolgálatuk a nagy egész szempontjából. Tudatosítani kellett bennük, hogy a munkát nélkülük nem lehetne hatékonyan végezni. Ezt úgy tudtam megtenni, hogy valamilyen módon kimutattam irántuk nagyrabecsülésemet. Minden munkatársnak éreznie kell, hogy fontos, nélkülözhetetlen és megbecsült személy. Nagyon igyekeztem megtanulni ezt az alapigazságot.

➤ **Fontos kedvesen bánnom az embereimmel.**

Ez is lényeges tapasztalat. Különösen szolgálatom utolsó éveiben játszott központi szerepet a kedvesség. Azt éltem át, hogy minél kedvesebben bánok munkatársaimmal (természetesen a kellő határozottságomat megőrizve), Isten annál jobban megáldja vezetői szolgálatomat és kapcsolatomat a beosztottjaimmal. Például megállapítottam, hogy a CEF három hónapos Vezetőképző Tanfolyama, amelyet 27 évig igazgathattam, egyre jobb lett az évek folyamán, és egyre kevesebb probléma jelentkezett. Miért? Nem gondolom, hogy azért, mert a hallgatók egyre jobbak lettek, vagy a mi tanításunk javult. Látásom szerint mi, vezetők változtunk: egyre nagyobb szeretettel, tapintattal és együttérzéssel fordultunk a hallgatók felé. Erre a hallgatók is szeretettel válaszoltak, és nyitottabban fogadtak mindent, amit tanítottunk nekik. A kedves lelkületet szavainknak és leveleinknek is tükrözniük kell.

➤ **Fontos segítenem az embereimet.**

Megértettem, hogy minden vezető egy pásztor, aki legelteti és segíti bányáit (1Pt 5,1–4); minél jobban segítem, bátorítom és szolgálom azokat, akiket vezetek, annál nagyobb kedvvel fognak követni.

Felismertem, hogy a személyes érdeklődés, törődés és lelkigondozás sokszor értékesebb és hatásosabb, mint a pusztá irányítás. Sőt még segítik is azt.

Megpróbáltam figyelni arra, hogy soha ne tekintsek magamra úgy, mint egy diktátorra vagy munkaadóra, hanem mint egy olyan személyre, aki utat mutat, és segít fejlődni, növekedni azoknak, akikért felelős. Egy távolságtartó vezető körül mindig hűvös a levegő, ami inkább elriaszt másokat. Egy barátságos vezető ellenben melegséget áraszt, és ez vonzza az embereket.

Azt is igyekeztem megtanulni, hogy ha segíteni akarok beosztottjaimnak, akkor tisztelnem kell őket. Bár az én irányításom alá tartoznak, személyük és munkájuk ugyanolyan értékes és fontos, mint amilyen az én személyem és munkám. A vezetés akkor jó, ha a beosztottak iránt érzett szeretetre és tiszteletre épül.

Megláttam, hogy a legtöbbet azzal segíthetek, ha imádkozom a beosztottjaimért. Mindenkinek felírtam a nevét az imalistámra, amely azoknak az embereknek a nevét tartalmazta, akikért rendszeresen és tételesen közben akartam járni a kegyelem királyi széke előtt.

➤ **Fontos odafigyelnem a kapcsolataimra.**

Újra és újra meg kellett látnom, milyen fontos, hogy jó kapcsolat legyen köztem és munkatársaim között. Ezért nagyon ügyeltem arra, hogy kapcsolatunkat semmi ne ronthassa meg. Megtanultam rövidre zárni a felmerülő problémákat, figyelni az esetleges problémaforrásokra, és, amikor kellett, szelíd lelkülettel rendezni a konfliktust az illetékes személlyel.

➤ **Fontos fejlesztenem a bizalmamat.**

Az emberek közötti kapcsolatokban rendkívüli szerepet játszik a bizalom. Ezt két irányban tanultam meg fejleszteni és alkalmazni az életemre.

- ✓ Tudtam, hogy bíznom kell az embereimben.

Az emberek iránti bizalmamat négyféle módon fejlesztettem:

- ✦ nem akartam mindent egymagam megcsinálni, hanem átadtam a munkát másoknak;
 - ✦ tanáccsal, segítséggel mindig a rendelkezésükre álltam;
 - ✦ a „háttérből” követtem az eseményeket, és kértem, hogy időről időre számoljanak be a dolgok menetéről;
 - ✦ úgy mutattam ki a bizalmamat irántuk, hogy engedtem őket végezni a feladatukat.
- ✓ Tudtam, hogy bíznom kell Istenben.
- ✦ Meg akartam tanulni azt is, hogy ne „politizáljak”, ne irányítsam a döntéshozatalt, és ne próbáljam meg a háttérből mozgatni az embereket, hanem tegyek le mindent Isten kezébe. Azt is fontosnak tartottam, hogy ne igazoljam magamat folyton, hiszen Isten tud engem a legjobban igazolni.
 - ✦ Ezt a mondatot hallottam egyszer valakitől: „Bármit tesz az ember Isten nélkül, nyomorúságosan belebukik, vagy sikert arat, de a siker még nyomorúságosabb.”
 - ✦ Az egyik legnagyobb, ha nem a legnagyobb igazság, amelyet valaha is tanultam, az, hogy Isten teljesen szuverén, és mindent, minden embert és minden körülményt tökéletesen a kezében tart. Hogyne bízna hát benne?

➤ **Fontos kitanulandó hűséggel.**

Tanulni kellett azt is, hogy hűséges maradjak

- ✓ a missziómhoz, és kiálljak a szervezetem mellett, amikor kívülállók bírálták;
- ✓ a vezetőmhöz, ne bíráljam mások előtt, és álljak ki mellette, amikor mások bírálják;
- ✓ a munkatársaimhoz, megvédjem őket, ha szükséges, és ne mondjak semmi elmarasztalót róluk másoknak.

Véleményem szerint egy vezetőnek minden körülmények között ragaszkodnia kell beosztottjaihoz. Nem mehet el érzéketlenül amellett, ha valamelyik embere nem teljesíti feladatát, vagy lelki életében meggyengül. Egy hűséges és gondoskodó vezető ki mutatja törődését, ezért mindent megtesz, hogy segítse munkatársait egy-egy nehéz helyzetben. Az ilyen hűség általában nem marad hatástalan.

➤ **Fontos rugalmasan és nem túl szemellenzősen viszonyulnom az embereimhez.**

Bár vannak dolgok, melyeknek helyességéről szilárdan meg vagyok győződve, lassan megértettem, hogy saját látásomat nem szabad ráerőltetnem valakire, aki nyilvánvalóan nem tudja valami miatt elfogadni egyik-másik gondolatomat. Rájöttem arra is, hogy különösen az ilyen esetekben milyen lényeges **meghallgatni** a másikat.

Jó gondolatnak tartom, hogy néha kövessem Nelson admirális példáját²¹, „vak szemem elé tegyem a távcsövet”, és tudatosan ne lássak meg dolgokat. Vannak esetek, amikor jobb nem háborgatni az alvó oroszlánt.

Többször kerültem olyan helyzetbe is, amikor megtanulhattam belátni, hogy tévedek, de nem kell félnem ezt be is vallani. Végül megtörténhet, hogy meggyőződésemem nekem kell változtatnom, és attól sem kell félnem, hogy ezt megtegyem.

Egy jó vezető soha nem lehet „fafejű”, nem lehetnek rögeszméi, amelyeken „elvből” nem hajlandó változtatni. Érdekes, hogy legtöbbször akkor hivatkoznak emberek az „elveikre”, amikor attól félnék, hogy ha belemennek a változtatásba, kiderül, ők tévedtek.

²¹ A nagy hadvezérnek, egy tengeri ütközet közben jelentették, hogy felettese hajójáról olyan jelzések érkeznek, amelyek visszavonulásra szólítják föl. Mivel éppen nyeresre álltak, Nelson admirális, aki fél szemére vak volt, úgy döntött, nem engedelmeskedik a parancsnak. Ezért vak szeme elé emelte távcsövét, majd kijelentette, hogy nem lát semmit. Folytatta a harcot, és hatalmas győzelmet aratott. (Szerk. megj.)

A rugalmasság az a képesség, hogy valaki az adott helyzetekhez és emberekhez igazodik, a jó vezetők egyik legszembevetőbb ismérve. Megpróbáltam megtanulni, hogy felismerjem, mikor kell kitaranom álláspontom mellett, és mikor engedhetek; mikor lehet feladnom egy féltve őrzött hagyományt, szokást, és mikor kell ragaszkodnom ahhoz, ami jó; mikor lehet helyettesíteni egy módszert egy másikkal, és mikor nem szabad engedni a változtatást.

A következetesség és a rugalmasság nem ellenségek, hanem jó barátok. Egy jó vezető csakis úgy őrizheti meg következetességét a változó körülmények között, ha változik a körülményekkel együtt (ha a változás feltétlenül szükséges, és nem jár semmilyen kompromisszummal), miközben ragaszkodik alapvető célkitűzéseire és elveire.

➤ **Fontos jól átgondolnom a döntéseimet.**

Az évek során bebizonyosodott, hogy semmilyen döntést nem szabad addig meghoznom, amíg minden tényt össze nem gyűjtöttem, és teljesen meg nem értettem a helyzetet. Saját tapasztalatból tudom, hogy az indokolatlanul gyors döntések zavart okozhatnak. Amikor bizonytalankodtam, inkább türelmesen vártam. Ezt a taktikát a személyes beszélgetésekre is alkalmaztam. Amikor olyan ügyben tettem föl nekem kérdést, vagy kérték a tanácsomat, amelyben nem láttam tisztán, megtanultam időt kérni. Vártam, elmélkedtem, és csak kis idő múlva mentem vissza az illetőhöz, mert nem akartam elhamarkodott, átgondolatlan választ, tanácsot adni.

Ugyanakkor tisztában voltam azzal, hogy a döntéseket nem lehet nagyon elodáztatni. Ezért azonnal felkerestem az illetőt, amikor imádság, elmélkedés és személyes konzultáció után megtaláltam az általam helyesnek tartott döntést vagy választ.

➤ **Fontos optimistán állnom a dolgokhoz.**

Úgy érzem, megtanultam a dolgok napfényes oldalát nézni, és nem túlzottan aggodalmaskodni amiatt, ami éppen gondot okoz. Minden ügyes-bajos dolgot próbáltam az Úrra bízni. Rájöttem, hogy nem szabad túl magasra állítanom a mércét munkatársaimnak, hanem türelmesen engednem kell az Urat munkálkodni az életükben úgy, ahogyan bennem is munkálkodik.

➤ **Fontos időt szakítanom a kikapcsolódásra.**

Ezt is tanulnom kellett, mert elengedhetetlen egy vezetőnek, hogy időről időre kilépjen a mindennapi mókuserékből. Érzelmi és fizikai szempontból egyaránt hasznos, ha időnként csinálunk valami pihentetőt. Nekem remek kikapcsolódást jelentett, hogy naponta egy órát röplabdáztam a munkatársaimmal, illetve a hallgatóinkkal. Ha esett, ha fújt! Mivel mindig rengeteg tenivalóm volt, mindig meg tudtam volna magyarázni, miért nem érek rá aznap. De nem tettem! Megtanultam, előbb-utóbb én valom kárát annak, ha nem szánok időt a kikapcsolódásra.

Ide tartozik még a jó humorérzék is, amely segít abban, hogy távlatokban lássam a dolgokat, ne vegyek mindent túl komolyan, és tudjak nevetni a nehéz időkben is. Valaki azt mondta egyszer, hogy akinek jó humorérzéke van, soha nem csinál a bolhából elefántot.

ÁTGONDOLÁSRA JAVASOLT KÉRDÉS

- ◇ Ha végiggondolod vezetői gyakorlatodat és az évek során szerzett tapasztalataidat, milyen tanácsokat adnál másoknak, akik vezetők, vagy vezetők lesznek? Mit tanultál te az évek során?

„EGYMÁS ... EGYMÁST ... EGYMÁSSAL ...”

„Jó a só, de ha a só ízetlenné válik, hogyan adjátok vissza az ízét? Legyen bennetek só, és **békességben éljétek egymással**” (Mk 9,50).

„A testvérszeretetben legyetek **egymás iránt gyengédek**, a tiszteletadásban egymást megelőzők” (Róm 12,10).

„Többé tehát **ne ítélkezzünk egymás felett**” (Róm 14,13).

„Azokra a dolgokra törekedjünk tehát, amelyek a békességet és **egymás építését szolgálják**” (Róm 14,19).

„A türelem és vigasztalás Istene pedig adja meg nektek, hogy **kölcsönös egyetértés legyen közöttetek** Jézus Krisztus akarata szerint” (Róm 15,5).

„A békességes tűrésnek és vigasztalásnak Istene pedig adja nektek, hogy **ugyanazon indulat legyen bennetek egymás iránt** Krisztus Jézus szerint” (Károli).

„**Fogadjátok be tehát egymást**, ahogyan Krisztus is befogadott minket az Isten dicsőségére” (Róm 15,7).

„Én pedig, testvéreim, magam is meg vagyok arról győződve, hogy ti is telve vagytok jósággal, telve a teljes ismerettel, és hogy **egymást is tudjátok tanítani**” (Róm 15,14).

„**Köszöntsétek egymást szent csókkal**” (Róm 16,16).

„Azért tehát, testvéreim, ha evésre egybegyűltök, **várjátok meg egymást**” (1Kor 11,33).

„...szeretetben **szolgáljatok egymásnak**” (Gal 5,13).

„Ha pedig egymást **marjátok és faljátok, vigyázzatok: el ne emésszétek egymást!**” (Gal 5,15).

„Ne legyünk becsvágyók, **egymást ingerlők, egymásra irigykedők**” (Gal 5,26).

„Teljes alázatossággal, szelídséggel és türelemmel; **viseljétek el egymást szeretettel**” (Ef 4,2).

„Viszont **legyetek egymáshoz jóságosak, irgalmasak, bocsássatok meg egymásnak**, ahogyan Isten is megbocsátott nektek a Krisztusban” (Ef 4,32).

„**Engedelmeskedjétek egymásnak**, Krisztus félelmében” (Ef 5,21).

„Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal **különbnek tartásatok egymást magatoknál**” (Fil 2,3).

„**Ne hazudjatok egymásnak**, mert levetköztétek a régi embert cselekedeteivel együtt” (Kol 3,9).

„Öltetek tehát magatokra – mint Isten választottai, szentek és szeretettek – könnyörületes szívet, jóságot, alázatot, szelídséget, türelmet. **Viseljétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak**, ha valakinek panasa volna valaki ellen: ahogyan az Úr is megbocsátott nektek, úgy tegyetek ti is” (Kol 3,12–13).

„**Vigasztaljátok tehát egymást ezekkel az igékkel**” (1Thessz 4,18).

„**Ügyeljünk arra, hogy egymást kölcsönösen szeretetre és jó cselekedetre buzdítsuk**” (Zsid 10,24).

„**Ne rágalmazzatok egymást, testvéreim**” (Jak 4,11).

„**Ne panaszkodjatok, testvéreim, egymásra**” (Jak 5,9).

„**Valljátok meg azért egymásnak bűneiteket, és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok**” (Jak 5,16).

„**Legyetek egymással vendégszeretők zúgolódás nélkül**” (1Pt 4,9).

„Ugyanúgy, ti ifjabbak: engedelmeskedjete az idősebbeknek, **egymás iránt pedig valamennyien legyetek alázatosak**, mert az Isten a gőgösöknek ellenáll, az alázatosaknak pedig kegyelmet ad” (1Pt 5,5).

„Hasonlatosképen ti ifjabbak engedelmeskedjete a véneknek: mindnyájan pedig, **egymásnak engedelmeskedvén**, az alázatosságot öltsetek fel, mert az Isten a kevélyeknek ellene áll, az alázatosaknak pedig kegyelmet ad” (Károli).

„Mert ez az az üzenet, amelyet kezdettől fogva hallottatok, hogy **szeressük egymást**” (1Jn 3,11).